ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК
12. 11. 1982 • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLIII • 20 ДИН
БРОЈ 1611

ОД ОВОГ БРОЈА
СТРИП
АЈВАНХО

Ћирилица

Веровали или не!

ФАРАОН РАМЗЕС II

Који је владао Египтом од 1317 – 1251 пре наше ере, имао је 119 деце – 60 дечака и 59 девојчица – чије је ликове уклесао у зид храма Абидоса.

Сунђераста краба

Да би се замаскирала и одбранила од грабљиваца, прекрива свој оклоп сунђером.

Дрвени мост

Преко Циришког језера, који је повезивао Раперсвил и Хурден од 1358. до 1850. тако се опасно љуљао у једној олуји да је 1000 људи погинуло покушавајући да га пређе. Мост је, иначе, при лошем времену могао да се пређе само **пузећи**.

КРАВЕ

Које индијци сматрају светим животињама морају, и поред тога, да прођу кроз тзв. „чистилиште" – **огромну ватру** која се пали у време јануарских жетвених свечаности.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

●●● археолози су на југу Мађарске открили насеља из епохе неолита. Древна оруђа и други предмети лежали су под земљом више од пет хиљада година. Ово је, иначе, прво насеље из праисторије откривено на тлу Мађарске.

●●● висока цена и несташица горива нагони научнике да проналазе нове начине загревања станова и нова погонска горива. Тако британски бродограditељи озбиљно размишљају о пројектовању лађа које би се кретале помоћу турбина на ветар. За разлику од традиционалних једрилица, ове би се кретале како низ тако и уз ветар.

●●● већина људи се осећа веома неугодно кад остане без јела макар само 12 часова. Међутим, осећај глади нестане после 24 до 28 часова. Најдуже време које је неко издржао без хране износи 382 дана. Овај рекорд постигао је Ангус Барбиери из Шкотске који је, у ствари, желео да ослаби и за то време пио је само чај, кафу, воду, соду-воду и витамине и био је под сталном контролом

●●● домороци из племена Маси на Фиџију могу да ходају боси по усијаном камењу или жеравици при температури од неколико стотина степени.

●●● најбрже живо биће на свету је чађава ласта вица. Највећа брзина коју је ова птица постигла износи 171 километар на час, а измерена је у Совјетском Савезу 1942. помоћу хронометра.

●●● мачевање, али штаповима, било је познато као спорт још у старом Египту око 1360. године пре наше ере.

●●● највећа уметничка галерија на свету је Ермитаж у Лењинграду. Има 322 галерије и да би се све обишле треба препешачити 24 километра.

●●● највећа старост коју је доживео један мајмун износи 50 година и три месеца. Био је то мужјак шимпанзе који је живео у зоолошком врту у Чикагу. Стигао је у тај зоолошки врт 10. јуна 1924. (кад је имао три године), а угинуо 10. септембра 1971.

●●● од свих романописаца најбрже је писао Ерл Стенли Гарднер (1889—1970), амерички писац детективских романа који је створио лик адвоката Перија Мејсна. Гарднер је често диктирао и до 10000 речи дневно, а и заједно са сарадницима, понекад је истовремено писао и по седам романа.

КО СЕ ПРВИ ДОСЕТИО

НАЈСТАРИЈА РАЗГЛЕДНИЦА НА СВЕТУ - НАША

Инжењер Мирко Вернер из Новог Сада после тешких полемика успео је да докаже занимљиву и необичну истину!

Плакат за велику изложбу разгледница која је одржана у Будимпешти крајем прошлог века. На плакату се види прва разгледница Августа Шварца чија је фотографија у улгу.

У лето 1870. године владала је у Немачкој несносна врућина. Многи људи побегли су на обалу Рајне да се освеже. Међу њима био је и Август Шварц, књижар из Олденбурга. Он се у друштву својих пријатеља, свештеника Кицеа из Плајзенхаузена и банкара Либкеа возио парабродом низ Рајну. На броду је било веома пријатно: ћаскало се уз хладно пиво. Кад је расположење било на врхунцу, пукао је котао парода!

Умало трагична прича

У паници која је тада завладала на броду путници су покушавали да се спасу скакањем у реку и, на срећу, сви су успели. Исте вечери приредили су заједнички банкет у част срећног завршетка замало трагичног излета. Ту је пао и договор да се сваког лета сви састану на истом месту, а преко године да одржавају везу дописивањем. Аугуст Шварц је одржао реч, написавши више писама свештенику Кицеу, али је овај изгледа заборавио на дато обећање и није одговарао на писма.

Некако баш у то време појавио се календар у коме је објављена омиљена народна песма „Пет хиљада пута ђаво", са духовитом илустрацијом. И, Шварцу је синула идеја! Кад ми није одговорио на писмо, мислио је — чим угледа

Насловна страна прве разгледнице на свету. Испод змаја је адреса: Деметар Манојловић, Сомбор.

ову илустрацију, мора се сетити оних незаборавних дана. Шварц је дао да се у штампарији на један картон величине поштанске дописнице прештампа илустрација из календара, а на преосталом празном простору картона да великим словима пише: „КАКО ЧОВЕК МОЖЕ ТАКО БРЗО ДА ЗАБОРАВИ ЛЕПА ВРЕМЕНА"! Језик је био латински јер је Шварц знао да ће ова необична пошиљка пре него што стигне на означену адресу прокрстарити пола села...

Многи ову пошиљку сматрају првом разгледницом. Она је постигла жељени успех јер је свештеник Кице одмах одговорио Шварцу честитајући му на одличној идеји. То је охрабрило Шварца да и даље прави разгледнице. Већ 1875. године штампао је педесет разноврсних разгледница, а све их је, као и ону прву, сачувао педантни свештеник Кице. Значи, хоби сакупљања разгледница стар је управо колико и прва штампана разгледница! А брзо се и ширио. У мађарском граду Секешфехервару 1899. године издали су часопис у пет хиљада примерака, са обавештењима за све сакупљаче разгледница, а у Немачкој се у то време организују бројне изложбе сакупљача разгледница.

Канав змај, страшан змај!

Нас ипак посебно занима податак који је готово спектакуларан: прва разгледница у свету није везана за име Шварца већ за нашег човека — Србобранца Петра Манојловића! Манојловић је био са службом у Бечу као геодетски официр, а на његов предлог у уредништву друштва „Змај" штампана је 1870. године прва разгледница у свету. Овај податак налази се у бројним стручним публикацијама везаним за историјат разгледница, као и у енциклопедијама, па га многи познаваоци историје разгледнице сматрају тачним. И за ову разгледницу везана је опет занимљива прича.

На картону формата поштанске дописне карте отиснута је у техници бакрореза ведута Цариграда са леве и Москве са десне стране. На великом простору по средини разгледнице налази се пароброд са ознакама Србије, а на обалама су људи. Изнад њих је огроман змај који све то наткриљује. Претпоставка је да је аутор овим цртежом изразио панславенску идеју јер тај змај наткриљује огроман простор на коме живе управо словенски народи. Тако одштампану разгледницу Петар Манојловић није послао одмах, него тек следеће године свом рођаку Деметру или Димитрију Манојловићу, сомборском адвокату. Како овај није знао за илустроване карте, или је можда у њима видео могућност за извесне политичке неугодности, он је при дну разгледнице руком дописао: „Ја са змајом никаква посла нећу да имам — не прима се". Затим је вратио разгледницу у Беч. Игром случаја иста разгледница се после много година нашла поново у Војводини. Тада се за доказивање да је то прва разгледница у свету много залагао инжењер Мирко Вернер, познати новосадски филателиста светског гласа који се прославио збиркама поштанских марака и једном од највећих збирки дописница на свету. Само такав стручњак могао је да са највећим експертима из ове области води дугу полемику која је трајала десетак година. И победио је! На жалост, инжењер Мирко Вернер није више међу живима, умро је управо овог лета. Са њим је аутор овог чланка водио дуге разговоре на ову тему, а део разговора о томе забележен је и сачуван на магнетофонској траци.

Срећко Дрк

ПОЗИВ ЧИТАОЦИМА

„Политикин забавник" већ је позвао читаоце да шаљу старе разгледнице, фотографије и занимљиве историјске приче или анегдоте о својим местима. Стигло је доста пошиљки у редакцију, а међу првима нам се јавио Срећко Дрк из Новог Сада, стравствен сакупљач старих разгледница и велики стручњак. У овом броју објављујемо његов први прилог, а читаоце још једном позивамо на сарадњу. Наглашавамо да ћемо разгледнице, фотографије или документа од вредности обавезно вратити ако власник изрази такву жељу.

Драма коју је пратио цео свет: астронаути Ловел (горе лево), Свајцерт (горе десно) и Хејз, и амблем лета са натписом на латинском „Од Месеца — наука".

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

ИЗГУБЉЕНИ У СВЕМИРУ

„Храброст води до звезда, а страх до смрти", написао је римски филозоф Сенека пре готово две хиљаде година. Ово је прича о томе како је храброст вратила тројицу астронаута „са звезда" натраг на Земљу.

Многи људи верују да број 13 доноси несрећу, али астронаути Џим Ловел, Фред Хејз и Кен Метинглн нису сујеверни. Више од годину дана они су се припремали за трећи лет на Месец и нимало им није сметало што њихов васионски брод „Аполо" носи број 13. Било је планирано да се Ловел и Хејз спусте на површину у лунарном модулу „Водолија" и проведу 33 часа у истраживању, а Метингли за то време обилази око Месеца у командном модулу „Одисеја" и чека њихов повратак.

Али, неколико дана пре полетања, син пилота Кена Метинглија добио је богиње. Руководство програма се забринуло: постојала је опасност да се и Кен Метингли разболи у току лета ка Месецу. Два дана пре лансирања, 9. априла 1970. године, дирекција америчке Националне управе за ваздухопловство и астронаутику (НАСА) одлучила је да уместо Метинглија као пилот командног модула лети астронаут Џек Свајцерт.

Експлозија

Субота, 11. април

13.13. часова (по америчком времену): Моћна ракета „Сатурн-5", висока 110 метара, креће у небо остављајући за собом блештави ватрени траг.

Понедељак, 13. април

21.07 часова: Астронаути су већ 55 часова на путу ка Месецу, удаљени од Земље 330.000 километара и сада лете брзином од око 3.500 километара на час. Преостало је још 20 часова до уласка на лунарну орбиту, са које Ловел и Хејз дан касније треба да се спусте на Месец. Земаљска контрола обавештава Свајцерта о малом проблему: техничари не успевају тачно да утврде висину притиска у једном од резервоара хелијума у командном модулу (КМ). Због тога је потребно да Свајцерт укључи мале моторе за мешање горива како би изједначио нивое у резервоарима у командном и сервисном модулу (СМ).

21.08 часова: Свајцерт укључује пропелере. Нико и не слути да ће та једноставна операција из основа променити програм лета. Тек касније, после вишенедељног детективског истраживања, биће откривен узрок несреће која ће се убрзо десити: неколико месеци раније, приликом пробе, резервоар за кисеоник број 2 у сервисном модулу изложен је јачој електричној струји него што је било потребно. По свој прилици, тада је изолација на проводницима ослабила. Пошто је Свајцерт укључио пропелере, мора да се отприлике минут и по касније у резервоару појавила варница која је истог трена запалила свих 120 килограма гаса на температури испод нуле. Експлозија је разнела зид сервисног модула и оштетила целу горњу линију „Одисеје"!

21.09 часова: Отприлике 90 секунди пошто су укључени пропелери посада је чула прасак, читав брод је задрхтао. Истог тренутка на командној табли упалило се главно алармно светло. „Океј, Хјустоне, имамо проблем", јавља Свајцерт контроли лета. Ловел обавештава да је отказао главни склоп Б, половина електричног система „Одисеје".

Чамац за спасавање

21.14 часова: Ловел извештава да и главни склоп А, преостала половина електричног система, губи снагу. Свајцерт на склоп прикључује батерије које служе за спуштање на Земљу како би се привремено одржавао систем за вођење „Апола-13". У противном, они би се изгубили у свемиру.

21.17 часова: Ловел преузима ручно управљање бродом који је почео да се окреће неконтролисано, пошто избијање кисеоника из оштећеног резервоара делује као допунски мотор. Задатак је веома тежак јер је отказала половина од 16 контролних млазница које енергију добијају од главног склопа Б.

21.22 часова: Брод је сада донекле под контролом. На захтев Хјустона Ловел даје податке о притиску у свим резервоарима кисеоника и водоника у командном модулу који снабдевају горивне ћелије за добијање енергије и воде. Кисеонички резервоар број 2 већ је празан.

22.12 часова: Пошто су установили да ослобађање кисеоника није изазвано кваром горивне ћелије, из центра за контролу јављају Свајцерту да испитују могућност да Месечев модул (ММ) послужи као „чамац за спасавање" — у који би посада могла да пређе, пошто је он исправан. Већ је очигледно да се од спуштања на Месец мора одустати.

22.14 часова: Три астронаута и велика екипа на Земљи сада проучавају могућност преласка у „Водолију". Како су већ прилично близу Месеца, промена путање и директан повратак на Земљу више нису могући. Залихе на „Водолији" морање да се растегну на четири дана колико „Аполу-13" треба да обиђе око Месеца и стигне до наше планете. Стручњаци у Хјустону су забринути: „Водолија" носи залихе за само два дана, и то за двојицу, а не за тројицу астронаута!

22.25 часова: Фред Хејз, пилот Месечевог модула, прелази у „Водолију" и уз помоћ техничара на Земљи припрема његово пуштање у рад.

„Одисеја" је мртва

22.45 часова: Сви резервоари кисеоника на командном модулу су празни, али је Хејз већ укључио резервоаре на „Водолији". Џим Ловел такође прелази у Месечев модул и заједно са Хејзом укључује систем за вођење како би из „умирућег" компјутера „Одисеје" што брже преузели све податке о положају.

22.55 часова: Хејз и Ловел завршавају преношење података док Џек Свајцерт постепено искључује „Одисеју". Затим и он напушта командни модул који сада остаје потпуно „мртав", али његова ће им топлотна заштита бити неопходна за спуштање на Земљу.

Уторак, 14. април

0,00 часова: Циљ мисије није више спуштање на Месец него спасавање астронаута „изгубљених у свемиру". Основни задатак који „Аполо-13" треба да изврши је враћање на такозвану „путању слободног повратка" која би брод вратила на Земљу. Та путања је 24 часа пре несреће напуштена како би летилица могла да се спусти на планирано подручје на Месецу. Тако измењена путања, без нових промена, одвела би брод око Месеца, а затим натраг — али би брод прошао хиљадама километара далеко од Земље! Контрола у Хјустону даје Ловелу податке потребне за извођење корекције путање. Астронаути више не могу да користе маневарске моторе сервисног модула. За корекцију ће морати да се послуже „Водолијиним" мотором за спуштање на Месец.

2.43 часова: Командант Ловел притиска дугме за паљење „Водолијиног" мотора. После 31 секунде мотор се гаси — а „Аполо-13" поново доспева у „путању слободног повратка" до Земље. Астронаути затим прегледају залихе. Како изгледа, кисеоника и електричне енергије ће бити довољно за повратак, али вода представља озбиљан проблем. Осим за пиће, она је неопходна за хлађење електронских кола. Посада покушава да уз помоћ импровизованог црева пребаци што већу количину воде из „Одисеје" у „Водолију". Решење је прилично неспретно, па Свајцерту млаз воде кваси обућу и одећу. Пошто је због штедње енергије температура у „Водолији" снижена, биће потребно два дана да се мокри делови одеће и обуће осуше! Почиње строга штедња воде за пиће како би се што више драгоцене течности сачувало за рад инстру-

мената и уређаја. Од сада ће сваки астронаут добијати отприлике 170 грама воде дневно што је пет пута мање од нормалне количине.

Туристи над Месецом

4.00 часа: Прошло је седам часова од експлозије.

10.00 часова: Ловел буди Хејза да преузме команде „Водолије", а он са Свајцертом прелази у „спаваћу собу". Хејз се жали да је слабо спавао. Ловел и Свајцерт убрзо откривају разлог: у „Одисеји" је постало хладно.

18.30 часова: „Аполо-13" пролази поред Месеца — свог првобитног одредишта — на 250 километара од површине. У следећих пола сата везе са Земљом биће блокиране телом Месеца. Хејз и Свајцерт фотографишу недостижне пределе природног сателита и живо разговарају, личе на узбуђене туристе.

20.41 часова: Време је за пресудно паљење мотора „Водолије" које читав комплекс „Апола-13" треба да усмери на најповољнији курс према Земљи. У току пет минута, колико траје маневар, астронаути имају утисак да се пењу право увис у односу на површину изровану кратерима.

Среда, 15. април

0.00 часова: Док се астронаути одмарају, једна од четири екипе контролора у Хјустону (такозвани „Бели тим") повлачи се да би израдила нову „контролну листу" повратка на Земљу — збирку бројева дебелу као телефонски именик. Посао који се обично ради три месеца треба завршити за два и по дана.

3.00 часа: Ловел се буди. Температура у „Одисеји" износи мање од десет степени изнад нуле. Контрола мисије предлаже да астронаути обуку свемирску одећу да би им било топлије, али Ловел сматра да би их то учинило неспретним. У комплету за спасавање после спуштања на океан налазе се ћебад, али ако желе да дођу до ње командни модул закрчиће се конзервама, гуменим сплавом и другим лебдећим предметима.

У фрижидеру

7.00 часова: Свајцерт и Ловел настављају посао који је Хејз почео пре одласка у „спаваћу собу": премештају ваздушне филтере из командног модула „Одисеја" у Месечев брод „Водолија". При том користе ваздушна црева Месечевих скафандера која херметички повезују са пластичном врећицом око ваздушних филтера. Да овај посао нису успешно извели, кроз неколико часова погушили би се од угљен-диоксида.

13.00 часова: Бели тим уз помоћ других слободних стручњака у Хјустону — укупно 40 људи подељених у мање групе — прорачунава детаље завршних шест часова лета „Апола-13" пре спуштања на Атлантски океан.

22.31 часова: По налогу земаљске контроле Ловел поново пали мотор „Водолије", док Хејз ручно подешава смерове неколико њених малих млазница. Нова измена путање.

Четвртак, 16. април

3.00 часа: Свајцерт и Хејз одмарају се у „спаваћој соби", која је у међувремену добила име „фрижидер" пошто температура у њој сада износи свега три степена Ц.

4.30 часова: Контрола упућује Свајцерта како да мало енергије из „Водолије" пребаци у „Одисеју". Ловел је због тога забринут јер је ток енергије у нормалним околностима управо обрнут. Страхује да би оба електрична система могла да откажу.

12.00 часова: Бели тим ближи се завршетку прорачуна. Чим они буду готови, Кен Метингли — који ипак није добио богиње — извешће ради провере на симулатору „Апола" читав поступак спуштања.

16.00 часова: Температура у „Водолији" сада износи испод два степена, а у „Одисеји" само десетак степени више.

19.00 часова: Астронаути су забринути што прорачуни још нису готови. Земља је све ближа — само 150.000 километара — и све већа кад се погледа кроз прозор модула. Због појачане гравитације брзина већ достиже 6.500 километара на час, а и даље расте. Управо тада, пошто је завршио пробу на симулатору, јавља се Кен Метингли и почиње да чита Свајцерту главне податке прорачуна.

Опроштај са кривцем

22.00 часова: После три часа записивања података на компјутеру, Свајцерт је, потпуно исцрпљен, завршио посао који захтева стопостотну тачност. Метингли затим почиње да диктира Хејзу податке за контролну листу Месечевог модула.

23.00 часова: Записивање података је завршено и земаљска контрола искључује све радио-везе како би астронаути могли да се одморе.

Петак, 17. април

2.30 часова: Исцрпљена посада прима обавештење да ће ускоро морати да искористи део електричне енергије и вешто загреје „Водолију". Мада је малим грејачима потребно

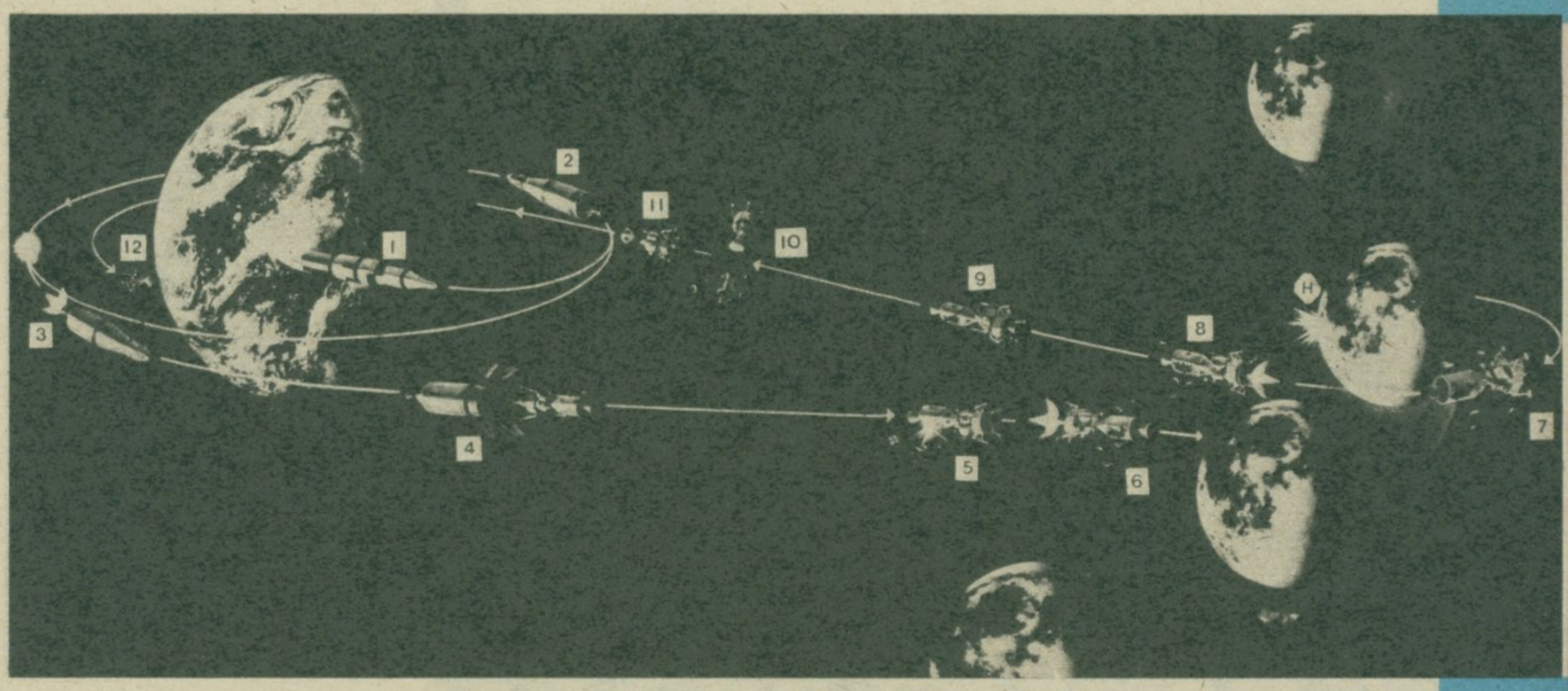

Почетак космичке драме: сликар је овако приказао експлозију резервоара у сервисном модулу.

много времена да угреје кабину, од ове вести астронаутима као да је топлије.

5.00 часова: Свајцерт после дужег времена одлази у беживотну „Одисеју", хладну, испуњену лебдећим воденим капљицама. Време је да почне пренос енергије из Месечевог у командни модул што никада дотад није испробано. Контрола са Земље смислила је начин да се „преваре" струјна кола: Свајцерт прво укључује прекидаче на нормални поступак тако да мала количина енергије пређе из командног у Месечев модул, а затим брзо мења смер струје. Преношење енергије, које ће потрајати неколико часова, тече нормално. Сви су одахнули, пошто је то знак да електрични систем „Одисеје" није сасвим уништен. Земља је сада удаљена свега 88.000 километара, а брзина „Апола-13" је под дејством силе теже повећана на 10.000 километара на час, близу три километра у секунди.

7.00 часова: Ловел пали мотор „Водолије" ради последње исправке курса пошто су извршене измене неких података у

Читав лет „Апола-13": 1 — лансирање, 2 — улазак у путању око Земље, 3 — полазак ка Месецу, 4 — усмеравање трећег степена ракете да се разбије на лунарној површини, 5 — експлозија 55 часова и 41 минут после полетања, 6 — паљење мотора Месечевог модула, 7 — излазак брода иза Месеца после двадесетминутног прекида радио-везе, 8 — нова корекција путање ради убрзања повратка, 9 — усмеравање брода у прецизну путању повратка, 10 — одбацивање сервисног модула, 11 — одвајање командног модула („Одисеје") од Месечевог модула („Водолије"), 12 — спуштање на Тихи океан, 142 часа и 54 минута после полетања.

компјутеру. Потребно је, наиме, да се спуштање обави што прецизније јер се предвиђеној локацији на Тихом океану приближава тропска олуја „Хелена"!

7.15 часова: Док Ловел и Хејз чекају да у случају потребе укључе млазнице Месечевог модула како би избегли судар, Свајцерт притиска дугме којим се разбијају везе са сервисним модулом и он је одбачен ка Земљи. Астронаути брзо прилазе прозорчићима да би боље видели спуштење на модул који је већ удаљен стотинак метара. „Једна страна летилице недостаје", извештава Ловел Земљу. „Читава плоча је разнесена, од основе до мотора". „Прави џумбус", додаје Хејз.

Срећан завршетак драме: екипа у контролном центру у Хјустону стојећи посматра на екрану долазак астронаута на носач хеликоптера.

Због, „Водолија"!

9.30 часова: Свајцерт сасвим укључује батерије за спуштање и „Одисеја" је поново у „пуној снази".

9.45 часова: Џек Свајцерт ручно изводи последње подешавање положаја у односу на звезду Алтаир коју је претходно требало пронаћи међу многобројним „лажним звездама", кристалима леда који лете за „Аполом". Затим проверава положај у односу на звезду Вегу. Бројка од пет нула на екрану компјутера показује да су на исправној путањи.

10.30 часова: Време је за опроштај са месечевим модулом „Водолија". Брод који је астронаутима сачувао живот треба да се одбаци — изгореће у високим слојевима атмосфере. Ловел притиска дугме којим се активира систем за одбацивање. „Због, Водолијо, и хвала ти", каже за летелицом која убрзо постаје тачкица на хоризонту.

10.50 часова: „Аполо-13", сведен сада само на командни модул, све се брже приближава Земљи. У овим тренуцима, једина битна разлика између првобитног програма повратка и стварног је, осим умора астронаута и извесног страха од могућих оштећења слоја за топлотну заштиту, мало већа хладноћа у „Одисеји" и чињеница да се брод враћа четири дана раније. Преостаје само један час до додира са спољним рубовима атмосфере.

11.42 часова: Нагиб путање „Одисеје" износи мање од потребних 6,08 степени, па бродски компјутер прорачунава податке за маневар који ће морати да се изврши. Астронаути су одахнули када су обавештени да је олуја „Хелена" већ прошла.

11.47 часова: Док се „Одисеја" брзином од 35.000 километара на час приближава месту сусрета са атмосфером, у земаљској контроли у Хјустону влада тишина. Затим кратка команда: „Сада!". Ловел пали мотор за кочење.

11.49 часова: Рад мотора се прекида. Брод сада лети под одличним углом од 6,13 степени.

11.52 часова: „Аполо-13" улази у атмосферу достижући своју највећу брзину од око 38.000 километара на час, готово једанаест километара у секунди. Модул се налази 122 километра од површине Земље и преостаје му 2.200 километара лета кроз ваздушни океан.

Срећа у несрећи

11.53 часова: Трење почиње да загрева капсулу и околни ваздух што код посаде изазива утисак као да крај свих прозорчића букти пламен. „Боје су у складу са мојим расположењем", узвикује Свајцерт. То је последња порука „Апола-13" Хјустону пре неизбежног трominутног блокирања радио-везе услед веома јаке топлоте.

11.57 часова: Пуна три и по минута ћутње астронаута запрепастила су контролоре на тлу. Не постоје две исте овакве блокаде радио-веза али ова је напросто предуга. „Одисејо, овде Хјустон... чекамо", узвикује главни контролор. Пролази неколико секунди, а онда се чује Свајцертов глас: „Океј, Џо".

12.02 часова: На висини од седам километара отварају се мали падобрани за извлачење. Телевизијске камере на носачу хеликоптера „Ивоцима" који треба да преузме астронауте снимају ову сцену.

12.04 часова: Отварају се три главна падобрана, а на носачу хеликоптера одјекују узвици радости. Слично олакшање осећају стотине милиона људи широм света који су пратили ову космичку драму без премца у двадесет петогодишњој историји астронаутике.

12.07 часова: „Одисеја" се приближава површини Тихог океана брзином од око 36 километара на час, хиљаду пута мањом од оне којом је брод пре свега петнаест минута улетео у атмосферу. „Пљуснули смо благо на Пацифик близу Самое — прелепо приземљење на тамноплави океан на дивној, дивној планети" — записао је касније Ловел.

12.15 часова: Кад је отворио поклопац, први човек-жаба који је стигао до капсуле био је запљуснут таласом хладног ваздуха. Астронаути, чији се дах видео у свежем ваздуху „Одисеје", иако температура околног ваздуха износи тридесет степени, један по један провлаче се кроз поклопац и људи-жабе одвлаче их у хеликоптер који лебди изнад капсуле. Неколико минута касније лекарски преглед на броду показаће да су Ловел, Хејз и Свајцерт потпуно исцрпљени и да сигурно не би успели да издрже још један дан у васионском простору.

На крају крајева, број 13 и није био толико несрећан за тројицу астронаута. Експлозија резервоара у сервисном модулу могла је да се деси у било које време. Да се догодила у „Сатурну-5" пре лансирања, експлодирала би читава ракета. У случају да се десила док је „Водолија" на површини Земљиног природног сателита, Свајцерт би умро сам на лунарној орбити, а Ловел и Хејз издахнули на Месецу. Да је до ње дошло приликом повратка кући, астронаути не би имали на располагању спасоносни Месечев модул.

Ако је до ње већ морало да дође, експлозија у сервисном модулу изабрала је најбоље време и место! Три астронаута и многобројна екипа на Земљи добили су тако шансу да успешно окончају ову јединствену драму у космосу.

Есад Јакуповић

НАЈПОЗНАТИЈА СУЂЕЊА ЗА ДЕЛА БЕЗ УБИСТВА

НИСАМ КОЛУТ ДИМА

ИЗЈАВИО ЈЕ, НАВОДНО, ДУХ ТРАГАЧА ЗА ЗЛАТОМ ЏЕМСА КИДА ЧУВЕНОМ ЊУЈОРШКОМ МЕДИЈУМУ КОЈИ ЈЕ С ЊИМ „СТУПИО У КОНТАКТ". КИД ЈЕ СВОЈИМ ТЕСТАМЕНТОМ ИЗАЗВАО ЈЕДАН ОД НАЈСПЕКТАКУЛАРНИЈИХ ПРОЦЕСА СВИХ ВРЕМЕНА.

У седамдесетој години грчки филозоф Сократ оптужен је за два злодела: безбожништво и кварење атинске омладине. У младости се Сократ као војник истакао храброшћу, а филозофијом у виду свакодневних дијалога на тргу почео је да се бави непосредно пре пелопонеских ратова, у доба процвата атинске демократије. Није се мирио с улогом затвореног научника, али ни путујућег учитеља који говорничку мудрост продаје за новац. Он никад не дели учене поуке и где год се појављује скромно поставља питања јер ништа не зна осим чињенице да ништа не зна. Око њега се убрзо окупља интелектуална елита атинске младежи и Сократ постаје идеолог „духовне аристократије" која долази у сукоб с владајућом демократијом. Пред судом Сократ одбија да опозове своје тезе. Смрт на коју је осуђен постаје тријумф његове мирне, хладне и доследне мисаоности: „Јер бојати се смрти, људи, није друго него мислити да си мудар, а ниси. То значи мислити да знаш оно што не знаш... Време је, судије, да ја пођем у смрт, а ви у живот. А ко од нас иде бољој судбини, то нико не зна". Мада му пријатељи омогућују бекство, Сократ остаје у затвору, испија отров 399. године пре н.е. и постаје међу омладином популарнији него икада. Сократ није оставио ниједно писано дело сматрајући да је књига мртва и да не може да замени жив разговор. О његовом животу и филозофији зна се из Ксенофонтових „Сократових спомена", Аристотелових дела и бројних Платонових дијалога.

Ипак се креће!

Када је Галилео Галилеј, чувени италијански научник и изумитељ телескопа, објавио дело „Расправа о два највећа система на свету", погазио је наредбу Католичке цркве да Коперникову хелиоцентричну теорију треба посматрати искључиво као научну претпоставку. Он је, напротив, ту теорију, по којој је Сунце а не Земља центар нашег свемира, изнео као научну истину оборивши на тај начин Птоломејеву геоцентричну теорију по којој се све врти око Земље. Овакав став био је јеретички јер се није слагао ни са Библијом према којој је добри Бог Земљу стварао пуних пет дана, а остатак свемира само један. Галилејево дело забрањено је у Италији и готово свим другим земљама, а он у шездесет деветој години позван у Рим и изведен пред суд инквизиције. Суочен с мучењем које му је предстојало Галилеј се 22. јуна 1633. јавно одрекао Коперниковог и сопственог учења и тако спасао главу. Остала је легенда да је промрсио себи у браду: „Ипак се креће!", мислећи на Земљу око Сунца.

Салемски лов на вештице

До узвика: „Вештице"! дошло је готово безазлено кад је црна слушкиња Ти-

туба почела младе девојке из Салема, у америчкој држави Масачусетс, да учи врачбинама: читању судбине с длана, предсказивању будућности и црној магији. Група од око десет девојака, чије су се године кретале од девет до двадесет, тодико се загрејала за племенске ритуале да су њихови сугрђани посумњали како су на њих бачене чини и натерали их да признају ко их је опчарао. Девојке су, „спорта ради", оптужиле извесне мушкарце и жене и у њихове речи се поверовало.

Ако је неко од оптужених случајно имао алиби, девојке су тврдиле да их је зачарао његов дух. Године 1692. отпочео је у Салему лов на „вештице" и око сто педесет их је ухапшено, али је суђено само тридесет и једној особи међу којима је било и шест мушкараца. Сви су осуђени на смрт. Деветнаест је обешено, двоје је умрло у тамници, а један човек је каменован. Нико није спаљен! До маја 1693. сва суђења вештицама су прекинута а осуђеници пуштени. Тако је завршен Салемски погром.

десет минута, донела пресуду да Зенгер није крив.

Част вредна сто хиљада долара

Један од највећих скандала 19. века изазвала је оптужба подигнута 1875. године против побожног, веома омиљеног и најбоље плаћеног проповедника у Сједињеним Америчким Државама пречасног Хендрија Ворда Бичера. Крајем од своје паствe која му се од срца дивила и обожавала га Бичер је био уплетен у безброј авантура које су се косиле са светом институцијом брака. Можда се никад ништа не би ни открило да пречасни није направио крупну грешку „завевши" Елизабету Тилтон, супругу свог најбољег пријатеља издавача Теодора Тилтона. Елизабета је на време све признала мужу коме није било стало до таквог публицитета, али се догађаја докопала Викторија Вудхал, поборница слободне љубави и јавно оптужила Бичера за двоструки морал. После таквог открића Теодор Тилтон је био принуђен да брани своју „част" тужио је свештеника зато што му је одузео женину љубав и тражио сто хиљада долара у име одштете. Суђење је почело 11. јануара 1875. и трајало сто дванаест дана. Порота је већала педесет и два пута и на крају донела одлуку против тужитеља гласовима девет према три. Скандал је заувек уништио Бичерову амбицију да се кандидује за председника САД, али му је углед код оданих следбеника остао нетакнут.

„Оптужујем!"

Француски официр капетан Алфред Драјфус, пореклом Јеврејин, оптужен је 1894. године да је немачки шпијун. Суђено му је без присуства јавности и штампе, а осуђен је на доживотну робију на основу „тајног досијеа" који је садржавао фалсификате и подметачине. Драјфус је послат на издржавање казне на злогласно Ђаволје острво у Кајени. Кад се сазнало да је невин и да је шпијун у ствари био француски официр мајор Естерхази, избила је позната „Драјфусова афера" која је изазвала политичку кризу и оштру борбу између напредних и реакционарних снага у Француској. Чувени француски књижевник Емил Зола написао је оштар чланак под насловом: „Оптужујем!" против политике прикривања у армији надајући се да ће бити оптужен за клевету и тако моћи јавно да изнесе целу истину. Зола је заиста не само оптужен већ и осуђен, али је велики публицитет донео Драјфусу ново суђење 1899. године. И још једном је оптужен и осуђен за шпијунажу, али је помилован десет дана касније. Ослобођен је као невин тек 1906. кад је рехабилитован, унапређен у чин генерала и добио орден Француске легије части.

Адмиралитет се извињава

Тринаестогодишњи Џорџ Арчер-Шви, питомац Краљевског морнаричког колеџа у Озборну, Енглеска, искључен је из школе зато што је крајем 1908. из фиоке свог друга украо поштанску упутницу вредну пет шилинга. Није било никаквог саслушања и одлука о искључењу донета је по кратком поступку. Дечак је упорно тврдио да је невин и његов отац, Мартин Арчер-Шви, поверовавши му, одлучио је да испита због чега школска управа није спровела никакву истрагу. Али, наишао је на зид надменог ћутања. Ангажовао је адвоката који је успео да случај (од тада у Енглеској славан) изнесе пред суд 26. јула 1910. Четвртог дана суђења председник суда је, увидевши да против Џорџа Арчера-Шија уопште није било доказа, дечака прогласио невиним. Адмиралитет је његовом оцу морао да исплати 7.120 фунти (за оно време велику суму), јавно се извини и да реч да се ни са једним питомцем колеџа више неће тако олако поступити као и да ће се убудуће поштовати сва грађанска права ученика.

Оданле су Адам и Ева?

До чувеног „Мајмунског процеса" дошло је 1925. кад је Џон Т. Скоупс, професор биологије у Дејтону, америчка држава Тенеси, прекршио закон ове земље којим се забрањивало предавање"... било какве теорије која није у складу са причом о божанском постању човека како стоји у Библији и уместо тога учи да је човек постао од нижих животињских бића". На суђењу су се, један против другог, нашли адвокати Виљем Џенинг Брајан и Кларенс Дероу. Пошто се расправљало о прекршају постојећег закона, а не о његовој вредности, процес је текао досадно све док Дероу није као сведока одбране позвао свог колегу и противника Брајана. Постављајући му муњевите унакрсна питања о пореклу Земље, Адама и Еве, Дероу је остарелог говорника увео у низ противуречности и доказао оно што је и желео: да Библија, у светлу модерног научног сазнања, никако не може да се тумачи дословно. Порота је ипак професора Скоупса прогласила кривим и осуђен је да плати казну од сто долара. Упркос томе овај славни процес допринео је академској слободи широм света.

Подметачина на највишем нивоу

Године 1948. уредник часописа „Тајм" Витекер Чемберс сведочио је пред Комитетом за антиамеричку активност да је Алџер Хис, високи функционер Америчког министарства за спољне послове, комуниста и да је учествовао у шпијунажи на највишем нивоу. Хис је побијао све оптужбе тврдећи да чак и не познаје Чемберса али је један члан Комитета, касније председник САД Ричард Никсон, извршио јак притисак да се претрес настави. Уследило је низ оптужби и побијања и Хис је најзад тужио Чемберса за клевету. Током саслушања пре почетка суђења Чемберс је исповртео инкриминисана документа и велика федерална порота оптужила је Хиса за кривоклетство пред Комитетом. Прво суђење завршило се подељеним мишљењем пороте, па је дошло до другог. Том приликом Хис је осуђен на пет година затвора, највише због Чемберсовог сведочења и чињенице да су нека документа куцана на Хисовој личној машини. Многи владини функционери и данас, међутим, сматрају да је Хису све то било подметнуто. Било како било, Хис је доживео да постане прави адвокат у држави Масачусетс који је, после искључења из адвокатске коморе, поново у њу примљен.

Електрична столица за Розенбергове

Јулијус и Етел Розенберг су 1951. године оптужени за преношење америчких атомских тајни Совјетском Савезу и проглашени кривим током највећег политичког процеса који памти њихова генерација. Случај је врвео од очигледних недоследности и противуречности, али су Розенбергови имали несрећу да им се суди у јеку Макартуровог прогона америчких напредних снага. Кључни сведок оптужбе био је Етелин брат Дејвид Грингласс, оптужен за саучесништво. Кад су Розенбергови осуђени на смрт букнуле су широм Европе и Јужне Америке демонстрације за помиловање. Смртна казна на електричној столици извршена је 19. јуна 1953. и то је био први случај у САД да су и муж и жена погубљени. Њихов наводни саучесник Мортон Собел осуђен је на тридесет година затвора с препоруком да пре истека казне не буде условно пуштен. Сумње у кривицу Розенбергових и Собела остале су до данас.

Шта је то „душа"?

Најчуднији судски процес нашег века сигурно је чувено „Суђење души" одржано 1967, осамнаест година пошто је стари трагач за златом Џемс Кид заувек нестао у Планинама празноверја у Аризони 1949. оставивши тестаментом двеста педесет хиљада долара за „истраживања која би научно доказала да душа при човековој смрти напушта тело..." Расправа око овог чудног тестамента трајала је деведесет дана и за то време брижљиво су испитани захтеви сто тридесет три разне психонеуролошке фондације, парапсихолошких група и разних других организација и појединаца. Главна тема у доношењу правилне одлуке била је дефиниција речи „душа" и да ли она, као таква, уопште подлеже научном истраживању. Новац је, на крају, додељен Неуролошком институту Бероу у Фениксу, држава Аризона. Кала је, наводно, познати њујоршки медијум Даглас Џонсон касније „успоставио везу" с духом старог дародавца Џемса Кида, некадашњи трагач за златом му се поверио: „Требало је да поступим паметније, свако нисам богзна шта постигао... Ипак, врло сам срећан што се нисам претворио у колут дима. Прилично сам чврст."

Припремила:
Бојана Дожић

Истина није клевета

Суђење Џону Питеру Зенгеру 1735. године, више од пола века пре него што је написан амерички Устав, претило је да зада тежак ударац слободи штампе. Зенгер је ухапшен због „подривачке клевете" јер је објавио истину о тактикама подмићивања гувернера колоније Њујорк Виљема С. Крозбија. Судски процес је отворен 4. августа 1735. и суд је изјавио да и само објављивање примедби на рачун административне управе представља клевету. Зенгеров адвокат Ендрју Хамилтон је тврдио да истина не може да буде клевета и у надметању са судијама успео је некако да убеди дванаесторици поротника како би оспоравање права да се у новинама пише истина о владиним представницима значило забрану која би народу нанела велику штету. Порота је, после већања од

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

ЋАО, ПАТО! ШТА КАЖЕШ ЗА ЈЕДАН ДОБАР ИЗЛЕТ?

ПЕШАЧЕЊЕ? РУЧАК КОД ТРИ ТИГАЊА?

...И ДА ЗНАШ ДА САМ ПОШЛА САМО ЗАТО ШТО СИ МИ ОБЕЋАО **ТАЈ** РУЧАК!

ХАЈДЕ МАЛО ДА СЕ ОДМОРИМО...

ЈА САМ ЦРКЛА... ВИШЕ ВОЛИМ ДА ПЕШАЧИМ ПО РАДЊАМА...

ЗАР НИСИ ИЗГУБИО И СВАКУ ТРУНКУ СНАГЕ?

Distributed by King Features Syndicate.

А, НЕ...

Copyright © 1982
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

...ЈА САМ ИЗГУБИО СВАКУ ЖЕЉУ ЗА ИЗЛЕТОМ!

6-20

МОЈ КУЋНИ ЉУБИМАЦ

АРАПИН

Крајем 1939. године рат је увелико беснео Европом. Наши суседи Соломон и Роза Папо забринуто су гледали у будућност које за њих, Јевреје, као да није било. Тражили су различите начине да стигну до Аргентине. Њихова настојања су уродила плодом. Добили су дозволу за усељење. Почело је паковање. Носило се само најнужније. Ми деца добили смо поклоне за растанак и аманет да чувамо једно мало штене, немачког овчара. Радо смо се прихватили те обавезе. У својој дечијој наивности уживали смо што су се суседи одселили јер како бисмо добили мало котрљаво, мазно створење увек спремно да гризе ципеле и развезује пертле. Наставили смо да га зовемо Арапин.

Те дуге зиме Арапин се завлачио под фотеље са великим задовољством. Прво му је вирила само глава, затим глава и предње шапе а на крају је под фотељу могао да стане само реп.

Дошао је рат. Деда је мобилисан као трећепозивац. Кућа је остала на бризи баке и прадеде од 88 година. Уведен је полицијски час. Живот се из корена променио. Из дана у дан постајао је све тежи и неизвеснији.

Арапин је већ достизао пуну зрелост, прошло је време безбрижних игара у топлој соби и снегу. Добио је огрлицу а преко ноћи је везиван да не би скитао кроз тајне пролазе између суседних дворишта.

Мајских дана 1941. тумарао је по дворишту, прилазио тешкој дрвеној капији и стајао укопан начуљених ушију као да неког очекује и страхује да би могао проћи а да га он не види. То је чинио све чешће. Није било игре коју не би остављао да би притрчао капији и ишчекивао. Двадесет другог маја, како је пуштен с ланца, заузео је своје место крај капије и ишчекивао. Дан је одмицао а ми, деца, нисмо могли да га намамимо ни на један трк до баште. А тада се разлегао лавеж да се све орило. На капији у сељачком оделу, сав прашњав, стајао је деда. Није се предао, избегао је заробљавање и коначно је стигао кући.

Наступило је мало олакшање за баку али и нове бриге. Разне опасне књиге, као Како се калио челик, Историја СКП (б) морале су бити закопане. Над скровиштем је била Арапинова кућица. Тако је постао чувар комунистичке литературе а касније и оружја.

Крајем септембра 1941. започеле су борбе за ослобођење нашег места. Немци су се повлачили али нису напуштали центар града. С тавана наше куће жестоко се пуцало за време ноћних напада. Дошло је до издаје четника и ми нисмо осетили слободу те јесени.

Започела је крвава одмазда. Немцима су се придружиле и усташе. Стрељало се на све стране. Живот је сваког тренутка висио о концу.

У нашу кућу је бануо усташа. Униформа му је била прашњава, мокра од зноја а по чизмама је било крви. Цела породица била је постројена уз бео зид који је делио наш врт од суседног. Ја сам једина била поштеђена. Занета игром испод стола у спаваћој соби измакла сам крвничком оку. Арапин, иако везан, скакао је и тргао свој ланац. У муклој тишини чуло се његово злокобно режање. Усташа је тражио да му се каже ко су и где су партизани. Урлао је да ће нас све побити и да ће за тај дан намирити крваву норму од двадесет партизанских крмака. Машио се револвера. Тог трена је Арапин прекинуо огрлицу, скочио на усташу и зграбио га за грло. Настало је рвање. Моји су и даље скаменьено стајали уза зид. У двориште је ушао немачки официр и запитао шта се дешава. Бака је проговорила немачки и објаснила да је пас без подстрека од било кога напао господина усташу. Немац је наредио да смиримо пса и одвео усташу из дворишта. Ја сам се тада онесвестила.

Што је рат дуже трајао, глад је бивала део свакодневног живота. Тако је у зиму 1943. Арапин, у пуној снази и познат као жесток чувар, трампљен за врећу брашна! Требало је преживети. Сељак га је одвео у село удаљено тридесетак километара. Исте ноћи Арапин се вратио. За собом је вукао колац за који је био везан. Шапе су му биле само крвава маса. Неговали смо га и све се залечило без компликација.

Још једанпут Арапин се вратио кући. У повлачењу, немачки војници су га повели. Седам дана га није било. Једне ноћи је стигао кроз своју омиљену рупу у доњем делу врта, јавио се и нервозно потрчао назад. Бака је пошла за њим јер су сви мушкарци одавно били у партизанима: довела је једно шарено ждребе које је Арапин, како смо говорили, отео Немцима.

Арапин је тада почео верно да прати баку на свим њеним пословима, у болницу, по оближњим селима где је држала предавања о хигијени, кувању, бољем животу, комунизму. Арапин је бдео да је не пресретну четничке тројке, којих је још било у том крају. Једне ноћи својим лавежом пробудио је њу и учитељицу код које је ноћила и омогућио им да побегну испред четничке тројке која је припуцала за њима.

Обнова и изградња отаџбине није била лака. Арапин је јурио пољске мишеве на берби кукуруза. Деца су кренула сопственим путевима. Породица се нагло обогатила: родиле су се унуке. Уз рад није било лако учити, па је бака преузела бригу о њима. Није било лако радити у болници и бринути о „паткицама", како их је звала. Арапин је и ту био спреман да помогне. Све три су научиле да ходају држећи се његовог густог крзна сад већ промењене боје. Мотрио је да се не приближавају опасним местима, бунару, капији... Ускоро је свима била добро знана колона: деда, унуке, па Арапин, иду насипом на купање на Саву.

Арапин је бивао све тромији. Најмилија му је била сенка под великом белом трешњом. Деда је био у пензији и пребирао је успомене седећи на клупици поред Арапина. Арапин се радовао сваком доласку деце у стару родитељску кућу. Дозвољавао је да га милују, да му тепају и ћушкају комалиће меса под сто али да бака не види. Лајао је на баштенске пужеве и прогонио би их из баште. Шапом би их вешто догурао до једног ћошка одакле би их бака покупила и направила паприкаш.

Арапин је, кад му је већ било четрнаест година, угинуо једне вреле августовске ноћи Цела породица се окупила да га закопа у дну баште, под белом трешњом и близу омиљене рупе у огради. На трешњи је деда ставио таблицу на којој је писало: Арапину за храброст, верност и љубав.

Ово ми је испричала моја мама.

Владимир Гарић,
Браће Недића 2а,
11000 Београд,
(Хонорар: 2000,00 дин)

ПРИЧЕ СА ДИВЉЕГ ЗАПАДА

НИКАД ВИШЕ

СЕДАМ ГОДИНА ЈЕ ДЕТЕКТИВ ЏЕМС ХЈУМ НЕУМОРНО ТРАГАО ЗА НЕУХВАТЉИВИМ ПЉАЧКАШЕМ ПОШТАНСКИХ КОЧИЈА. КРАЈЕМ 1882. КОНАЧНО ЈЕ СКРПИО ПРИЛИЧНО ДЕТАЉАН ФИЗИЧКИ ОПИС ЦРНОГ БАРТА...

Чарлс Е. Боулз је изгледао као прави центлмен: полуцилиндар, дијамантска игла за кравату, дијамантски прстен, златан сат. Године 1883. центлмени су, када би их пут нанео у Сан Франциско, обавезно одседали у „Веб хауз“ хотелу.

Једнога дана поменуте године господин Боулз је поигравајући се нехајно штапом за шетњу једва приметно климнуо главом ливрејисаном портиру на излазу из „Веб хауза“ и закорачио на улицу — право у наручје власника перионице чије је услуге користио. Поред човека који се бринуо о Боулзовом прљавом рубљу стајао је Џемс Хјум, детектив компаније „Велс Фарго“.

Месецима је Хјум обилазио перионице широм северне Калифорније и свуда постављао исто питање: „Да вам случајно кроз руке није прошла марамица са иницијалима Ч. Е. Б,?“ Чему толико труда око једне обичне мушке марамице? Управо таква нађена је на месту последње пљачке поштанских кочија компаније „Велс Фарго“.

После толиких одречних одговора коначно једно „да“ и детектив Хјум је пред улазом у отмени „Веб хауз“ најзад стајао очи у очи са озлоглашеним Црним Бартом или Чарлсом Боулзом или Чарлсом Болтоном...

Мото Џемса Хјума гласио је: „Велс Фарго никада не заборавља“. Све и да је хтео, Црног Барта никако није могао да сметне с ума: из ко зна којих разлога, разбојник се окомио искључиво на „Велс Фарго“. За осам година каријере Црни

Чарлз Боулз разликовао се од свих других одметника: писао је поезију и за осам година каријере није испалио ни један једини метак!

НИЈЕДАН ЗЛОЧИН

Барт опљачкао је двадесет и осам кочија, а од свих тих препада ниједан није био тако необичан и по компанију тако увредљив као први...

Приредите му ватромет, момци

Двадесет и шестог јула 1875. године једна поштанска кочија „Велс Фарга" тандркала је стрмим путељком недалеко од калифорнијског града Коперполиса. Из жбуња покрај пута пред коње је одједном банула необична прилика: незнанац је на себи имао капут до земље, а преко главе чак с прорезима за очи. Разбојник је лагано подигао двоцевку и уперио је на кочијаша.

— Сеф на земљу! — довикнуо му је.

Кочијашу Џону Шајну на памет није пало да изиграва хероја. Сведоци се разилазе у погледу онога што је потом уследило, али, су, наводно, разбојникове следеће речи гласиле:

— Буде ли се усудио да припуца, приредите му ватромет, момци...

На то је Шајн погледао око себе и у грмљу покрај пута угледао пушчане цеви распоређене у круг око кочије. Ако је до тада још и помишљао да нешто предузме, од тог тренутка одлучио је да се не помера с места.

Не испуштајући пушку, разбојник је из џепа извукао секирицу, развалио дрвени поклопац на сандуку окованом гвожђем и почео да гура вреће с новцем у дубоке џепове капута. Када је завршио, закорачио је у страну и руком дао знак кочијашу да настави пут.

Пошто је мало одмакао, Шајн је ипак одлучио да се врати по разваљени сеф: могао би да послужи као доказ... На неколико корака од сандука стао је као укопан — бандити су га и даље држали на нишану... Пошто је неколико пута поновио очајничку молбу да га поштеде, несрећник је занемео у очекивању смртоносних хитаца. Скамењен од страха чекао је минут, два, три, а онда бојажљиво закорачио ка жбуњу — ни трага од разбојника, ни трага од пушака, само дугачки зашиљени штапови...

После овог првог препада маскирани разбојник из разумљивих разлога више никада није поновио штос са лажном „залеђином", али је зато у свему осталом у следећих осам година оперисао на исти начин, с једним јединим изузетком: после трећег препада на поштанску кочију „Велс Фарга", 3. августа 1877. недалеко од Данкан Милса, бандит је у развољеном и испражњеном сефу оставио својеручно исписане стихове и тако доказао да га краси песнички дух.

Из поменуте песмице се такође дало закључити шта лирски настројен разбојник мисли о службеницима компаније коју је узео на зуб: у римованим стиховима назвао их је речима које се обично не штампају. Да дрскост буде већа, стихоклепац се на крају и потписао: Црни Барт...

Док се народ силно забављао препричавајући најновије подвиге загонетног песника-разбојни ка, детектив Џемс Хјум презнојавао се покушавајући да му уђе у траг. Месеци и године упорног „њушкања", а плодови никакви: иза Црног Барта ниједном нису остали чак ни отисци копита његовог коња. Некада би између два препада прошли месеци, па и читава година, а некада је нападао из дана у дан... Сведоци су били од мале користи — тврдили су да разбојник има пријатан, дубок глас... Хјум је баратао са још два податка — бандит никад није испалио ни један једини метак, а све пљачке догодиле су се у северној Калифорнији.

Симпатични брнајлија

Да се на месту детектива „Велс Фарга" налазио неко други, тај би вероватно дигао руке од свега. Џемс Хјум није био човек који лако одустаје. После седам година узалудног јурцања за неухватљивим пљачкашем поштанских кочија, Хјум је крајем 1882. коначно скрпио прилично детаљан физички опис Црног Барта и употпунио слику о његовом стилу рада.

На запрепашћење педесет петогодишњег детектива, Барт је по изјавама многобројних сведока био човек његових година, а можда чак и старији. Више становника крајева у којима су пљачке почињене изјавило је како су на дан разбојништва видели седог незнанца са огромним брковима који се представљао као сезонски радник. Бркати странац је, тврдили су многи, био изузетно забаван и „знао предивно да прича". Симпатични сезонац је, додуше, био необично одевен за радника: полуцилиндар, испод мишке неки завежљај умотан у ћебе, чизме прорезане на странама, ваљда како би лакше пешачио... И још нешто у чему су се сви слагали — за човека у годинама кретао се необично брзо и гипко...

Професионалцу какав је био Џемс Хјум није промакло да нико ниједном није споменуо како је непознати имао коња. Ето објашњења за чињеницу да никада није нашао отиске копита... Па тај чика, се, изгледа, кретао искључиво пешице!

Јануара 1882. Хјум је коначно дочекао својих пет минута. Црни Барт је поново напао и то на оној истој узбрдици недалеко од Коперполиса на којој је извео своју прву пљачку. Овога пута срећа му није била наклоњена.

Бануо је пред кочијаша Ризона Мек Конела и довикнуо му да баци сеф на земљу, али је баш када се спремао да се удаљи, из грмља иза његових леђа искочио Џими Ролери, ловац кога је кочијаш оставио у подножју брежулка.

Барт ни овога пута није повукао ороз: стежући у наручју врећу са 4300 долара у злату, закорачио је уназад и наставио да се удаљава не окрећући леђа противницима. Видећи да Ролери оклевајући губи драгоцено време, Мек Конел му је отео пушку и опалио. Промашио је. Дошавши к себи, Ролери је преузео пушку од кочијаша, и нанишанио у разбојника који је сада већ бежао колико су га ноге носиле: погођен, Берт се затетурао и пао.

Мек Конел и Ролери су пожурили у жбуње. Десетак минута касније, задихани, изгребани и разочарани вратили су се до кочије. Од Црног Барта ни трага ни гласа... само полуцилиндар, бријач, двоглед и меци завијени у марамицу са иницијалима Ч. Е. Б...

За човека својих година, Барт је заиста био изузетно брз. Или можда само лукавији од својих гониоца? Како је рањен успео да умакне никада никоме није објаснио.

Господине, ја сам џентлмен!

Елегантни старчић који је стајао пред отменим „Веб хауз" хотелом заиста није личио на лопова. Баш као што је Хјум и очекивао, Боулз је у први мах одлучно порицао да има било какве везе са пљачкама:

— Али, господине, ја сам џентлмен!

Ипак, после пар сати испитивања, Џемс Хјум је коначно имао признање Црног Барта. Право име: Чарлз Е. Боулз, ветеран грађанског рата, на средњем западу оставио жену и децу и запутио се у Калифорнију да се обогати.

За осам година каријере Боулз је, не рачунајући накит и „ситниш" које је покупио од путника опљачканих кочија, олакшао „Велс Фарго" за 18 хиљада долара. Осамдесетих година прошлог века била је то сума која му је омогућила да живи баш онако како је хтео: апартмани у најотменијим хотелима Калифорније, скупа одела, чести путовања, бављење поезијом.

Мада је свих тих година живео више него комотно, испоставило се да је Боулз много и уштедео, да је после хапшења вратио добар део плена „Велс Фарго". Захваљујући томе, као и чињеници да никада никога није чак ни ранио, оптужен је само за једну оружану пљачку.

— Шест година робије — гласила је пресуда.

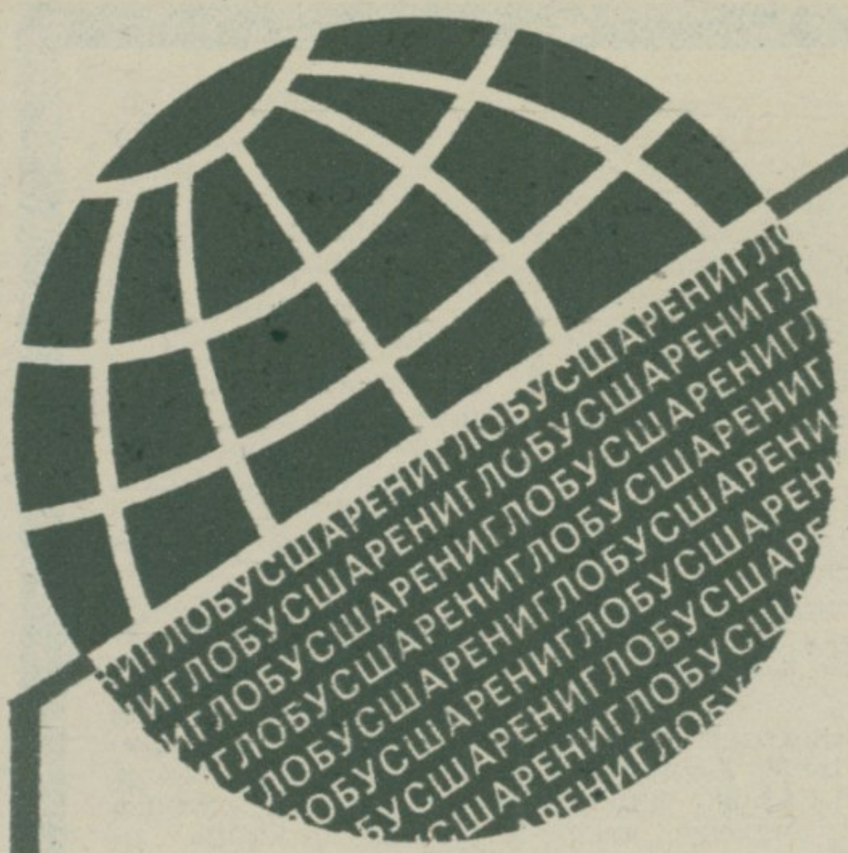
Због примерног владања и поодмаклих година (шездесетак) Чарлс Боулз пуштен је из затвоара 1887. Окајавао је грехе тачно четири године и шездесет дана и ишетао из Сен Квентина популарнији него икада. За све време робијања, новинари и писци петпарачких романа нису га остављали на миру: описивали су га као сиромашног учитеља, несрећног песника, ванбрачног сина пребогатог оца...

И на излазу из затвора чекала га је гомила репортера. Сваки се надао да ће баш он исписати „истиниту животну причу" песника-разбојника. Једноме који га је упитао да ли ће наставити са писањем поезије Боулз је одговорио:

— Младићу, зар ме нисте чули? Рекао сам, више никада нећу починити ниједан злочин...

Никада се неће сазнати да ли се Црни Барт држао овог обећања. После изласка из затвора замео му се сваки траг. Неки тврде да је 1917. умро у Њујорку, неки да се запутио у дивљину Монтане или Невада да тамо још једном окуша срећу.

М. И.

ЕКСПЛОЗИВНЕ НОВЧАНИЦЕ

Пљачке банки постале су део свакодневнице многих земаља. Полиција покушава да се бори против лопова на свакојаке начине. Уводе се специјални сигурносни системи, уграђују се камере које се лако активирају, чувари на улазима посебно се обучавају. Али, изгледа да све те мере предострожности нису довољне. Пљачкаши увек пронађу начин да доскоче сваком новом систему обезбеђења. Сада се у САД појавио нови вид заштите од разбојника. Наиме, сви службеници имају спремљен лажни свежањ новчаница који у себи има уграђен електронски детонатор, сузавац и боју. Кад се у торби пљачкаша, између „нормалних" свежњева, нађе и овај штос пара, он ће (тако се бар до сада показало у пракси) сигурно зауставити лопова. Оног тренутка кад разбојник пређе праг банке, специјални системи активирају детонатор у свежњу који у року од 20 секунди распрши сузавац (и омами лопова) и боју која га „обележи" тако да и кад би хтео, не може неопажен да умакне са „места злочина".

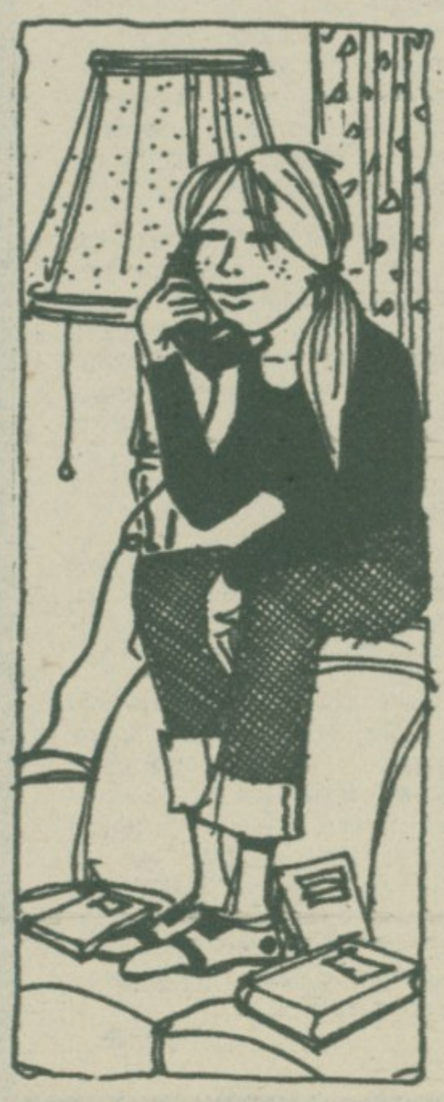
УРАДИ ТО НА МИРУ

Сигурно вам се бар једном у животу догодило да стојите сатима пред телефонском говорницом и чекате да неки безобзиран човек заврши разговор. Шта сте радили у таквој ситуацији? Нервирали се, гласно изражавали своје негодовање, покушавали да му на леп (или груб) начин покажете да то нема смисла? А да ли сте икад помислили да се „осветите" таквом дрзнику. Ако ви и нисте, нашао се један човек у Лондону који је то урадио за све нас. Како? Врло једноставно — донео је из кола дебело уже и неколико пута га обавио око говорнице и завезао чвор. Човек, који у првом тренутку није схватио шта се дешава, није могао да изађе. Да рукама пробија стакло, није му се исплатило, па му је једини излаз био да позове полицију. Они су дошли и спасли га без одушевљења (тако бар кажу очевици на чију радост и веселье се све ово и дешавало).

Јавни телефони су за многе други дом. Ако станују далеко, па још немају телефон у кући, једини контакт са светом успостављају путем телефона. Колико су телефонске говорнице за поједине важне најбоље објашњава случај говорнице коју је извесна Бренда Вуд из енглеског града Њуарка „присвојила". Она је већ толико била навикла да свакодневно по неколико пута одлази у оближњу говорницу да је почела да је сматра као своју. А кад је већ њена (?) зашто је не би уредили као једно пријатно месташце. Донела је тепих, ставила цвеће. Сви су се одушевили овом њеном идејом, само — толико им је унутра постало пријатно да заборављају да нису код куће па причају ли причају!

Има и оних који купују читаве говорнице и смештају их у свој дом. Управо то урадио је један Холанђанин — у своју кућу у Ротердаму, у дневну собу, ставио је целу говорницу. Кад неко од његових гостију пожели да телефонира, обавиће то неометан од других!

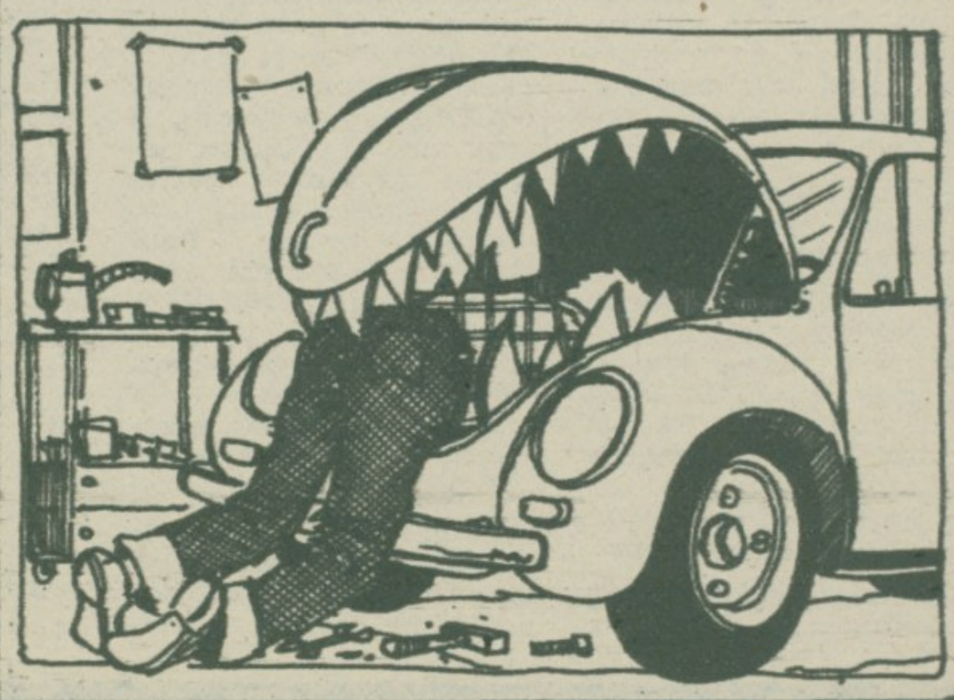

МОЖЕ И ТЕЛЕФОНОМ

Пени Кауел ванредни је студент на Кардифском универзитету и, кад год излази на испит, путује од свог града Аберистита који се налази око 200 километара од Кардифа. Али, када је прошле године завејао снег, ова двадесет двогодишња Енглескиња није имала начина да се пребаци до Универзитета. Колима није могла да се пробије јер главни путеви још нису били раскрчени, а за воз јој је било већ сувише касно. Грозничаво је мислила шта да учини. Ништа јој друго није преостало него да позове професора и објасни му у каквој се ситуацији нашла. Он је прихватио њене разлоге и почео је да испитује објашњавајући јој да само жели да провери како стоји са градивом. Поставио јој је једно питање, па друго, треће, Пени је разговарала са њим све мислећи — сад ће да заврши разговор. Узбуђена што разговара са професором, није ни приметила да време пролази, а да они и даље не прекидају „ћаскање" преко жице. А кад јој је професор рекао да нема ни потребе да излази на испит него само да дође по оцену, била је запањена. Положила је испит преко телефона а ни рачун није био велики — износио је мање од аутобуске карте!

НЕ БОЈТЕ СЕ!

Ова „буба", изгледа, не гута само миље — пријају јој и неспрезни механичари?! У ствари, добровољна „жртва" је један докони Лондонац који је овако украсио свој ауто а необичним снимком хтео да илуструје несташицу нафте, односно бензина. Његова проливена крв — сок је од парадајза, а опасни зуби чудовишта обичан су — картон. Иначе, кад склопи чељусти буба је не само мирољубива већ и вредна, поуздана и, у поређењу с другим аутомобилима, штедљива у гутању — бензина.

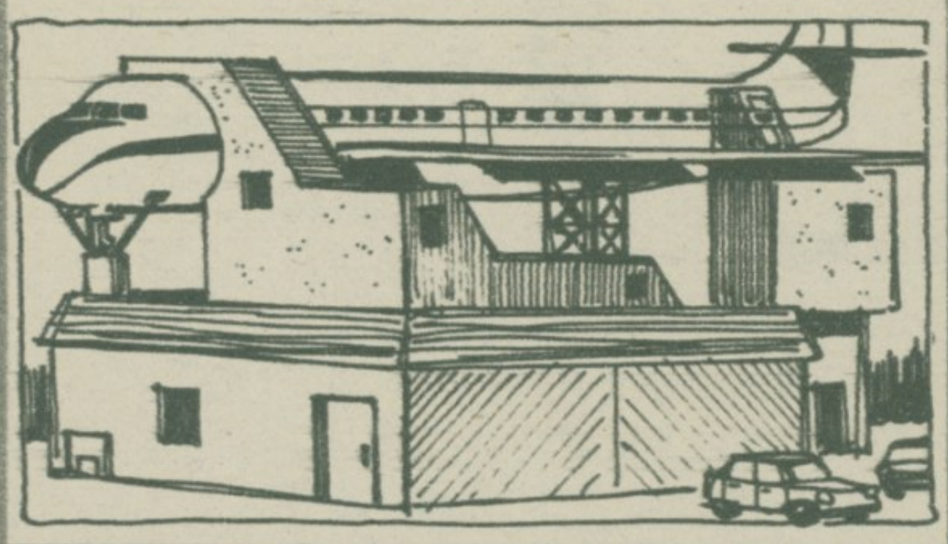

НИКАД СЕ НЕ ЗНА

Неки људи читавог живота покушавају, играма на срећу, да обезбеде себи будућност. Наравно, само се реткима и осмехне срећа. Има и оних који су љути противници те „коцке са срећом". Такав је био и један трговачки путник из СР Немачке. Кад се с пута вратио кући, утврдио је да његов дванаестогодишњи син испуњава лоз. Бесно му је истргао папир из руке и бацио га у корпу за ђубре. Али, како то понекад бива, читавој сцени је на срећу присуствовала и „присебна" супруга. Она је, ни сама не знајући зашто, извадила лоз из корпе и сачувала га до извлачења. И добро је да је тако учинила јер испоставило се да је лоз извукао премију. Кад је отац сазнао да су добили главну награду у износу од око две милијарде, ништа му друго није преостало него да се — извини сину.

ЗА ПЛАШЉИВЕ

Један богати фармер из Ерија у Колораду отворио је овај необичан авио-ресторан, јединствен у свету, намењен првенствено онима који никада нису летели, или то не смеју, а желе да осете атмосферу у авиону. Овде је све право: путници се везују, једно време не смеју да пуше, после тога добију редовно послужење. На њима је само да себи уврте у главу да су у облацима. Гости ресторана — редом зихераши — свакако не размишљају о томе да и овај авион — доказано — може да се сруши. У земљотресу, наравно.

УПОРНИ БИЛИ

Да није било проповеда Била Вокера, ко зна да ли би се свет и данас дивио чувеној енглеској Винчестерској катедрали. На почетку 20. века примећено је да нешто мора брзо да се предузме да би грађевина преживела и остала на свом месту. Наиме, место на коме је подигнута почеле су да подривају подземне воде и темељи су били озбиљно нагризени. Једина нада била је да се темељи појачају. Али, како?

Бил Вокер био је спреман да изврши тај задатак. Једног мајског дана 1906. године обукао је своје ронилачко одело и спустио се у воду испод катедрале. Требало му је равно пет година даноноћног рада да би, уз помоћ армираног бетона који је постављао, осигурао темеље ове чувене грађевине. За тих пет година он је уградио 25.800 џакова цемента, 114.900 бетонских блокова и 900 хиљада цигли. Када је успешно завршио посао, лично га је одликовао краљ Џорџ V. Данас посетиоци ове катедрале могу у њеној унутрашњости да виде Билову статуу.

ЈАО! ШАРЛОТУ БОЛИ ГЛАВА!

Шарлота Кинг из америчке државе Орегон има честе главобоље. Ништа чудно, то се дешава толиким људима. Али, ипак — изгледа да њене и нису баш тако обичне. Наиме, кад год јој се деси да јој се „распада" глава долази до већих потреса на Земљиној кугли! Тако је последњи пут после њене мигрене дошло до велике вулканске ерупције вулкана Сент Хеленс. Стручњаци су се заинтересовали за ове Шарлотине главобоље и закључили да она осећа звучне таласе које само најосетљивији инструменти могу да региструју. Она прима електромагнетне таласе до којих долази при промени притиска у Земљиној кори. Ти таласи се простиру брзином светлости и наговештавају промене које доводе до потреса у Земљиној кори. Да Шарлота то заиста осећа, извесно је, али како је то уопште могуће — научници не могу да објасне. Госпођа Кинг затрпана је многобројним понудама из разних метеоролошких станица да им буде нека врста „стручног консултанта". Додуше, сви су најсрећнији кад Шарлоту не боли глава!

ПИТИ ИЛ' НЕ ПИТИ!

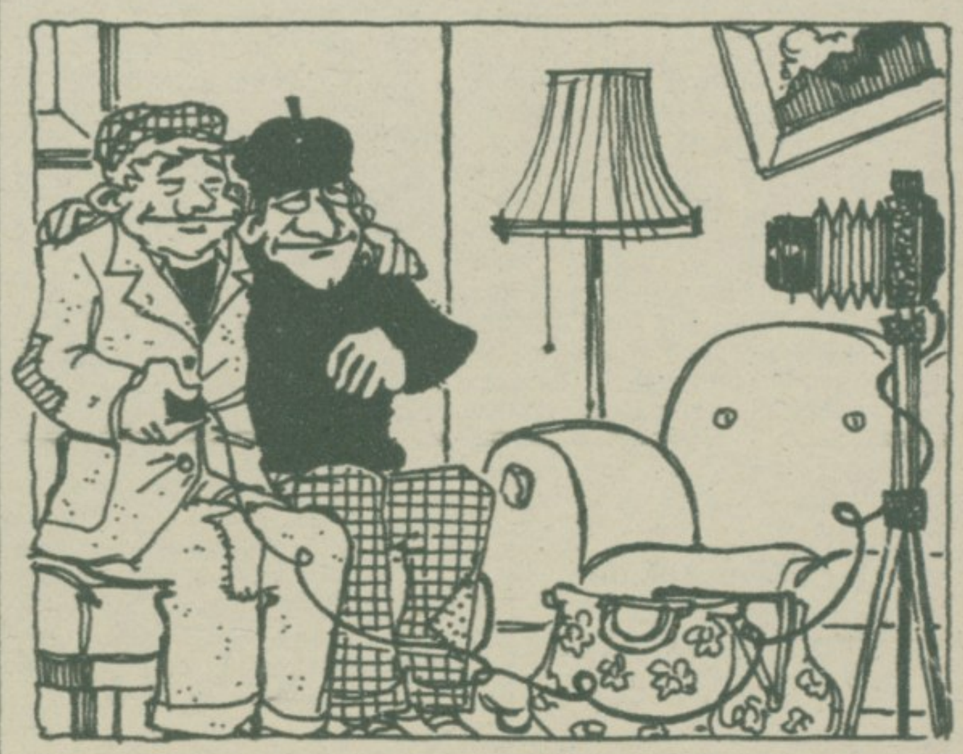

Да ли вам је икада пало на памет да бележите колико пилула попијете? Заболи вас глава, зуб, добијете грип и одмах, по свом личном нахођењу или уз лекарски савет, почнете да узимате лекове. Ретки су људи који одбијају да унесу у организам било какву „медицину". Али нађу се и такви. Тако је једна жена у Лондону недавно дошла на уобичајени преглед код свог лекара. Са собом је носила повећу торбу. Кад јој је он, после прегледа, дао неколико рецепата за лекове, она је без речи отворила торбу и извадила једну кутију. На запрепашћење лекара и присутне сестре у кутији се налазило 12 хиљада петсто таблета које је она редовно узимала у апотеци, али их никада није пила. Значи, све те лекове требало је да попије да би била здрава, управо тако здрава као што је била и без попијене пилуле. Лекар је, а и шта би друго, остао без речи.

А има и оних других случајева — људи који су уредно пили све што су им лекари преписивали све су то уредно бележили. Тако је неки Семјуел Џесап у свом тестаменту, између осталог, оставио и читаву документацију: током живота попио је 226.934 пилула, односно, утрошио је око 40 хиљада сваковрсних бочица! Само у току једне године унео је у свој организам 51.950 пилула! Умро је у 65. години. Лекари су у једном били сложни — алал вера да му је организам и толико поднео!

ПОКЛОНИ СВОЈ МИ ФОТО!

Два лопова, Инго Крол и Ханс Хајнц, имали су веома успешну сезону. Све намераване пљачке полазиле су им од руке. У шест кућа успели су да провале и покупе драгоцености, а да их нико није приметио. Немачка полиција трагала је за њима, али никако није успевала да их ухвати. Када су непримећени ушли и у седму кућу, одлучили су да, пре него што нестану са пленом, прославе свој успех. Пронашли су шампањац, а ту се негде кашао и фотографски апарат у коме је на њихову гадашњу срећу (и касније срећу неких других) већ био филм. Сликали су се у свим могућим позама. Када су кренули, заборавили су да једну ствар понесу са собом — апарат. И да не дужимо, полицији није било тешко да их после тога ухвати. Тако је то кад људи воле да се сликају!

ЈАПАНЦИ И ЗЕМЉОТРЕСИ

ЧЕКА СЕ ВЕЛИКИ КАНТО

Док пожар гута оно што је преостало после снажног земљотреса, усред града се отворио огроман левак који гута куће, дрвеће, људе. Све оно што је некад представљало велики град нестаје негде у дубини а престрављени људи који покушавају да побегну схватају да су сви њихови напори узалудни јер левак постаје све већи и већи.

Ово је само једна од сцена описаних у роману Сакеоа Комацуа „Пропаст Јапана", једном од највећих бестселера свих времена у овој земљи, али сами Јапанци мисле да ће такав дан једном доћи и да Комацуов роман не припада потпуно фантастици. Разлог за то су и сасвим озбиљне прогнозе научника да ће Јапан у будућности погодити катастрофалан земљотрес који ће изазвати невиђена разарања и смрт милиона људи. Зато се Јапанци непрекидно припремају да ако тај дан стварно дође штете и жртава буде што мање.

Разлог што становници јапанских острва озбиљно страхују од могуће катастрофе већ је стар готово шездесет година, али записи о њему и сећања још живих сведока опомињу да будност никада не сме да попусти. Првог септембра 1923. године, на име, област главног јапанског града Токија погодио је катастрофалан земљотрес јачине преко осам степени Рихтерове скале у коме је после рушења кућа, тоњења земљишта и пожара који је после свега тога избио смрт нашло више од сто хиљада људи. „Велики Канто", како се назива тај земљотрес (по називу за шири регион Токија — Канто), оставио је на већ тада вишемилионском Токију ране које дуго нису могле да буду залечене.

Куда побећи?

Ма колико потрес био јак, штета не би била толико велика јер су јапанске куће грађене углавном од дрвета ипак мања опасност за људе од зграда начињених од камена и цигле, али је у тој маси дрвета и хартије (која је такође важан материјал у јапанској архитектури) ватра нашла укусну храну коју је прождирала ширећи се све више и више онемогућујући преживеле да после потреса нађу спас у бекству. Сведоци говоре да су мостови који воде у делове града које пожари још нису били захватили били права стратишта људи који су покушавали да се домогну сигурног простора и газили један преко других, а многи који су поскакали у реке давили су се јер нису могли да пливају у гомили људи која је личила на потопљени мравињак.

Највише жртава било је у квартовима Кото, Сумида, Таито и Аракава, стешњеним између реке Сумида и Ара у којима живи сиромашније становништво највећег јапанског града у збијеним и пренатрпаним кућицама од дрвета и хартије, царству токијске сиротиње, полусвета и криминала. (Није случајно што је тај исти крај уништен поново само двадесетак година касније у нападима америчких бомбардера који су запаљивим бомбама изазвали исти онакав пожар као што је био онај после „Великог Канта"). Старински мангали којима су се Јапанци грејали у време великог потреса и врло честа употреба гаса у домаћинствима у новије доба разлози су што је тако брзо избијала ватра којој касније није било тешко да се шири.

И данас, не рачунајући смрт од болести, од свих несрећа у Јапану пожари односе највише живота. Не прође дан, а да се у новинама и на телевизији не појави вест о пожару у некој кући у којој је обично непажљиви власник оставио отворен довод гаса у кухињи или купатилу, или неки пушач заспао и запалио постељину опушком и постао жртва своје непажње. Дрвена конструкција јапанских кућа, преградни зидови од хартије, све чешће и од лако запаљиве пластике од које је начињен намештај и опрема у стану, просто су идеални материјали за ватру у којој смрт најчешће налазе немоћни — стари и деца.

У циновском Токију

улице су толико тесне да чак и онима који успеју да изађу из запаљених кућа не остаје много простора за бекство од пожара који се шири, а стални напори власти да сбезбеђење од пожара буде што боље, бар у јавним зградама, није наишло на одјек јер су последња испитивања показла да само један од десет хотела у јапанским туристичким центрима и великим градовима омогућује спасавање својих гостију ако дође од пожара.

Због свега овога у Јапану се још у основним школама поред кинеских идеограма и рачуна изучава и начин да се човек спасе када наиђу природне непогоде и катастрофе: тајфуни, поплаве и земљотреси. А земљотреси су овде нешто што се свакодневно догађа. Јапанска острва, према неким статистикама најјача сеизмичка подручја на свету, сваког минута трпе мањи или већи потреси од којих већину могу да забележе само инструменти, али има и оних од којих би Европљанину сишло срце у пете.

Јапанци се, међутим, не узбуђују превише. Истина, суперекспресни воз „шинкансен" застане за часак да би се видело да пруга негде није оштећена, али све остало тече даље као да се ништа није догодило. Чак и потреси од по четири-пет степени Рихтерове скале овде не изазивају ни најмања рушења јер су велике зграде грађене по најстрожим стандардима предвиђеним законом, а еластичне породичне дрвене зграде само се залелујају, али се тешко распадају или руше. Није редак случај да Јапанац који доживи земљотрес у ресторану само добро ухвати тањир да му се јело не проспе и настави да једе чим потрес прође.

Катастрофални земљотрес нови „Велики Канто", доћи ће сигурно једног дана, тврде сеизмолози и геолози који проучавају природу јапанског тла. У дугој јапанској историји, чији су детаљи забележни у многобројним аналима, изузетно јаки земљотреси нису били тако необична ствар и понављали су се готово у одређеним размацима. Штете су у то доба, кад су насеља била ређа, биле готово незнатне, али замљотрес, за који се верује да сигурно предстоји, у нестабилном токијском региону може да донесе смрт милионима.

Министри у азбестним мантилима

Зато је у Јапану спремност да се дочека земљотрес и ублаже последице подигнута на степен закона. „Комитет за превентиву несрећа" по закону води лично председник владе, а сачињавају га такође највиши владини функционери, угледни научници и професори који су већ уз помоћ тимова других стручњака припремали план акција које ће бити спроведене у случају велике несреће. У предграђима Токија и ван града већ су срганизовани центри за евакуацију становништва из угрожених подручја, ту су магацини са храном, одећом и другим потребама људи који би се ту нашли у избеглиштву, а као путеви евакуације, због уских улица, одређене су реке, чак и бродови који ће сачињавати евакуациону флоту.

Готово свако јапанско домаћинство има „комплет за случај несреће" који чине конзервисана храна, непромочива одећа, азбестни огртач, транзисторски радио, батеријска лампа, и мноштво других ситница које могу да буду неспходне у случају великог земљотреса. Та опрема се стално обнавља, а њени произвођачи сваког првог септембра, на годишњицу „Великог Канта", трљају задовољно руке јер су тог дана радње које продају ту спрему пуне купаца: први септембар проглашен је за национални дан за превентиву од несреће. Случајни посетилац Токија и других великих градова остаје зачуђен кад у рано јутро види групе грађана како се дисциплиновано постројавају на трговима, ватрогасце и војнике који спасавају „угрожене" становнике неке зграде, а испред владиних установа и саме министре у азбестним огртачима како се спремају за евакуацију.

Пророци згрћу милионе

Сваке две-три године јави се неки звездочатац који тачно прорекне дан и час будућег великог потреса, искористи спшти страх па покупи хонораре са телевизије и из новина, прода своје списе различитим издавачима, а кад речени датум дође, многи људи не оду на посао у жељи да макар заједно умру са својим најближима. Дан дође и прође и ништа се не догоди, али то није разлог да кад се јави нови пророк сви одмахну главом у неверици. Велики потрес ће доћи, то сви мисле, а кад ће се то десити то не зна нико тачно да каже, па кад дође до слабијих земљотреса — једино питање које се упућује сеизмолозима јесте: „Да ли је то тип потреса који претходи катастрофи?" Одговор је обично једно умирујуће: „Не".

Драган Миленковић

ОКРЕНИТЕ ТРИ СТРАНИЦЕ . . .

ВИТЕЗ ОД ШЕСТ МИЛИОНА ДОЛАРА

„Ајванхо опет јаше“ — тако је најављено приказивање телевизијског филма „Ајванхо“ на британској телевизији. Пуне три деценије после снимања и приказивања чувеног филма „Ајванхо“ холивудске компаније „Метро Голдвин Мајер“ са Робертом Тејлором и Елизабет Тејлор у главним улогама, Би—Би—Си је одлучио да сними нову верзију познатог романа сер Валтера Скота. Цео подухват, сниман у фантастичном декору и богатим костимима стајао је релативно мало, тридесетак милијарди старих динара. Главна улога поверена је Ентонију Ендрјусу, младом британском глумцу који се већ прославио улогама у тв—серијама и на филму, а неке од њих имали смо прилике да гледамо прошлог лета.

Нови „Ајванхо“, филм прављен специјално за телевизију, Би—Би—Си је већ приказала а Ентонија Ендрјуса засула је права плима похвала критичара и публике. Похвале му нису недостајале ни у току снимања филма. Нарочито га је хвалио Вик Армстронг, задужен за сцене двобоја и бојева којима филм иначе обилује. Армстронг је између осталог рекао да је Ентони изванредан јахач и рођени борац.

Поред Ентонија Ендрјуса у филму играју и Џејмс Мејсн, који тумачи лик Исака од Јорка, затим Сем Нил — — Гилберт. Мајкл Хордерн је Седрик а љупкој Оливији Хаси, која је својевремено играла најмлађу Јулију у „Ајванхоу“ додељена је улога прелепе Ребеке. Лизета Ентони игра нежну леди Ровену, Ајванхову љубав из детињства, Џулијан Гловер је краљ Ричард, Роналд Пикап принц Џон, а Џон Рајс—Дејвис Фрон—д—Беф. Наравно, ни Робин Худ није заборављен — њега игра Дејвид Роб.

Сем Нил, који тумачи Гилберта, за време снимања није се жалио на тежину оклопа већ на инсекте који му се завлаче испод оклопа. Ипак, помирио се јер је закључио да су средњовековни витезови патили још више — носили су тешке металне оклопе.

Сем Нил као Гилберт и Ентони Ендрјус као Ајванхо често се сукобљавају и воде непоштедне двобоје. Нил је поводом тога изјавио новинарима:

— Ентони и ја одлични смо пријатељи, али двобоји су морали да буду прави. Срећан сам што смо обојица завршили филм живи и здрави.

П. З.

Ентони Ендрјус са својом љубави из раног детињства, Леди Ровеном.

Још једна сцена из филма — Ајванхо се јуначки бори са издајником Де Брасијем.

Њих тројица — Робин Худ, Ајванхо и краљ Ричард боре се да сломе тиранију злогласног Принца Џорџа и његових витезова и Енглеској поново донесу слободу.

Костимографкиња Џоан Џеси Ендрјус верна је копија одела која су се носила у 12. веку.

Сцену такмичења са луком и стрелама, као и многе у филму, режисер и његови асистенти дуго и студиозно су припремали да би што вернije оживели далеку прошлост.

БЕЈЗ-СПОРТ ЛУДАКА

АМЕРИКАНЦИ СУ ОТКРИЛИ НОВ НАЧИН „РЕКРЕАЦИЈЕ" И КИДАЊА ЖИВАЦА: ПАДОБРАНИМА СКАЧУ СА ВИСОКИХ ГРАЂЕВИНА, МОСТОВА, ТЕЛЕВИЗИЈСКИХ ТОРЊЕВА...

Шериф је дахћући трчао према једном дебељку који је стајао на ивици железничког моста у Хјустону и управо се спремао да скочи.

— Да сте одмах сишли са моста — узвикнуо је полицајац.

— Наређење-извршење — одговорио је мирно човек и наглавачке скочио са моста у дубину. Две секунде се на изглед беспомоћно окретао по ваздуху, а тада се на његовим леђима отворио скривен падобран. Безбедно се спустио на водену површину, затим попео у моторни чамац који га је доле чекао и нестао...

Ова вратоломија је само један пример „рекреације" која је у САД под именом бејз постала, маштене, национални спорт лудачки храбрих особа. »Base« је скраћеница од buildings (зграде), antennas, spans (мостови) и earth formations (литице, врхови). Широм Америке „наоружани" падобраном скачу мушкарци и жене са свега што стигну и што је досад било искључиво намењено самоубицама са мостова, облакодера, телевизијских торњева, високих литица итд.

„Ови скокови су постали нека врста заразе која се тешко лечи", истичу њујоршки полицајци који муче муку са „скачућим лудацима."

Нисам шоња!

„Оснивач" овог апсурдног начина упражњавања слободног времена је амерички грађевински радник Овен Квин који је 1975. године као први бејз-скакач скочио падобраном са Трговачког центра у Њујорку високог 412 метара. Одмах после приземљења полиција га је послала на посматрање у једну психијатријску установу.

У међувремену једва да прође нека седмица, а да љубитељи бејза — највише у САД, али све чешће и у Европи — појединачно или групно скачу са високих грађевина.

● Невиђени саобраћајни хаос у Њујорку недавно је изазвао један младић скочивши у време кад се људи враћају с посла са већ споменутог центра. Пао је усред највеће саобраћајне гужве, изазвао ланчани судар десетине аутомобила, али је он сам успео брзо да спакује падобран и збрише таксијем.

● Да би своју драгу жену уверио да није шо-

ња, пре два месеца један 27-годишњи монтер из Денвера скочио је са високог грађевинског крана. Пошто му се падобран није отворио на време, „шоња“ сада иде на штакама.

● Почетком септембра шесторица бејз-ентузијаста скочили су са чувеног Голден гејт брица у Сан Франциску. Седмог је успела да ухвати полиција, али не у летy! Наиме, он се у последњем тренутку предомислио — што ће рећи, уплашио.

● Двојица западнонемачких студената суновратили су се са врха планине Тролвиген у Норвешкој високог 1500 метара. При паду су запели за једну стену падобраном и тамо остали пуних дванаест часова док их није ослободио спасилачки хеликоптер. Одмах су изразили жељу да искоче из хеликоптера?!

● Са висећег моста у енглеском граду Бристолу летос је у реку скочила једна постарија жена. Полицајци су је „упецали“, извадили из воде и у типично британском џентлменском стилу дали јој суву гардеробу и донели виски из оближњег паба.

На кревету преко Ламанша

Бејз-скокови су само новија варијанта лудо храбрих подухвата којима се људи већ одавно баве да би стекли славу или се потврдили пред собом. А машта ових вратоломних особа је просто неисцрпна мада најчешће сваки од њих ставља живот на коцку. Они, на пример, ходају балансирајући на носећим ужадима брдских железница, као, рецимо прошле године Американац Стив Мек Пек изнад провалије дубоке 400 метара, каче се попут мајмуна о фасаде вишеспратница или се на скијама спуштају низ невероватне стрмине — тако је Француз Ив Морин 1979. настрадао у Хималајима.

Други, опет, покушавају да на што опаснији начин савладају водене површине. Тако су три Енглеза на једном пловећем каучу успели летос да пређу Ламанш, а нешто касније један њихов земљак извео је исти подухват, али у обичној кади?! Кад га је француска полиција ухапсила због „неубичајеног пловила“, Енглез им је хладно показао сертификат чувеног „Лојда“, у коме је лепо стајало да је његова када регистрована за „прекоокеанску пловидбу“!

— Људи су просто полудели за разноразним бесмисленим рекордима и сензацијама — каже њујоршки психолог Џојс Брадерс. И за њу и за њене колеге још је велика загонетка зашто последњих година све више људи „рескира живот у оваквим смртоносним и бесмисленим подухватима.“

А шта је све авантуристима широм света падало на памет у последње две године граничи се са сулудим подухватима камиказа.

Један западнонемачки трговац аутомобилима, на пример, досетио се да из СР Немачке за САД путује авионом. Ништа необично, рекло би се да тип не жели да се вози причвршћен за труп авиона?! После тога, наравно, ако остане жив, на исти начин жели да пређе Атлантик у једном малом кавезу.

На врло опасан начин винуо се у ваздух пре месец дана и Лари Волтерс, возач камиона из Калифорније. Наиме, он је за десетак метеоролошких балона напуњених хелијумом везао своју баштенску столицу и на тој чудној летелици попео се чак до висине од 4500 метара! Да би се вратио на земљу гађао је и уништавао балон по балон пушком „сачмаром“. Како је приликом „атерирања“ остао неповређен вероватно ни њему није јасно.

Смрти је очи гледао је и француски пилот Ален Маршан који се прошле године провукао својим једномоторним авионом кроз Тријумфалну капију у Паризу.

Ништа мање опасан подухват није извео ни енглески професор Дејвид Кирк који је у фраку и с цилиндром на глави, заједно са четворицом пријатеља, скочио са Голден гејт брица везан за једну еластичну сајлу. После скока Британац је неколико минута попут „лоптице-скочице“ ишао горе-доле. Отуд је ова „дисциплина“ и добила назив „брић џампинг“ — и нарочито је популарна међу америчким студентима.

Други део авантуре

Досад још нико није успео да понови вратоломни спуст Француза Мишела Шаронза: аутомобилом, који је хеликоптер донео на врх планине, спустио се низ падине Монблана покривене ледом и снегом.

— Људи све ово чине не би ли искушали границе своје храбрости — мишљење је Ендија Смита који у последње две године има већ отприлике 50 бејз-скокова иза себе — нешто са Риумион торња у Даласу, а остало из Црног кањона у савезној држави Колорадо.

Али, како каже Смит, тек после скока за пријатеље бејза почиње други део авантуре, то јест, бежање пред полицијом која на сваки начин гледа да „укине“ овај спорт. Већ више пута су Смит и његови другари хапшени, али су увек успели да се извуку са мањим новчаним казнама.

— Младићи ће једног дана морати почети да плаћају данак својој лудости и то животом — упозорава познати падобрански стручњак из САД Џое Свик.

Да ово упозорење није „без везе“ сведочи и случај Френсиса Донелана који је пре два месеца скочио са лондонског Трелик торња и тресnуо о земљу као камен. Наиме, падобран је затајио. Видевши шта се догодило, његова три другара, који су чекали на ред, одустали су од истог подухвата.

Међутим, неуморног „скакача“ Ендија Смита сигурно и овако нешто не може много да уплаши.

— Где би ту било задовољство — каже он — кад после сваког скока не бих могао да се појавим на телевизији. Наравно, жив и здрав!

М. Ш.

Занимљива имена

НИКАД МАЧКА!

Маријамне значи „вољена од Амона“, а Амон је био египатски бог. Узгред речено, по њему је добио име и амонијак јер су прва позната налазишта амонијум-хлорида (нишадора) била у близини Амоновог храма у Либијској пустињи. Пре две хиљаде и више година, многе Египћанке носиле су име Маријамне. Претпоставља се (мада није сигурно) да је од истог корена и хебрејско Марјам или Мирјам, како се према библијској легенди звала Исусова мајка. У грчком и латинском то име је добило облик Марија и пренело се у све европске језике, постајући вероватно најчешће употребљавано женско име у историји света.

Готово свуда гласи Марија или Мари: само је у енглеском Мери, а у арапском и турском Мерјем, одакле наше Марима. (Нека наша Мери, према томе, може бити енглеског или турског порекла, али у крајњој линији реч је о истом имену). Већа је разноврсност у облицима од милоште: ми кажемо Мара, Марица, Чеси јој тепају Марженка, Руси Маша и Марусја, Италијани Марјуча и Марјета, Шпанци Марика, Марикита, Мирикиља...

У прошлом веку код нас, нарочито у Војводини, готово сваку Марију називали су Маца. Слично је и у немачком, где је Мице (Mieze) облик одмила за име Марија, а као заједничка именица значи „дицамаца“. Неке историчаре језика то је чак навело на помисао да и наша реч мачка потиче од имена Марија. Данас је такво тумачење одбачено, будући да се име Марија никад није употребљавало за животиње. У ствари, речи мачка и маца су ономатопејског порекла (означавају маукање), а као надимак за Марију Маца је употребљено због сличног почетка и зато што се умиљата девојчица упоређује с мачкицом.

У католичким земљама, где је култ Богородице посебно развијен, Марија је и данас најчешће женско име. Да би се ипак избегла претерана једноличност, оно се комбинује с другим именима, па се рецимо Францускиње зову Мари-Елен, Мари-Кристин, Мари-Франс, Ан-Мари и тако даље. У италијанском се од два имена обично прави сложеница: Маријаграција, Маријароза, Маријанђела, Мариза (од Марија Луиза) Маријана, име пренето и у наш и друге језике, настало је сажимањем од Марија Ана. У шпанском су у моди сложенице као Марилус („Марија-светлост“) и Марисол („Марија — Сунце“). У историји нам примере таквих двојних имена дају многобројне владарке, у првом реду аустријска царица Марија Терезија (1717—1780) и њена кћи Марија Антоанета, краљица Француске, погубљена у време револуције.

Толика је распрострањеност имена Марија да оно није могло заобићи ни мушкарце. У француском су сасвим обична мушка имена Жан-Мари и Мари-Жозеф, у шпанском Хосе Марија, Антонио Марија итд, у италијанском Карло Марија, Ђовани Марија, Франческо Марија... Међу најчувенијим примерима су књижевници Волтер (правим именом Франсоа-Мари Аруе) и Иго (крштен као Виктор-Мари Иго), немачки песник Рајнер Марија Рилке, композитор Карл Марија фон Вебер. Најзад, истог порекла је и мушко име Марјан, од латинског Marianus, што значи „Маријин“. И то је био један од многих начина да се дете „стави под заштиту Богородице“.

ДИКАН И ПРЕТЊА СА ОРИОНА

ВЕЛИКИ ДОГАЂАЈИ ИЗ ДАЛЕКЕ БУДУЋНОСТИ

ОВО ЈЕ МОЈ УЈАК ВУКОЈЕ КОЈИ ЈЕ СЛУЧАЈНО УВЕК СА МНОМ.

КАД САМ БИЛА МАЛА, ЖАО МИ ЈЕ БИЛО ШТО НЕМАМ УЈАКА ДА БЕЖИМ КОД ЊЕГА ОД КУЋЕ!

ОН МИ ТО САД ВРАЋА: БЕЖИ КОД МЕНЕ!

ПРЕМУДРИ ЗГРАБОНЕ, БРОД СА ЗЕМЉЕ СПУШТА СЕ НА ОРИОН.

ДРАГИ ДВАПОСТОЛЕ, ПОЧИЊЕ ОПЕРАЦИЈА ПСИХОЗРАЦИ. ЛИЧНО ЋУ ВОДИТИ АКЦИЈУ! 3 2 1 САД!

СЛЕТЕЛИ СМО. ОХО! ОРИОНЦИ НАМ ПРИРЕЂУЈУ ДОЧЕК СА ЗАКУСКОМ!

ЈА, ПРЕДСЕДНИК ЗГРАБОН ДЕ ОРИОН У ИМЕ ПЕТ МИЛИЈАРДИ ОРИОНАЦА И У СВОЈЕ ЛИЧНО ИМЕ УЗВИКУЈЕМ: ЖИВЕЛИ!

ДИКАНЕ, ДА НАМ ОНИ СА ОВИМ ДОЧЕКОМ НЕ ЗАМАЗУЈУ ОЧИ?

ОРИОН - ЗЕМЉА: ПРИЈАТЕЉИ!

ДОБРО ДОШЛИ!

ПСТ! ПОСЛЕ ЋЕМО ГОВОРИТИ О УТИСЦИМА!

ПЕТ МИЛИЈАРДИ! ВЕЛИКО ТРЖИШТЕ! АЛИ КАКВА ИМ ЈЕ ТО ОФУЦАНА МОДА?

ОВЛАШЋЕН САМ ДА СЕ ДОГОВОРИМО О ПОСЕТИ НАШОЈ ПЛАНЕТИ.

ОДЛИЧНО. ВАШ ДОЛАЗАК НАМ БАШ ОДГОВАРА!

СВИ ИМАТЕ ДИВНЕ НАРУКВИЦЕ. МОГУ ЛИ ДА ПРОБАМ ВАШУ КАКО МИ СТОЈИ?

НА ЖАЛОСТ, НЕ СКИДАМО ИХ, ТО НАМ ЈЕ АМАЏИЈА ПРОТИВ ЗЛИХ ОЧИЈУ.

ОСИМ ТОГА БИЋУ ОТВОРЕН: ЈАВИЛИ СТЕ ДА ЋЕТЕ УСРЕЋИТИ СТАНОВНИКЕ ЗЕМЉЕ...

... КАКО ТО МИСЛИТЕ ДА ПОСТИГНЕТЕ? НАС НИЈЕ ЛАКО УСРЕЋИТИ!

НЕ БРИНИТЕ! ПРОНАШЛИ СМО САН СНОВА СВИХ ИНТЕЛИГЕНТНИХ БИЋА!

АЛИ О ТОМЕ ЋЕМО СУТРА ПРИЛИКОМ ЗВАНИЧНИХ РАЗГОВОРА, ПОТПРЕДСЕДНИК ДВАПОСТОЛ ОДВЕШЋЕ ВАС У ВАШУ РЕЗИДЕНЦИЈУ!

СМЕСТИЛИ СМО ВАС НА 354. СПРАТ ДА УЖИВАТЕ У ПОГЛЕДУ НА ЗГРАБОПОЛИС! ЛАКУ НОЋ!

ПСИХО-ЗРАЦИ СУ ИХ ПОТПУНО ЗАЋОРИЛИ! НЕ ВИДЕ КАКО МИ СТВАРНО ИЗГЛЕДАМО!

НАРАВНО, ДВАПОСТОЛЕ! ОСВОЈИЋЕМО ЊИХОВУ ПЛАНЕТУ К'О ОД ШАЛЕ! ХА! ХА!

The Jinx and Lazo Production © 198

ИДУЋЕГ ПЕТКА: ТЕШКЕ СУМЊЕ И АНОНИМНО УПОЗОРЕЊЕ!

ВАЛТЕР СКОТ:

АЈВАНХО

I ДЕО

НАЈПОЗНАТИЈА ДЕЛА СВЕТСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ У СТРИПУ

ПРОШЛО ЈЕ ВИШЕ ОД СТО ГОДИНА КАКО ЈЕ НОРМАНСКИ ВОЈВОДА ВИЉЕМ ОСВОЈИО АНГЛОСАКСОНСКУ ЕНГЛЕСКУ, А НЕПРИЈАТЕЉСТВА ИЗМЕЂУ НОРМАНА И АНГЛОСАКСОНАЦА НИСУ ПРЕСТАЈАЛА. НАПРОТИВ...

ОД БИТКЕ КОД ХЕСТИНГСА СВА ВЛАСТ ЈЕ БИЛА У РУКАМА НОРМАНСКОГ ПЛЕМСТВА. ЧИТАВЕ ПОРОДИЦЕ САКСОНСКИХ КНЕЖЕВА И ПЛЕМИЋА БИЛЕ СУ ИСКОРЕЊЕНЕ И ЛИШЕНЕ СВОЈИХ ПРАВА И ПОСЕДА...

ЕНГЛЕСКИ КРАЉ РИЧАРД I, НАЗВАН ЛАВЉЕ СРЦЕ, МАДА И САМ НОРМАН, ПОШТОВАО ЈЕ ПРАВА СВОЈИХ ПОДАНИКА И ЖЕЛЕО ДА НОРМАНИ И САКСОНЦИ ЖИВЕ У МИРУ. АЛИ, У ВРЕМЕ НАШЕ ПРИЧЕ, КРАЉ РИЧАРД ЈЕ БИО У КРСТАШКОМ ПОХОДУ...

1611/1

НА ДВОРУ И ПО ЗАТКОВИТА ГОВОРИ-ЛО СЕ ИСКЉУЧИВО НОРМАНСКО-ФРАН-ЦУСКИ. БИО ЈЕ ТО ЈЕЗИК ГОСПОШТИНЕ И ВИТЕШТВА! А АНГЛОСАКСОНСКИ СЕ СМАТРАО ЈЕЗИКОМ НИЖЕГ РЕДА. ЊИМЕ СУ СЕ СЛУЖИЛИ СЕЉАЦИ И ПОСЛУГА...

ДВА ЧОВЕКА, ОБА У ОДЕЋИ ЉУДИ СЕДРИКА ОД РОТЕРВУДА, ЗАПОЧЕЛА СУ ВЕСЕЛУ ИГРУ РЕЧИМА...

РЕЦИТЕ МИ, ПРИЈАТЕЉУ ГУРТЕ, ПЛЕТЕНИТИ СВИЊАРУ, КАКО НАЗИВАТЕ ТЕ ЗВЕРИ КОЈЕ ЈУРЕ УНАОКОЛО НА ЧЕТИРИ НОГЕ?

ЗОВУ СЕ СВИЊЕ, ЛУДО! СВИЊЕ! СВАКО ТО ЗНА!

ВАМБА ЈЕ БИО ЛУДА, У СТВАРИ, ВРЛО ПРЕПРЕДЕН ЧОВЕК...

А КАКО ЈЕ НАЗИВАШ КАД ЈЕ ЗАКЛАНА, ОЧИШЋЕНА, И ОБЕШЕНА ЗА ПЕТЕ КАО ИЗДАЈНИК?

КРЧЕТИНА!

ДАКЛЕ, ДОК О ЊОЈ БРИНЕ САКСОНСКИ РОБ, КАО ШТО СИ ТИ, ПРИЈАТЕЉУ ГУРТЕ, СЛУЖИ СЕ СВОЈИМ САКСОНСКИМ ИМЕНОМ!

КАДА ЈЕ ЗАКОЉУ И ОДНЕСУ У ЕЛЕГАНТНИ ЗАМАК ДА БУДЕ ПОСЛУЖЕНА ПЛЕМИЋИМА, ОНА ЈЕ НОРМАНСКОГ ПОРЕКЛА И ИМЕНА!

ШТА МИСЛИШ О ТОМЕ, ПРИЈАТЕЉУ ГУРТЕ?

ТО ЈЕ ИСТИНА, ПРИЈАТЕЉУ ВАМБА! НАМА САКСОНЦИМА ЈЕДВА ДА ЈЕ НЕШТО ОСТАЛО, ОСИМ ВАЗДУХА КОЈИ УДИШЕМО!

ИМАМО ЈЕДИНО ПОРЕЗЕ КОЈЕ СУ НАГОМИЛАЛИ НА НАША ПЛЕЋА!

ДА, ГУРТЕ, АЛИ НИЈЕ ОБИЧАЈ ДА ЉУДЕ ГОВОРЕ О ТИМ СТВАРИМА! ПРИБЛИЖАВА СЕ СТРАШНО НЕВРЕМЕ!

ХАЈДЕМО КУЋИ У РОТЕРВУД ПРЕ НЕГО ШТО НАС УХВАТИ ПЉУСАК!

ХЕЈ! ВИДИМ КОЊАНИКЕ! МОЖДА ДОНОСЕ ДОБРЕ ВЕСТИ!

КО ЗНА КО СУ И ШТА ТРАЖЕ ОВДЕ!

КОЊАНИЦИ СУ БИЛИ НОРМАНИ, ПРЕДВОЂЕНИ ЦРКВЕНИМ ВЕЛИКОДОСТОЈНИКОМ И СЕР БРИЈАНОМ ДЕ БОА-ГИЛБЕРОМ ВИТЕЗОМ РЕДА ТЕМПЛАР. БРАЋАЛИ СУ СЕ СА КРСТАШКОГ ПОХОДА И ИШЛИ СУ НА ТУРНИР У АШБИ...

РОТЕРВУД ЈЕ НЕГДЕ У БЛИЗИНИ!

МОЖДА ОНА ДВА РОБА МОГУ ДА НАМ ПОМОГНУ!

РЕЦИ МИ, ЧАРЛС, ДА ЛИ СМО БЛИЗУ РОТЕРВУДА, ИМАЊА СЕДРИКА САКСОНЦА?

ДА, АЛИ НЕ ЗНАМ КАКО ЋЕТЕ ПРОНАЋИ ПУТ? А И КАСНО ЈЕ, ЛЕГЛИ СУ!

ОН ЈЕ ПРОСТ САКСОНАЦ, КАО И ВИ! ЛАКО ЋЕМО ИХ ДИЋИ И НАТЕРАТИ ДА НАС ПОСЛУЖЕ!

МИ НЕ ПРОСИМО ГОСТОПРИМСТВО КАД ИМАМО ПРАВО ДА ГА ЗАХТЕВАМО!

ТО ЈЕ ИСТИНА, ГОСПОДАРУ! ВИ СТЕ ПЛЕМЕНИТИ НОРМАНИ! ТО СЕ ВИДИ И ОЧИМА ЉУДЕ, КАО ШТО САМ ЈА!

ДОПУСТИТЕ ДА ВАС УПУТИМ! ПРАТИТЕ ОВУ СТАЗУ СВЕ ДО КРСТА! ОНДА СКРЕНИТЕ НАЛЕВО И, ВЕРУЈТЕ МИ, НАЋИ ЋЕТЕ СКЛОНИШТЕ ПРЕ НЕГО ШТО ВАС УХВАТИ НЕВРЕМЕ!

ЗАДОВОЉНИ ОБЈАШЊЕЊЕМ, НОРМАНИ СУ ОДЈАХАЛИ...

АКО ПРАТЕ ТВОЈЕ МУДРО УПУТСТВО, ВАМБА, ТЕШКО ДА ЋЕ ОВЕ НОЋИ СТИЋИ ДО РОТЕРВУДА!

И НЕЋЕ, АЛИ МОГУ ДА СТИГНУ ДО ШЕФИЛДА! ТО ЈЕ ПРАВО МЕСТО ЗА ЊИХ!

ВИДИШ, ПРИЈАТЕЉУ ГУРТЕ, НИСАМ ЈА БАШ ТАКО ЛУД!

ДА, ВАМБА, НЕ БИ БИЛО ДОБРО ДА ТАЈ НОРМАНСКИ ВИТЕЗ ВИДИ ЛЕДИ РОВЕНУ, НИТИ ДА СЕ НАШ ДОБРИ ГОСПОДАР СЕДРИК ПОТУЧЕ СА ЊИМА!

ХАЈДЕ ДА СЕ ВРАТИМО У РОТЕРВУД, КИША ЋЕ!

ДА БИ ПРЕКРАТИО ВРЕМЕ, ПРИОР ЈЕ ПОКУШАО ДА УВУЧЕ БОА-ГИЉБЕРА У РАЗГОВОР...

КАЖУ ДА ЈЕ ТАЈ СЕДРИК ПОНОСАН ЧОВЕК И ТО НАРОЧИТО НА СВОЈЕ САКСОНСКО ПОРЕКЛО! НАЗИВА СЕ СЕДРИК САКСОНАЦ!

МЕНЕ ИНТЕРЕСУЈЕ ЖЕНА!

НАЂАМ СЕ ДА ЈЕ ЛЕПА, КАО ШТО ПРИЧАЈУ!

ПРИПАЗИТЕ СЕ, СЕР БРИЈАНЕ! КАЖУ ДА ЈЕ СЕДРИК ОТЕРАО РОЂЕНОГ СИНА ВИЛФРЕДА ОД АЈВАНХА, ЗАТО ШТО ЈУ ЈЕ СУВИШЕ НЕЖНО ГЛЕДАО!

АЈВАНХО СЕ ТАДА ПРИДРУЖИО КРАЉУ РИЧАРДУ НА КРСТАШКОМ ПОХОДУ!

Група нормана стигла је до раскршћа...

Укопани крст? Луда је рекао да кренемо лево!

Не, рекао је десно, колико се сећам!

Хеј, ви! Који пут води у Ротервуд?

И ја идем тамо! Да имам коња, повео бих вас!

Пошто је добио коња, странац је повео групу...

Ко сте ви?

Ја сам ходочасник који је посетио света места!

Ходочасник их је повео другим путем, а не оним који је Вамба рекао...

Ротервуд је испред нас? Боравиште Седрика Саксонца?

Почела је страховита олуја...

Нешто касније, пошто су уведени у огромну трпезарију, Седрик је против своје воље био принуђен да изиграва љубазног домаћина. Поглед пун дивљења који Боа-Гилбер није скидао са лица леди Ровене, није промакао Седрику...

Реците ми, сер Бријане, ко се сада боље држи у Палестини?

Нормански витешки ред храмовника чији сам и ја члан? Они су сигурно најбољи?

ЗАР МЕЂУ САКСОНЦИМА НИЈЕ БИЛО НИЈЕДНОГ ЧИЈЕ БИ ИМЕ БИЛО ВРЕДНО ПОМЕНА?

ЈАСНО ЈЕ БИЛО ДА СУ САКСОНЦИ ТЕК ДРУГИ... ИЗА НАС, ХРАБРОВНИКА...

САКСОНЦИ НИКАДА НИСУ БИЛИ ДРУГИ! ЛИЧНО САМ ВИДЕО ВАС, СЕР БРИЈАНЕ, КАКО ВАС ЈЕ НА ЈЕДНОМ ТУРНИРУ САКСОНСКИ ВИТЕЗ ОБОРИО НА ЗЕМЉУ!

О! А КАКО СЕ ЗВАО ТАЈ ВРЛИ ВИТЕЗ КОЈИ ВАС ЈЕ САВЛАДАО, СЕР БРИЈАНЕ?

БИЛА ЈЕ ТО СЛУЧАЈНА СРЕЋА ВИТЕЗА, А ГРЕШКА МОГ КОЊА ЗБОГ КОЈЕ САМ ПАО! А ВИТЕЗ СЕ ЗВАО АЈВАНХО!

ВИЛФРЕД ОД АЈВАНХА, СИН НАШЕГ ДОМАЋИНА СЕДРИКА! О АЈВАНХУ СМО РАЗГОВАРАЛИ ДОПАЗЕЋИ ОВАМО!

ДА ЈЕ САДА У ЕНГЛЕСКОЈ, ИЗАЗВАО БИХ ГА ДА СЕ ПОНОВО СУСРЕТНЕМО И ПОТВРДИМО МОЈУ НАДМОЋНОСТ!

БУДИТЕ УБЕЂЕНИ, СЕР БРИЈАНЕ, ДА ЋЕ ВИТЕЗ АЈВАНХО ЈЕДНОГ ДАНА ПРИХВАТИТИ ВАШ ИЗАЗОВ!

КО СИ ТИ, ПРОСТАЧЕ, ПА СЕ УСУЂУЈЕШ...

СЕДРИЧЕ, ЈОШ НЕКО НА КАПИЈИ ТРАЖИ СКЛОНИШТЕ ЗА НОЋАС...

ЈЕВРЕЈИН КОЈИ СЕ ЗОВЕ ИСАК ОД ЈОРКА! ДА ЛИ ДА ГА СМЕСТИМ У УПЛАЗНИ ХОЛ?

ДОВЕДИ ГА, ОСВАЛДЕ, БЕЗ ОБЗИРА КО ЈЕ И ШТА ЈЕ!

ШТА??

ДОПУСТИО БИ ЈЕДНОМ ЈЕВРЕЈИНУ ДА СЕ ПРИБЛИЖИ БРАНИОЦУ СВЕТИХ МЕСТА?

САЧУВАЈ НАС ОД НЕВЕРНИКА!

У НОЋИ, КАО ШТО ЈЕ ОВА, ГДЕ СВАКИ ЧОВЕК МОЖЕ ДА НАСТРАДА, МОЖЕТЕ ВАЉДА ДА ОТРПИТЕ ПРИСУСТВО ЈЕДНОГ ЈЕВРЕЈИНА!

КРОЗ НЕКОЛИКО ТРЕНУТАКА, СВЕСТАН ДУБОКОГ ПРЕЗРЕЊА ПРИСУТНИХ, ИСАК ОД ЈОРКА УЂЕ У ТРПЕЗАРИЈУ...

СА ТИХОТОМ, АЛИ ДУБОКОМ ЗАХВАЛНОШЋУ СЕО ЈЕ ДА ВЕЧЕРА...

НИКО БОЉЕ ОД ЊЕГА НИЈЕ ЗНАО КАКО СЕ ЉУДИ ПРЕМА ЊЕМУ ОДНОСЕ...

ПОСЛЕ ВЕЧЕРЕ, БОА-ГИЛБЕР ПОДИЖЕ ЧАШУ И ПОНОВО ПОГЛЕДА ПРЕЛЕПУ РОВЕНУ...

СЕР СЕДРИЧЕ, УШИ МИ ГОРЕ ОД ВАШЕГ ДОБРОГ ВИНА!

ДОПУСТИТЕ ДА ИСПИЈЕМО ЈОШ ЈЕДНУ ЧАШУ У ЧАСТ ЛЕПЕ ЛЕДИ РОВЕНЕ И ДА СЕ ЗАТИМ ПОВУЧЕМО НА ПОЧИНАК!

СЕР СЕДРИК ЈЕ ПРИХВАТИО ПРЕДЛОГ, МАДА МУ СЕ НИ НАЈМАЊЕ НИЈЕ ДОПАДАО...

КАД ЈЕВРЕЈИН УЈУТРО КРЕНЕ НА ПУТ, УХВАТИ ГА!

РЕЖИНАЛД ФРОН-Д-БЕФ ЗА ЊИХ ТРАЖИ ОТКУПНИНУ!

ОН ЋЕ НАМ ДОБРО ПЛАТИТИ АКО МУ ПРЕДАМО У РУКЕ ИСАКА ОД ЈОРКА?

ШТА?

ШТА ЖЕЛИТЕ, СТРАНЧЕ?!

НЕ БОЈТЕ СЕ, ИСАЧЕ ОД ЈОРКА? ДОЛАЗИМ КАО ПРИЈАТЕЉ?

БОА ГИЛБЕР НАМЕРАВА ДА ВАС УХВАТИ И ПРЕДА РЕЖИНАЛДУ ФРОН-Д-БЕФУ, ЗБОГ ОТКУПА?

ЛОША ВЕСТ, СТРАНЧЕ! КАО ДА ВЕЋ ОСЕЋАМ УБОДЕ ЊИХОВИХ СТРЕЛА...

НЕЋЕ НИШТА БИТИ ОД ТОГА АКО КРЕНЕШ ЗА МНОМ! ЈА ЗНАМ ТАЈНЕ СТАЗЕ КРОЗ ШУМУ!

У ЗОРУ...

ТИ СИ МИ СПАСАО ЖИВОТ! АЛИ, ЈА НЕМАМ БЛАГА ДА ТЕ НАГРАДИМ! ЈЕДИНО МОГУ ДА ИСПУНИМ ТВОЈУ ВЕЛИКУ ЖЕЉУ...

ЗА СЛЕДЕЋИ ТУРНИР ДОБИЋЕШ КОЊА И ОКЛОП!

ТАЧНО, ТО ЈЕ МОЈА ВЕЛИКА, ЖЕЉА! КАКО СИ ПОГОДИО?

ИСПОД ОГРТАЧА НОСИШ ВИТЕШКИ ЛАНАЦ И ГРБ! ВИДЕО САМ КАД СИ СЕ НАГНУО НАД МОЈ КРЕВЕТ!

У БЛИЗИНИ ЈЕ МОЈ РОЂАК КОЈИ ЋЕ ТЕ СНАБДЕВАТИ СВИМ ШТО ТИ ЈЕ ПОТРЕБНО... САМО МУ ПРЕДАЈ ОВУ ПОРУКУ!

ПОНОВО ТИ СЕ ЗАХВАЉУЈЕМ И НЕКА ТЕ ПРАТИ СРЕЋА! НЕКА ТВОЈЕ КОПЉЕ БУДЕ УБОЈИТО!

ИСКОРИСТИЋУ ТВОЈУ ЉУБАЗНОСТ, ИСАЧЕ, АЛИ С НАДОМ ДА ЋУ ЈЕДНОГ ДАНА МОЋИ ДА ТИ УЗВРАТИМ ИСТОМ МЕРОМ!

СЛЕДЕЋЕГ ДАНА, У БЛИЗИНИ ГРАДА АШБИЈА, ПОЧЕО ЈЕ ВЕЛИКИ ВИТЕШКИ ТУРНИР...

КАД СУ ЗАСВИРАЛЕ ФАНФАРЕ И ПОЈАВИЛИ СЕ ВИТЕЗОВИ У СЈАЈНИМ ОКЛОПИМА, НАРОД ЈЕ ПОХИТАО ДА БИ ПОСМАТРАО БОРБЕ НАЈХРАБРИЈИХ МЛАДИХ ЉУДИ ЕНГЛЕСКЕ...

У ЈЕДНОЈ ОД МНОГОБРОЈНИХ ЛОЖА, СЕДЕЛИ СУ ЛЕДИ РОВЕНА, ЊЕН ЗАШТИТНИК СЕДРИК И АТЕЛСТАЈН ОД КОНИНГСБУРГА, ПОТОМАК ПОСЛЕДЊЕГ ЕНГЛЕСКОГ САКСОНСКОГ КРАЉА ...

ЗАР НЕ ЖЕЛИТЕ И ВИ ДА СЕ ПРИДРУЖИТЕ ОВИМ ВИТЕЗОВИМА У БОРБИ, ПОРДЕ АТЕЛСТАЈН?

ЗА МЕНЕ ТЕГДАНИ НЕМАЈУ НЕКУ НАРОЧИТУ ВРЕДНОСТ!

У НАДИ ДА ЋЕ АТЕЛСТАЈН ЈЕДНОГ ДАНА ВЛАДАТИ ЕНГЛЕСКОМ И ДА ЋЕ ПОНОВО ВРАТИТИ САКСОНСКУ МОЋ, СЕДРИК ЈЕ НАМЕНИО РАВЕНУ КРАЉЕВСКОМ ПОТОМКУ...

МАДА ЈЕ ЗНАЛА ЗА ТО, РОВЕНА ЈЕ ИМАЛА МАЛО НАКЛОНОСТИ ПРЕМА СВОМ БУДУЋЕМ СУПРУГУ. ЊЕНО СРЦЕ ЈЕ КУЦАЛО ЗА ВИТЕЗА ВИЛФРЕДА ОД АЈВАНХА...

У ГЛЕДАЛИШТУ ЈЕ БИО И ИСАК ОД ЈОРКА СА СВОЈОМ ЛЕПОМ КЋЕРКОМ РЕБЕКОМ...

ЕНО ОНОГ ЈЕВРЕЈИНА КОЈИ ЈЕ ИЗБЕГАО ТОЈ ЗАМЦИ? ВИДИ ТУ ЦУРУ СА ЊИМ!

ПРАВА ЛЕПОТИЦА!

ГЛАСНИЦИ СУ ДАЛИ ЗНАК ЗА ПОЧЕТАК ТУРНИРА. ДВЕ ГРУПЕ ОД ПО ПЕТ ВИТЕЗОВА, ИЗЈАХАЛЕ СУ НА БОЈНО ПОЉЕ ...

СЛИКА ЛЕПЕ ЛЕДИ РОВЕНЕ ПОЧЕТА ЈЕ ДА БЛЕДИ У ТИСЛИТА СЕР БРИЈАНА...

ПЕТ ИЗАЗИВАЧА БИЛИ СУ НОРМАНИ. ПРЕДВОДИО ИХ ЈЕ БОА-ГИЛБЕР...

А ПЕТ ВИТЕЗОВА КОЈИ СУ ПРИХВАТИЛИ ИЗАЗОВ, БИЛИ СУ САКСОНЦИ...

И ТАДА, УЗ СНАЖНИ ЗВУК ФАНФА-РА...

... ДВЕ ГРУПЕ УЛУТИШЕ СЕ ЈЕДНА ПРЕМА ДРУГОЈ У БР-ЗОМ ГАЛОПУ...

... И СУСРЕТОШЕ СЕ У СТРА-ХОВИТОМ СУДАРУ...

БОА-ГИЛБЕР И ЊЕГОВИ НОРМАНСКИ ВИТЕЗОВИ ОДНЕЛИ СУ ПОБЕДУ...

ДОК СУ ПОБЕЂЕНИ ВИТЕЗОВИ ОДЛАЗИЛИ С БОЈНОГ ПОЉА, ДРУГА ГРУПА САКСОНАЦА ПРИХВАТИЛА ЈЕ ИЗАЗОВ СЕР БОА-ГИЛБЕРА...

АЛИ, И ОНИ СУ ПРЕТРПЕЛИ ПОРАЗ ОД УБОЈИТИХ КОПЉА НОРМАНА...

МИСЛИМ ДА ЈЕ ОВО ЛОШ ДАН ЗА САКСОНЦЕ, ПОРДЕ АТЕЛСТАЈН!

КАД БИ БАР ПОСТОЈАО НЕКИ ХРАБРИ САКСОНСКИ ВИТЕЗ ДА ИЗАЗОВЕ БОА ГИЛБЕРА...

НТАДА СЕ СА СЕВЕРНОГ ПОЉА ОГЛАСИ УСАТЉЕНА ТРУБА...

У БОРИЛИШТУ СЕ ПОЈАВИ НЕПОЗНАТИ ЈУНАК. ОДИСАО ЈЕ ОДЛУЧНОШЋУ И МЛАДОШЋУ...

КО ЈЕ ОВО?

ПОГЛЕДАЈ ЊЕГОВ ШТИТ! ЗНАК ПОКАЗУЈЕ ДА ЈЕ ЛИШЕН НАСЛЕДСТВА!

МИСЛИМ ДА ЈЕ ОВО ТОМАК КОЈИ МИ ЈЕ ПОМОГАО ДА ПОБЕГНЕМ, РЕБЕКА!

АКО СУ МОЈЕ СУЂЕЊЕ ТАЧНЕ, ОНДА ГА ЈЕ НАШ РОБАК СНАБДЕО ДОБРИМ КОЊЕМ И СКУПИМ ОКЛОПОМ!

ТАЈАНСТВЕНИ ЈУНАК ПОЛАКО СЕ КРЕТАО ПРЕКО ПОЉА, ПРИБЛИЖАВАЈУЋИ СЕ ШАТОРУ НОРМАНСКИХ ВИТЕЗОВА...

...А ОНДА ОШТРИМ ВРХОМ СВОГ КОПЉА СНАЖНО УДАРИ О ШТИТ БРИЈАНА ОД БОА -ГИЛБЕРА...

СВИ СУ ЗАСТАЛИ ЗАПРЕПАШЋЕНИ...

ПА ТО ЈЕ ИЗАЗОВ НА БОРБУ ДО СМРТИ!!!

АЛИ, НИКО НИЈЕ БИО ВИШЕ ИЗНЕНАЂЕН ОД ИЗАЗВАНОГ ВИТЕЗА, КОЈИ ЈЕ ВЕЋ СЕБЕ ВИДЕО КАО ПОБЕДНИКА ТУРНИРА...

ДА ЛИ СИ СЕ ИСПОВЕДИО ЈУТРОС, ЧОВЕЧЕ БЕЗ НАСЛЕБА, КАД ПРИСТАЈЕШ ДА ТАКО ЛАКО ИЗГУБИШ ЖИВОТ?

СПРЕМНИЈИ САМ ДА ПРИХВАТИМ СМРТ НЕГО БИЛО КО ОД ВАС, БОА-ГИЛБЕРЕ?

ЗАУЗМИ МЕСТО НА ПОЉУ, ИЗАЗИВАЧУ, И УПУТИ ПОСЛЕДЊИ ПОГЛЕД СУНЦУ...

...ЈЕР ГА ВИШЕ НЕЋЕШ ВИДЕТИ!

ДОК СУ СЕ ДВА ВИТЕЗА ОДМЕРАВАЛА, ТИШИНА ЗАВЛАДА ТЕБУ ГЛЕДАОЦИТА...

...А ТРУБЕ ЈАУКНУШЕ ПУТ НЕБА...

13

ДВА ВИТЕЗА СА СВОЈИХ МЕСТА КРЕНУШЕ БРЗИНОМ МУЊЕ ...

... И СУДАРИШЕ СЕ СНАЖНО КАО УДАР ГРОМА.

ПРИ СТРАХОВИТОМ СУДАРУ, ПОЛОМИШЕ СЕ КОПЉА ...

... АЛИ ЈАХАЧИ ОСТАШЕ У СВОЈИМ СЕДЛИМА ...

ОВАЈ ВИТЕЗ БЕЗ НАСЛЕЂА ЈЕ ПРАВИ ПРОТИВНИК ЗА БОА -ГИЛБЕРА!

ДА, ЛЕДИ РОВЕНА! МОЖДА УОБРАЖЕНИ НОРМАН НЕЋЕ БИТИ ПОБЕДНИК ТУРНИРА КАКО САМ СЕ ПРИБОЈАВАО!

ОБА ВИТЕЗА ДОБИШЕ НОВА КОПЉА ...

... И ЗАЛЕТЕШЕ СЕ ПОНОВО ЈЕДАН ПРЕМА ДРУГОМ ...

ТРЕНУТАК ПРЕ НЕГО ШТО ЋЕ СЕ СУДАРИТИ, НЕПОЗНАТИ ВИТЕЗ ПРОМЕНИ НАМЕРУ И УПЕРИ ВРХ СВОГ КОПЉА У БОА-ГИЛБЕРОВ КАЛПАК...

... И ТО ПРАВО КРОЗ ВИЗИР...

... ИЗБАЦИВШИ БОА-ГИЛБЕРА ИЗ СЕДЛА...

ПОТАХНИТАО ОД БЕСА И ПОНИЖЕЊА, ЗБАЧЕНИ ВИТЕЗ ИЗВУЋЕ СВОЈ МАЧ И ЗАМАХНУ ПРЕМА ПОБЕДНИКУ...

СПРЕМАН ДА ПРИХВАТИ НОВИ ИЗАЗОВ, ВИТЕЗ БЕЗ НАСЛЕЂА СЈАХА СА СВОГ КОЊА И ИЗВУЋЕ МАЧ...

... АЛИ ЗАПОВЕДНИК ТУРНИРА ДОЈАХА ДО ЊИХ И РАСТАВИ ЊИХОВЕ МАЧЕВЕ СВОЈИМ КОПЉЕТОМ. ПРАВИЛА НИСУ ДОПУШТАЛА ТАКВУ ВРСТУ СУКОБА...

БОРБА ЈЕ ЗАВРШЕНА! ПОБЕДНИК ТУРНИРА ЈЕ ВИТЕЗ БЕЗ НАСЛЕЂА!

ПОНОВО ЋЕТО СЕ СРЕСТИ! ТАДА НАС НИКО НЕЋЕ РАСТАВИТИ, ГОСПОДИНЕ БЕЗ НАСЛЕЂА!

ПРИСТАЈЕМ!

СПРЕМАН САМ ДА СЕ СУСРЕТНЕМО КАД ГОД ЖЕЛИШ!

КАО ПОБЕДНИК ТУРНИРА, ВИТЕЖЕ БЕЗ НАСЛЕЂА, МОЖЕТЕ ДА ИЗАБЕРЕТЕ КРАЉИЦУ СВЕТКОВИНЕ!

КРУНА ЗА КРАЉИЦУ СТАВЉЕНА ЈЕ НА ПОБЕДНИКОВО КОПЉЕ...

ПОШТО ЈЕ ДВА ПУТА ПРОЈАХАО ПОЉЕМ ПОСМАТРАЈУЋИ ЛЕПА ЛИЦА ДЕВОЈАКА У ЛОЖАМА КОЈЕ СУ ЖЕЉНО ЧЕКАЛЕ ЊЕГОВУ ОДЛУКУ...

...ТАЈАНСТВЕНИ ЈУНАК ЗАУСТАВИО СЕ ПРЕД ЛОЖОМ У КОЈОЈ ЈЕ БИЛА ЛЕДИ РОВЕНА...

КРУНА ЈЕ ВАША, МИЛЕДИ!

САКСОНАЦ! ИЗАБРАО ЈЕ САКСОНСКУ КРАЉИЦУ!

ЖИВЕЛА РОВЕНА, ИЗАБРАНА КРАЉИЦА ЉУБАВИ И ЛЕПОТЕ!

АЛИ У ЧАСУ КАД ЈЕ ЛЕДИ РОВЕНА ПРИХВАТИЛА ВЕЛИКУ ЧАСТ, ВИТЕЗ БЕЗ НАСЛЕЂА СЕ ЗАНЕО У СЕДЛУ И ПАО НА ЗЕМЉУ. КОПЉЕ БОА-ГИЛБЕРА НАНЕЛО МУ ЈЕ ТЕШКУ ПОВРЕДУ...

КАД СУ ВАМБА И ГУРТ ПОТРЧАЛИ КРОЗ ГОМИЛУ ДА БИ ПОМОГЛИ ЈУНАКУ КОЈИ ЈЕ ПАО И КАД СУ СКИНУЛИ ЊЕГОВУ КАЦИГУ...

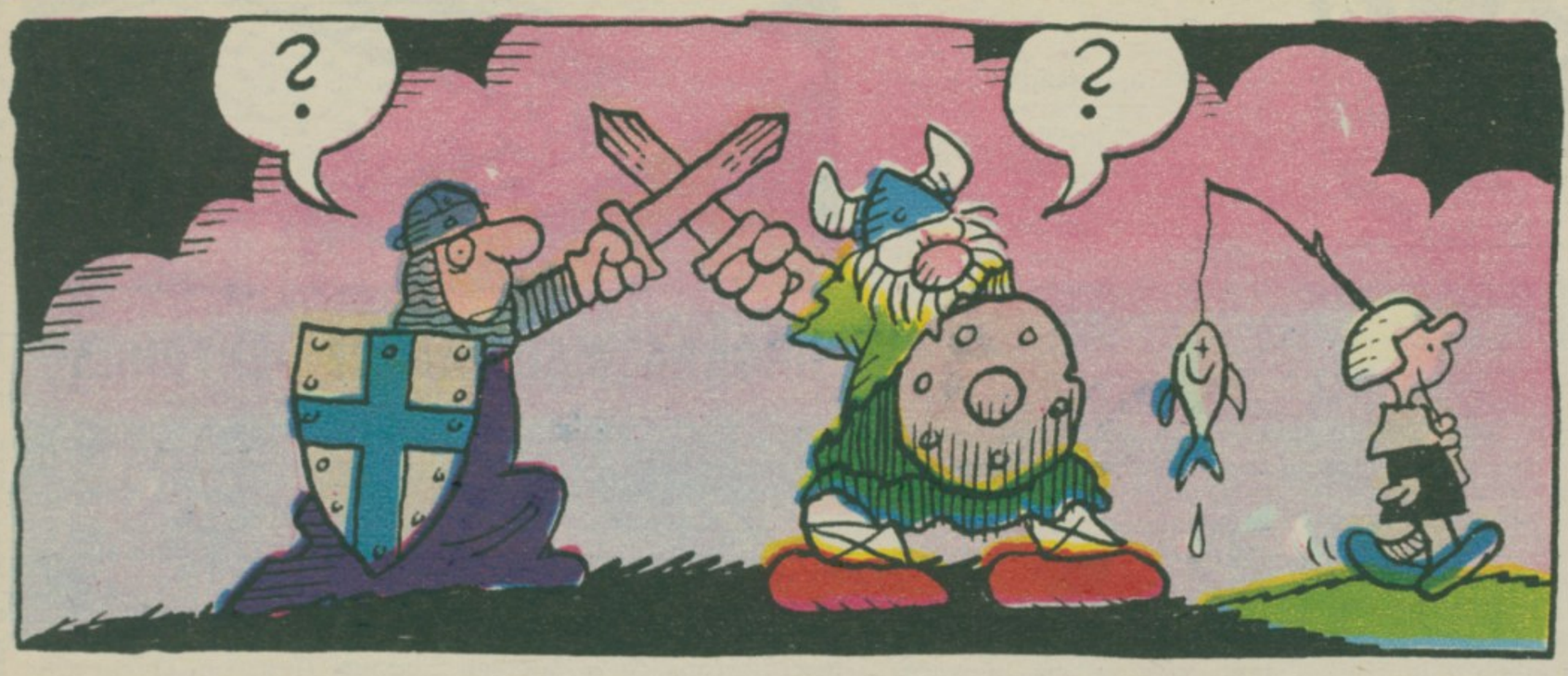
АЈВАНХО!?

16

НАСТАВАК У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

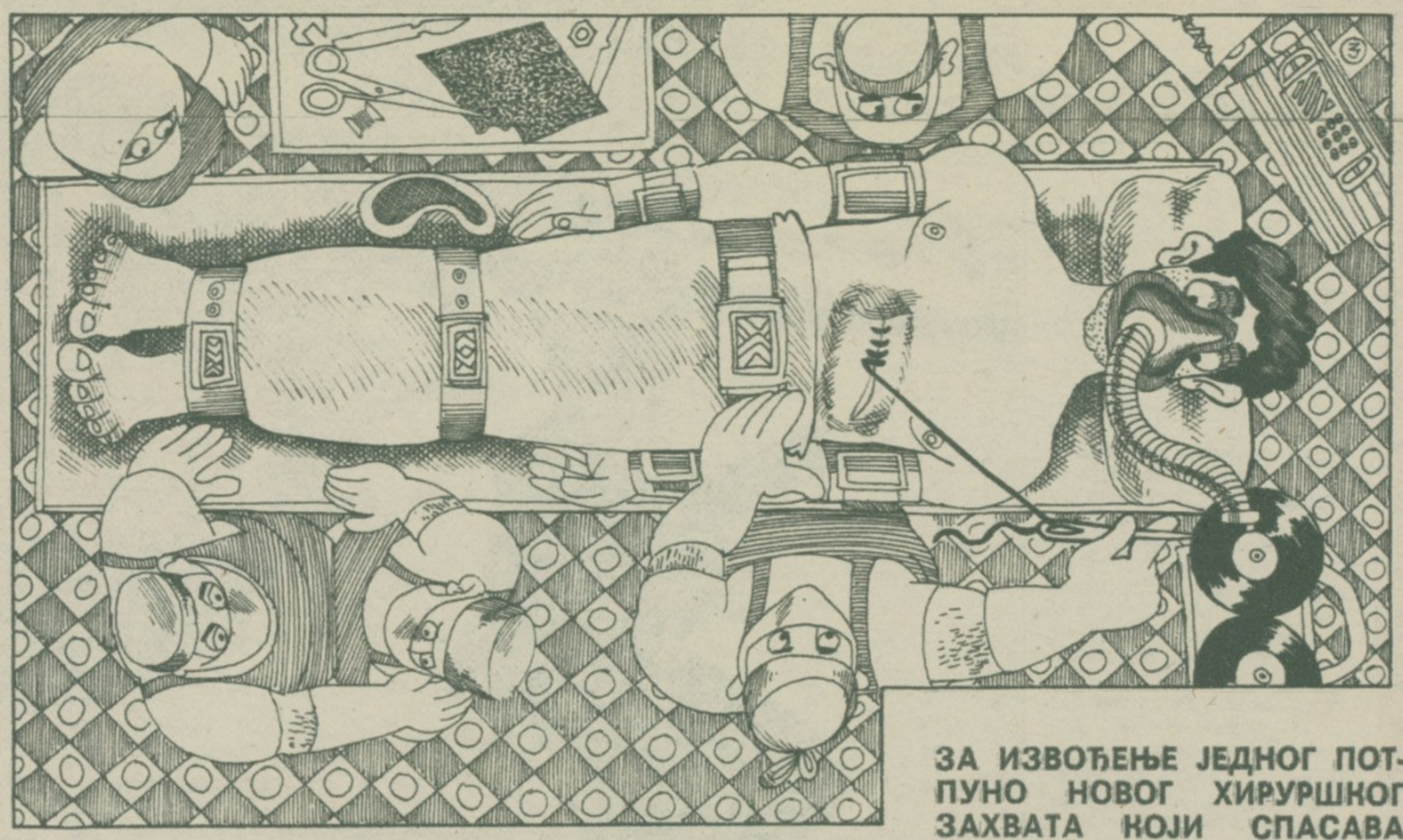

НАЈНОВИЈИ ПРОНАЛАСЦИ НАЈНОВИЈИ ПРОНАЛАСЦИ НАЈНОВИЈИ ПРОНАЛАСЦИ

ЧУДО У ОПЕРАЦИОНОЈ САЛИ

ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ЈЕДНОГ ПОТПУНО НОВОГ ХИРУРШКОГ ЗАХВАТА КОЈИ СПАСАВА ОШТЕЋЕНУ СЛЕЗИНУ ЛЕКАРИ ИСКЉУЧИВО КОРИСТЕ ПРИБОР ИЗ КУХИЊЕ. СВЕ ЈЕ ЈОШ ЧУДНИЈЕ АКО СЕ ЗНА ДА ТКИВО ОВОГ НЕОБИЧНОГ ОРГАНА ПОДСЕЋА НА ТИКВУ.

СЕСТРО, ДАЈТЕ МИ РЕНДЕ!

Било је лето, месец јул. Четрнаестогодишњи Горан и нешто старији Саша Вукчевић из Новог Сада седели су у кући и досађивали се. У ствари, чекали су маму и тату који су морали да одраде још један дан, па да онда сви заједно крену на жељно очекивани годишњи одмор.

Јурили су се неко време по кући, ваљали по теписима и креветима, скакали по фотељама и ... у једном тренутку нешто замерили један другом: шаљивџина Горан показао је Саши како се добијају магареће уши и овај је пожурио да му врати мило за драго. Али, није стигао. Скачући са кревета на фотељу Горан се саплео и пао на њен наслон, и то врло незгодно. Остао је да лежи држећи се за леву страну трбуха. Страшно га је болело. Побледео је, осетио муку у стомаку, срце му је снажно залупало ...

Свако парче — нова слезина

Саша није оклевао. Окренуо је мамин телефон и испричао све. За пола сата већ су били на путу ка болници. Дежурном хирургу одмах је било јасно да је повређена слезина и да дечака мора да оперише, али ништа није рекао, сачекао је да види снимке и резултате детаљног прегледа крви.

Није се преварио, Горан је морао на операцију и она је изведена непун час по његовом доласку. Родитељи нису смели да знају да је свако кашњење са овом интервенцијом, због обилног унутрашњег крварења, могло сасвим сигурно да угрози и дечаков живот.

У току два месеца Горановог опорављања у болници родитељи су готово непрестано били уз њега. Страхујући од последица недостатка слезине они су још истог дана упитали лекара да ли је дечак могао да прође без операције.

— Будите спокојни — гласио је одговор. Без слезине ће му бити исто као и без крајника.

Објаснио им је, наиме, да слезина, иако има више улога (служи као складиште крви и гвожђа и учествује у одбрани организма од инфекција) није нешто без чега се не може. Замениће је јетра и коштана срж. Догађа се чак и да се неко роди без слезине а да то не зна јер нема никаквих сметњи.

— Горан ће моћи да живи као и раније. Штавише, може се догодити да му израсте нова слезина — додао је лекар осмехујући се.

Родитељи су га погледали запањено. До тада нису знали да и најмање преостало парче може да се „прими“, увећа и настави функцију овог органа. А медицина је забележила и случај кад је у трбушној дупљи расејано четири стотине парчића од којих је свако постало слезина за себе!

Све у марамици

Случај Драгана Петровића из Београда, о чему је „Забавник“ писао почетком године, нешто је другачији. Морао је да се чува и најмањег ударца јер је, у противном, добијао огромне модрице које су тешко ишчезавале. Посекотине су за њега биле још веће зло: крв се тешко згрушавала и крварења су била веома непријатна. Лекари су одмах утврдили да је у питању такозвана „тромбоцитопенија“, односно недостатак крвних плочица. Ко је за то крив медицина одавно зна — слезина. Зато је одлучено да се она извади. За само две недеље рана је зарасла, ишчезли су симптоми непријатне болести. Петнаестогодишњи Драган данас учи, ради и забавља се као и сва остала деца.

Словенац Стане Томшич је, међутим, прича за себе. За њега се чак може рећи да је, највероватније, први у Југославији подвргнут једном посебном хируршком захвату који по неким детаљима заслужује да уђе у збирку чуда медицинске науке.

Тешко повређен у саобраћајној несрећи доспео је у мариборску болницу где га је примио хирург др Радо Сфилигој. Повреда је углавном захватила трбушну дупљу, и то њену леву страну. Било је јасно да има унутрашњег крварења, да је нешто унутра вероватно оштећено и да слезина, сасвим сигурно, није поштеђена.

— Сестро, спремите инструменте и не заборавите на ренде и кашику! — припремајући се за операцију довикнуо је др Радо својој помоћници, а на запрепашћење свих који су се у том тренутку нашли у близини.

Операција је трајала доста дуго, требало је прегледати сваки кутак у трбушној дупљи. За све то време, видно оштећена слезина лежала је у једној чинији.

Најзад је и на њу дошао ред. Доктор је узео обично кухињско, стерилисано ренде и оном најситнијом страном једноставно изрендисао слезину, а затим пихтијасту масу кашиком размазао по једном делу стомачне марамице и све увио у ролну, баш као што домаћице раде кад праве питу савијачу ... и ушио.

Откуд идеја?

— Све је почело тако што је утврђено да слезина у случајевима већих инфекција организма преузима на себе улогу браниоца тако што у свом ткиву задржава клице и уништава их. Зато није згорега сачувати је, ако је то могуће — каже др Сфилигој.

Покушај да се оштећена слезина шије потпуно је напуштен. Она је таквог састава да је то готово немогуће: ма колико био дебео, конац је најчешће прежеже. У новије време користио се органски лепак, али без неких нарочитих резултата. Јер, ако свако парче раскомадане слезине — баш као и кад је у питању морска звезда — може да настави да живи за себе, о њиховом поновном спајању у целину тешко да се може говорити. Чудљива слезина, међутим, оставила је човеку једну другу могућност — потпуно исцрпљена прима се у целини и наставља функцију овог органа.

— Да ли баш увек?

— Не, али нас то не брине — објашњава др Радо. — Ако не преживи, поједу је фагоцити, све до последње ћелије.

Па, без ње се ипак може, зар не!

Диего Варагић

ШПИЈУН КОЈИ НЕМА РИВАЛА

АКО ПОКУША,

Веома хладно поподне у Арктичком кругу. Два аутомобила пролазе туробним сивим пределом. Оба имају немачке таблице мада су на територији Финске, у близини шведске границе, готово две хиљаде километара од Немачке. Успоравају приласећи малој бензинској станици и заустављају се испред зграде. Из њих излазе четири човека. Отварају сва врата, хаубе, пртљажнике. Заузети узимањем горива, провером уља и притиска у гумама не примећују прилику која је извирила иза зида пумпе, заузела згодну позу и почела да снима бели аутомобил.

Готово истог тренутка један од момака је подигао главу и угледао фотографа. Улетео је у бели ауто, залупио врата и дао гас, док су тројица потрчала према снимателју. Али, није дошло до туче — само име Лехман било је довољно да их заустави. Потрчали су према другом аутомобилу и потерали за својим колегама заборавивши да плате рачун за бензин.

Сад Лехман ускаче у свој изнајмљени „голф фолксваген" и даје се у потеру. Возач белих кола покушава да га избегне маневришући као у авантуристичком филму, али уместо брзог окрета на два точка у облику слова U, заглављује се насред пута. Лехман мирно прави још неколико снимака.

Пробни прототип „аудија 100" са заштитним знаком „пежоа". Снимак је направио Лехман 1979. у Француској.

Поларна опрема Ханса Лехмана: крпље за ходање по дубоком снегу, пењалице с великим кукама за савлађивање високог дрвећа, портабл мрачна комора ...

Ко је добио прву рунду?

Мада путује с пасошем на сопствено име које увек уписује и у хотелске књиге, Ханс Лехман је ипак шпијун. Користећи широку мрежу достављача по хотелима, гаражама, лукама и аеродромима и купујући информације од анонимних службеника ауто индустрије Лехман улази у траг местима где произвођачи тестирају тајне прототипове и пробна возила. Он са собом носи све: камере с телеобјективима од 1000 mm — сличне телескопима — опремљене моторима тако да целу рулну филма испуцају за четири секунде, портабл мрачну комору за развијање филма у хотелском купатилу, специјалну опрему за топло и хладно време и „опрему" да би преживео која се састоји од једног или двојице пријатеља — телохранитеља.

Кад улови и сними најтајнија возила у Западној Европи, северној Африци и Америци, Лехман слике продаје новинама и часописима. Његове фотографије „форда сијере", новог модела који ће заменити „кортину", направљене почетком 1982. за време тајних тестова у Арктичком кругу, изишле су одмах у Аустралији, Аустрији, Британији, Француској, Холандији, Јапану, Јужној Африци, Шпанији, Шведској, Швајцарској, Сједињеним Америчким Државама и, наравно, у највећим немачким листовима. „Форд" је званично представио „сијеру" крајем септембра — и никог живог није изненадио.

Технички директор „Аудија" Фердинанд Пих нерадо говори о Лехману. — Он можда има успеха с другим компанијама — каже Пих тврдећи да је „Ауди", а не Лехман добио битку око новог „ауди салона 100" који је лансиран 12. септембра 1982.

Прва рунда те битке коју Пих помиње одиграла се на бензинској станици у поларном кругу — бели аутомобил чије је слике Лехман направио тада, 1979, био је „ауди", мада је на ребрима хладњака носио „пежоов" заштитни знак. И био је сличан као јаје јајету првим произведеним моделима новог „аудија 100".

— Нико живи у Немачкој није имао појма да се овај ауто припрема — каже Лехман — и ја сам у ствари трагао за „Фолксвагеновим" „цетом" и „широком".

Обојица возе „ауди кватро"

Јануар и фебруар су „сезона" за ловце на прототипове у том делу Скандинавије где се граниче Финска, Шведска и Норвешка. То је најхладније доба године у најхладнијем делу Западне Европе и већина произвођача аутомобила из Британије, Италије, Француске и Немачке иду у „Ледени троугао" на тестирање. Ханс Лехман такође. Сваке године.

— Једноставно знам да ће сваке зиме тамо горе бити испробавања. Пронаћи место где се тестови врше ствар је искуства. Ми одемо горе и возимо, возимо. Прошле године сам за четири недеље прешао осам хиљада километара. Наравно да су ми неопходне извесне информације пре него што кренем.

Те исте зиме 1979. Лехман је направио неколико „убиствених погодака". Немачки часопис „Штерн", с којим је тада имао уговор, ставио је те слике на своју насловну страну. Унутра се налазило осам страница фотографија, међу њима седам нових „Фолксвагенових" прототипова („цету" и „широко" Лехман је пронашао у Норвешкој), затим прототипови „алфа ромеа", „ролс-ројса" и — „аудија"! У тексту је стајало да је „ауди" претпроизводни прототип новог салона средње класе.

— Погрешили су! — тврди Фердинанд Пих — то су била само пробна кола направљена у оквиру пројекта немачке владе. Употребљени су нови материјали: доњи део аутомобила од пластике, а мотор веома скуп вансеријски дизајн. Тај аутомобил личио је на нови „ауди 100" само по аеродинамичним линијама!

Лехман може да сними само облик и по облику бели аутомобил веома је личио на „ауди 100". Прича о пробном возилу вероватно је измишљена, али Пих упорно тврди: — То није био тај аутомобил. Али, шта вреди рећи му то? Одмах ће кренути у лов на прави!

Фердинанд Пих је вероватно најпоштованија личност немачке аутомобилске индустрије. У „Аудију", који сад припада компанији „Фолксваген", Пих је био задужен за серију веома успелих аутомобила чији је врхунац најбољи аутомобил од другог светског рата „ауди кватро" с вучом на четири точка, брзином од око 210 km/h. Пих, наравно, вози „ауди кватро". Лехман такође.

Друга рунда битке

ХАНС ЛЕХМАН ЈЕ ЧОВЕК КОГА СЕ И НАЈВЕЋИ СВЕТСКИ ПРОИЗВОЂАЧИ АУТОМОБИЛА БОЈЕ КАО КУГЕ.

БИЋЕ УБИЈЕН!

Лехман — „Ауди" око „аудија 100" није се никад одиграла. Лехман дуго није ушао у траг колима, односно „Ауди" је две године успео да испробава своје нове прототипове у највећој тајности.

Ханс Лехман је одрастао у близини „Фоксвагенове " фабрике у Фолфзбургу у време кад су се нови модели испробавали ноћу по улицама града. Касније је живео у Хамбургу где је радио као фото-репортер. Једна посета родитељима у Фолфзбург одлучила је његову каријеру.

— „Фолксваген" је управо направио нову пробну стазу на којој је испробавао возило које је требало да замени чувену „бубу" и које никад није угледало светлост дана. Попео сам се на дрво с телеобјективом од 3000 mm и... клик, клик, клик. Није било ограде, није било стражара! —

Снимке је покушао да прода сопственој агенцији, али они нису били заинтересовани за „шпијунске фотографије". За добре паре купио их је велики дневни лист „Дас Билд". Тако је посао кренуо. И почео да постаје све тежи. „Фолксваген" је посекао дрвеће, подигао зидове. Слично су поступиле и друге компаније у страху од Лехмана и његових ривала — тад их је још имао.

„Бритиш Лејленд" данас има на пробним стазама у Варикширу у Британији тв сканере. Наоружани чувари „Џенерал Моторса" патролирају шумом око пробне стазе у Дуденхофену у Немачкој. Пробне стазе постале су практично неприступачне. Лехман је ипак успео да сними „сијеру" кроз узан отвор на заштитиној огради око „Фордове" пробне стазе код Келна, али је пре тога у првом покушају пао с дрвета сломивши руку и кључњачу.

На неописиву жалост произвођача тестови не могу да буду сведени само на пробне стазе — аутомобил мора да покаже своје перформансе и у врло хладним, и у жарким условима.

Само без туче, молим!

Као што су јануар и фебруар месеци хладних проба, тако су јун и јул летња сезона кад се прототипови испробавају по Северној Африци. Ево шта каже Ханс Лехман:

— »BMW« и неке друге фирме иду увек у Мароко, а „Порше" и „Ауди" у Алжир. Пробе врше у Сахари, а тамо постоји неколико погодних места: потребан им је хотел за пробну екипу, текућа вода, минимум комфора. И бензинска пумпа, такође и какав-такав аеродром јер Пих и други главни „Аудијеви" инжењери увек обилазе тим. У Сахари има само десетак таквих оаза.

Понекад све иде не може бити боље, мислим за мене. Прошле године сам одлетео у Сахару, пронашао „ауди" већ у другој оази, Ел Голеји, и вратио се са сликама за свега три дана. Био сам уверен да ћу и ове године бити исте среће. — Међутим, Лехман је овог пута изгледа добио погрешне информације и стигао у Сахару недељу дана пре „Аудијеве" екипе.

— Возили смо по пустињи данима и данима питајући се где може да буде тај проклети „ауди". Били смо сигурни да нам је ту негде испред носа, али смо на крају дигли руке, понестало нам је готовог новца и стрпљења. Кренули смо да се добро напијемо.

У пустињи се аутомобили виде из велике даљине. Возећи на север приметили смо три аутомобила како иду према нама. Нису возили у колони, како обично иду прототипови, али су нас ипак заинтересовали. Тада смо угледали бочна огледала слична ушима, па плаву боју какву „Ауди" употребљава већ две године. „Ту смо, значи" рекао сам Арну. Прошла су два прототипа и један „ауди купе".

Нашим изнајмљеним колима нисмо могли да их „ухватимо" — ти „ауди" су веома брзи. Кренули смо да их пратимо. Надали смо се да ће се можда зауставити у Ел Голеји да попију кафу или узму гориво. „Ауди" су прешли преко једног брежулька и — зауставили се. Фантастична срећа! Провезли смо се поред њих, стали, искочили из кола с две камере и: клик, клик, клик! Један њихов момак је кренуо према нама претећи песницом. Рекао сам: „Ми смо Немци и, не заборавите, у колима изнајмљеним у Алжиру. Ја сам Лехман, и молим, само без туче". Није ишло лако, а онда је један од њих казао: „У реду, неће бити туче. Али, имаћемо неприлика у Немачкој!

Тако је, два месеца пре званичног приказивања „аудија 100", Лехман имао фотографије за којима је толико трагао. Трећа рунда припала је ипак њему.

Пробе под туђом наросеријом

Произвођачи не воле Лехмана јер његове слике могу да упропасте скупе рекламне кампање и приказивање новог модела. Плаше се да те снимке не искористе њихови конкуренти (Лехман каже да је „Мазда" без успеха покушавала да купи његове шпијунске снимке „форда сијере"). Највише од свега произвођачи с правом стрепе да ће преурањено објављени фотоси новог модела упропастити продају оног аутомобила који нови модел треба да замени.

Велики произвођачи почели су да се боре с Лехманом чим су осетили да су угрожени. Средином седамдесетих година и „Форд" и „Фолксваген" покушали су да га зауставе уз помоћ закона. „Фолксваген" се надао да ће успети да му се одузме возачка дозвола и тужио га за опасну вожњу и блокирање друма док је покушавао да сними један њихов прототип. Лехманове фотографије су доказале да су „Фолксвагенови" возачи а не он блокирали друм и процес је прекинут на самом почетку. Ово је научило Лехмана да увек поштује закон, па се његови снимци званично и не зову шпијунски.

Произвођачи су затим прибегли другим методама од којих је једна позната као маскирање. Стављање заштитних знакова других компанија није упалило, али покривање каросерије тракама или пластичним панелима (италијански специјалитет), или шаторским платном (британска и немачка варијанта) могу да збуне фотографа и битно умање вредност снимка. Ако фотоси не показују тачан изглед кола, нико за њих није заинтересован.

Најбољи начин је да се делови који се испробавају уграде у школьку неке десете компаније. „Порше" је тестирао свој „928 купе" у финалној верзији под заштитом шаторског платна, а мотор и систем вешања већ су увелико били испробани и то под каросеријом „опел комодора". „Опел" је, на пример, тестирао модел „корсе" под маском школьки „фијата 127" и „Фолксвагеновог" аутомобила „поло".

Фердинанд Пих је недавно изјавио: — Места где се врше пробе сада су тако обезбеђена да господин Лехман ризикује живот. Ако још једном покуша да снима, биће убијен!

Увек на правом месту

Лехман зарађује много. Сам каже да ће му снимци прототипа аутомобила који следеће године треба да замени „голф", направљени недавно у Америци, донети само у Немачкој најмање двадесет хиљада марака (око 500.000 дин). Ово је скромна процена јер се часописи у Немачкој отимају око његових снимака.

Ханс Лехман је био и остао највећи ловац на прототипове. Још само шачица људи бави се истим послом, али су сви далеко испод њега. Један од њих је Пјеро Мулоне с којим се Лехман упознао испред „Фијатове" фабрике.

— Седео сам у колима с телобјективом у рукама — прича Лехман — и видео једног момка како седи у колима такође с телеобјективом.

Склопљена је нека врста споразума и Мулоне данас пласира Лехманове слике по Италији, а Лехман његове по осталим деловима света. Сличне аранжмане има и с неким јапанским и америчким „колегама". Ипак, огромна већина шпијунских слика носи Лехманов потпис Он је најбољи, без премца, с истанчаним инстинктом да увек буде тамо где су прототипови, понекад, кажу, и на различитим местима у исто време!

Припремила:
Бојана Дожић

„Ауди 100" маскиран под школком овог незграпног каравана за време тестирања на јавним путевима. Превара је упалила и ово је први снимак који је компанија издала.

ОСАМ ГОДИНА КВАРТЕТА АВВА

НАЈТРАЖЕНИЈЕ ПЛОЧЕ ГРУПЕ АВВА

WATERLOO	5 милиона примерака
HONEY, HONEY	2 милиона примерака
I DO, I DO, I DO, I DO	2,5 милиона примерака
SOS	4 милиона примерака
MAMMA MIA	3,5 милиона примерака
FERNANDO	6 милиона примерака
DANCING QUEEN	3 милиона примерака
SUPER TROUPER	4,5 милиона примерака

Феномен АВВА као да више никога не чуди. Као да смо се навикли да шведски квартет пословичном професионалношћу у добро прорачунатим интервалима избацује хит за хитом. АВВА су пре свега сјајни бизнисмени, а тек онда музичари који се — волели их или не — морају поштовати.

Такмичење за Песму Евровизије већ годинама представља полигон за најкомерцијалнији музички правац који у суштини ниједној земљи учесници музички не доноси ништа. Истини за вољу победници користе овај успех за рекламу. Прво учествовање на такмичењу за Песму Евровизије у Брајтону 1974. године АВВА су крунисали онако како су и планирали — првим местом. Ту није било никакве случајности, почевши од избора песме „Ватерло" до сценског наступа у живописним костимима, прено енглеског текста и силних прес-информација у стилу највећих звезда. АВВА су од самог почетка приступили читавом спектаклу свесно, плански, не испуштајући из вида ни најмањи детаљ који би могао да буде сметња успеху. АВВА су већ тада уза се имали читав тим стручњака који су обављали све неопходне допунске радње: изузетно способног менаџера Стига Андерсона, екипу техничара, звук, светло, своју филмску екипу, једном речју групу ван групе АВВА која је могла да се посвети „продаји музике на највишем нивоу".

Победа на Песми Евровизије није била циљ већ средство за снок какав музина у последњој деценији још није забележила.

АВВА су, нема дилеме, високопрофесионални поп-састав. Они су у стању да из сваке песме извуку максимум. По „њуху" за хит-шлагер данас АВВА у свету немају премца. Њихове теме у песмама су: љубав, љубав, љубав...

АВВА су успешно решили генерацијски јаз и шармом запленили публику која је шароликог профила и узраста: од младих и романтичних тинејџера до старије генерације. Публика мора да се чува, о публици мора да се брине и то АВВА чине из све снаге и стално. Већ дуже време АВВА нису снимили ниједан сингл, али прогнозирати крај тријумфа састава незахвално је. Група која је у стању да се у врху одржи седам година, да у целом свету прода прено 150 милиона плоча, чији сваки сингл у старту стиже на листе најтраженијих, сигурно неће лако испустити милионску публику.

АВВА — мора се признати — имају свој стил који је лако имитирати али га је врло тешко створити. Стотине група у свету и код нас, које су на примеру шведског модела покушале да направе посао и на брзину згрну славу, нису макле даље од аматеризма који се ни у сну не може поредити са оним што АВВА раде. Јер АВВА нису само четири лика, увек насмејана и ведра већ уз њих, и за публику невидљиви, стоје екипе и екипе људи којима је једини посао да име АВВА држе на висини највишег провереног квалитета. Чињеница је да ованва пракса годинама доноси успехе Ани-Фрид, Агнети, Бенију и Бјорну.

Читаоци јављају

ИЗ ПИРОТА И ПРЊАВОРА

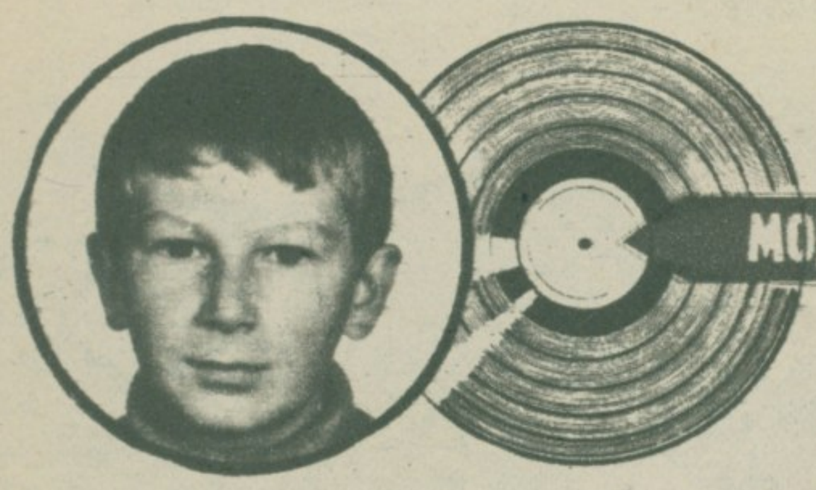
У августу је у Пироту одржана смотра КУСТОМ (културно-уметничко стваралаштво младих) у оквиру које су била одржана такмичења у области рецитовања, сликања, прављења уметничких фотографија, филмова и тако даље. Организован је и традиционални „Први глас Пирота" у забавној и народној музици. На затварању КУСТОМА организовано је рок-вече на коме су наступиле неке од пиротских група: Ласер, Пољска шева, Миг, Интервју. Све певаче на КУСТОМ-у пратила је група Емисија.

Бобан Марковић,
Драгошева 56 I број 2
18300 Пирот

У Прњавору је пре неколико месеци основана група Пардон. Недавно су одржали концерт у прњаворској основној школи са још неколико група а публика је њих најбоље примила. На репертоару имају песме група AC/DC, Дип Парпл, Атомског склоништа, Дивљих јагода и још неких познатих домаћих и страних састава. Ово све показује да се група Пардон јасно изражава као хеви-метал бенд. Имају и неколико својих композиција које се веома допадају публици. Надају се да ће кроз неколико година бити позната група. Дотле вредно вежбају: Нак Шехић, бас гитара, Самир Одобашић, соло гитара, Харис Рушчукић, вокал и Мехмед Чехић, бубњеви.

Армин Чехић,
XIV Средњобосанске
бригаде 13
78430 Прњавор

МОЈ ИЗБОР

Зовем се Ивица Тадић, имам 10 година и живим у Мрамору код Тузле. Дуго читам „Забавник“ а највише ми се допада „Хит страна“. Зато вам и шаљем списак од 10 песама које најрадије слушам.

ДОМАЋЕ:

1. ИМА НЕКА ТАЈНА ВЕЗА — Бијело дугме
2. ФА-ФА-ФА — Азра
3. ХОТЕЛ МОТЕЛ — Бијело дугме
4. ДОШЛО И МЕНИ ВРЕМЕ ДА СЕ ЖЕНИМ — Ватрени пољубац
5. ЛУДИ ЛАЈФ — Мост

СТРАНЕ:

1. A HARD DAYS NIGHT — Bitlsi
2. TONIGHT I'M YOURS — Rod Stjuart
3. HEY — JUDE — Bitlsi
4. TOKYO — Tokyo
5. CAMBODIA — Kim Vajld

ВЕРЗА ПОШТА

Продајем следеће ЛП плоче: »Eat The Beat«, групе Блонди — 140 динара »Roc 'n 'Rollingstones« групе Ролингстонс — 140 динара, „Кад бих био бијело дугме“ групе Бијело дугме — 100 динара, „Концерт код Хајдучке чесме“, „Доживјети стоту“ групе Бијело дугме — 100 динара и 130 динара »Zennata Mandatta« групе Полис — 80 динара, „Концерт за народ Кампућије“ по цени од 3000 динара, »New Blood« групе Блад, »Svet end Tirs« 80 динара, »Love With Luv« групе Лув — 80 динара.

Драган Огњевић,
Бајрама Цурија 7
38400 Призрен

БЕОГРАДСКИ КИШОБРАНИ

Од кише се скривају Марина Туцаковић и Срђан Шапер (Идоли). Судећи по Маринином осмеху могло би се помислити да се са Срђаном договорила да напише неки текст за његове Идоле, али није тако. Идоли и даље раде све сами: и компонују, и пишу текстове, и продуцирају, и свирају, а Марина к'о Марина (што би рекао Џони Штулић) има свој Булевар, Звану, Дејана Петковића . . . Све тече, а све се (не) мења.

ЈЕСТЕ ЛИ ПОП - ЕКСПЕРТ

1. У којој групи је певао **Дејвид Ковердејл** пре групе **Вајтснек?**
2. Име једне групе је уједно и име познатог француског модног часописа. О ком је саставу реч?
3. Њихова права имена су: **Кристофер, Данијел, Марк, Грахам, Ли, Мајкл** и **Карл.** Коју групу они сачињавају?
4. Шта је заједничко код група **Моторхед, Меднес, Ток-ток** и **Висаж?**
5. Које је право име **Адама Анта?**

ТАЧНИ ОДГОВОРИ: 1. Дин Паркс. 2. Дипеш Мод. 3. Медлеис. 4. Све групе свирале су песме које су се звале као и групе. 5. Стјарт Голдер.

ШКОЛА ГИТАРЕ

1. Акорди — 2. Теорија
3. Мелодије **180 динара.**
Плаћате поштару
Виши курс — **120 динара**
Васиљевић Милун
пост рестант,
11001 Београд

ХИТ ГАЛЕРИЈА

Стиви Вондер и Боб Марли

Аутор:
НЕНАД СТОЈКОВИЋ
Владимира Назора 7
1300 Смедерево

Драга редакцијо,

Користим прилику да вам захвалим што сте већ објавили моја два цртежа. Зовем се Александар Митровић, станујем у Ђушиној улици број 32 у Београду. Изузетно ценим и поштујем рад личности које сам нацртао, а то су: КИМ ВАЈЛД, ФИЛ ОУКИ, вођа групе Хјуман Лиг, и већ легендарни ПОЛ МАКАРТНИ. Надам се да ћете објавити и ове моје цртеже.

ФИЛ ОУКИ

КИМ ВАЈЛД

ПОЛ МАКАРТНИ

Бора Ђорђевић

Аутор: **Зоран Бабић**
Првомајска 26
72000 Зеница

ГОГАЈ

By Bud Sagendorf

ОХ, ЗА МЕНЕ ЈЕ ТО КРАЈ СВЕТА!

ШМРК!

И ТАКО ЈЕ ЈАДАН ПЕРА ЖДЕРА ОСТАО УЦВЕЊЕН!

ИЗГЛЕДАШ К'О ДА СУ ТИ СВЕ ЛАЂЕ ПОТОНУЛЕ!

ТАЧНО, СТАРИ ДРУЖЕ!

ШМРК!

ДЕВОЈКА КОЈУ ВОЛИМ ХОЋЕ ДА СЕ УДА ЗА ДРУГОГ!

ПИХ! НИЈЕ ТО НИШТА!

ХА!

ТИ СИ МУШКАРАЦ, ПЕРО! НЕ ДОЗВОЛИ ДА ТЕ ПРЕЂЕ НЕКИ ШМОКЉАН!

АЛИ, ОН ЈЕ ЈАК И СНАЖАН А ЈА САМ КУКАВИЦА!

© 1982 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

ЉУБАВ ЋЕ ТИ ДАТИ СНАГУ! ЉУБАВ ЈЕ ЈАЧА И ОД СПАНАЋА!

!

СТВАРНО? ЗАР ЈЕ МОГУЋЕ?

ШИЉИ ЦИ!

ШТА ТИ ЈЕ, ПЕРО?

ГОСПОЈ'ЦЕ ОЛИВА, ШТА БИСТЕ РЕКЛИ АКО БИХ ЗАТРАЖИО ВАШУ РУКУ?

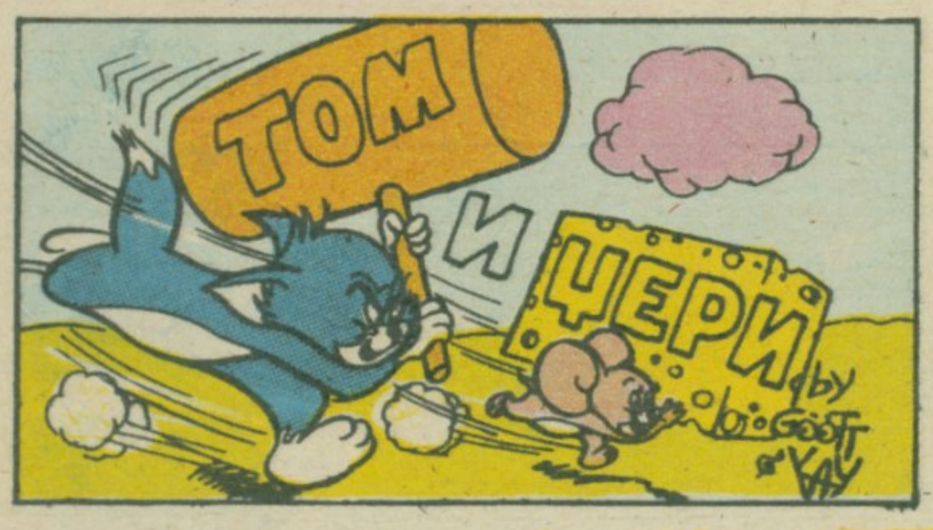
!

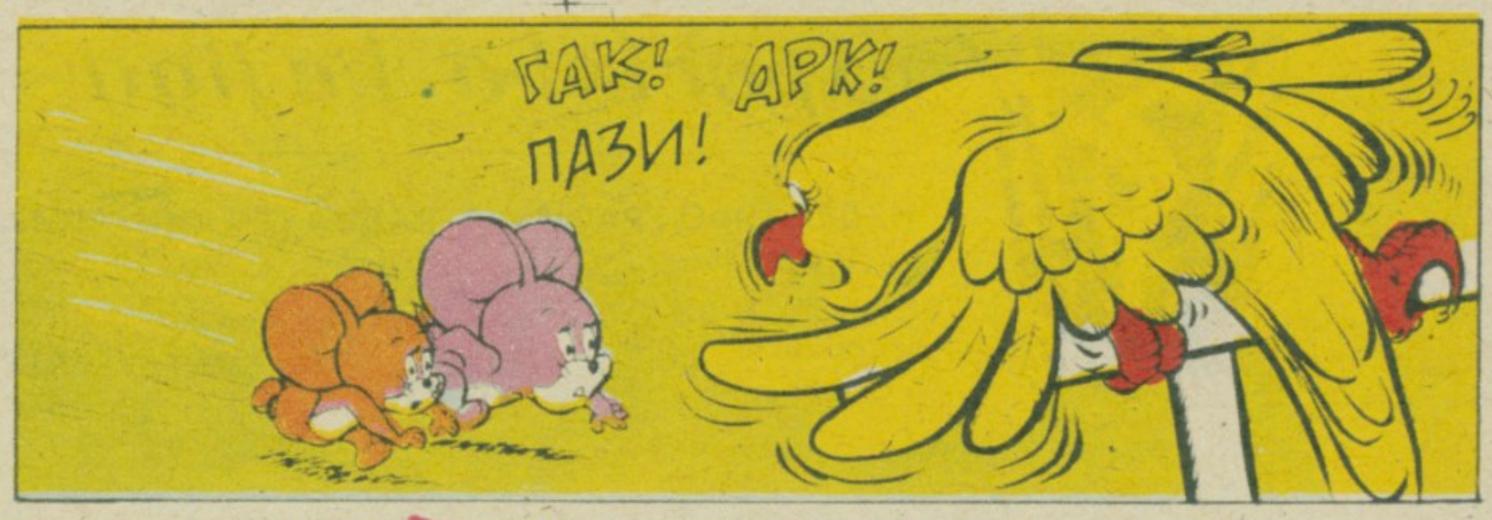
?

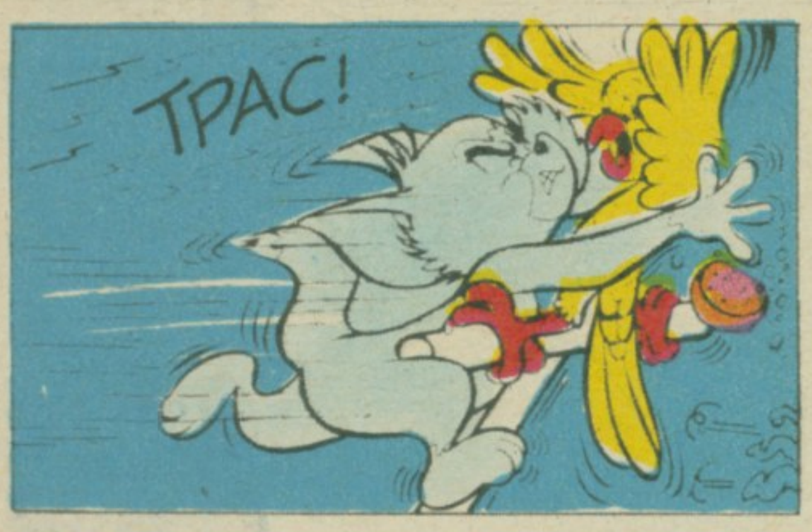
?

1-10

BUD SAGENDORF

PEZ®

HP Kolinska
Kolinska

ДРАГИ PEZ ПРИЈАТЕЉУ
Нове фиїурице — PEZ КАМИОНЕ, йотражите у вашој најближој йродавници.
Играјте се PEZ КАМИОНИМА, сладите се PEZ БОМБОНИМА!

Sportska knjiga

ИЗДАВАЧКО ГРАФИЧКА РАДНА ОРГАНИЗАЦИЈА
БЕОГРАД. Македонска 19. телефон 320-226
п.п. 720. жиро рачун код СДК
шт 60801-601-817

1. Д. Шаренац — **ЏЕПНИ ЛЕКСИКОН 25 СПОРТОВА** ..... 100 дин.
2. Д. Шаренац — **КАКО У XXI ВЕК** ..... 150 дин.
3. Хавелка Лазаревић — **СПОРТ И ЛИЧНОСТИ** ..... 200 дин.
4. Више аутора — **СПОРТ У СРБИЈИ** ..... 100 дин.
5. Више аутора — **АЛМАНАХ ЈУГОСЛОВЕНСКОГ СПОРТА ОД 1943—1981 ГОД. КОМПЛЕТ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ОД 9 КЊИГА** ..... 1.800 дин.
   Цена појединачне књиге ..... 200 дин.
6. Више аутора — **ФИЗИЧКА КУЛТУРА И СПОРТ У ЈУГОСЛАВИЈИ** ..... 800 дин.
7. Мићуновић — Ратковић — **ПЛАВИ У ОРБИТИ** ..... 200 дин.
8. Д. Шаренац — **ДАЈ ГОЛ ВИШЕ** ..... 80 дин.
9. В. Стефановић — **ВАСПИТНИ И ПСИХОЛОШКИ РАД У ФУДБАЛУ** ..... 120 дин.
10. С. Бобек — **ФУДБАЛ — МОЈ ЖИВОТ** ..... 200 дин.
11. Н. Попадић — **СРЦЕ НА ТРАВИ** ..... 190 дин.
12. Више аутора — **МЕТОДИКЕ СПОРТСКЕ ГИМНАСТИКЕ** ..... 80 дин.
13. М. Чабрић — **АТЛЕТСКА ГИМНАСТИКА** ..... 100 дин.
14. Vorderwübecke — **ГИМНАСТИКА + ИГРЕ ЗА ДЕЦУ** ..... 150 дин.
15. Више аутора — **ОРГАНИЗАЦИЈА МАСОВНИХ ОБЛИКА МАНИФЕСТАЦИЈА ФИЗИЧКЕ КУЛТУРЕ** ..... 5 дин.
16. Ивовић — Жарковић — **ИГРЕ ЗА ШКОЛЕ. СПОРТ. РЕКРЕАЦИЈУ** ..... 130 дин.
17. Ивовић — Жарковић — **ПОДСЕТНИК ЗА УЧИТЕЉЕ И НАСТАВНИКЕ ФИЗИЧКЕ КУЛТУРЕ ОСНОВНИХ ШКОЛА** ..... 15 дин.
18. Н. Шандор — **НАУЧИ И ТИ ДА ПЛИВАШ** ..... 60 дин.
19. Д. Зовић — **ЛЕКАРСКИ САВЕТИ СВАКОМ ПУТНИКУ** ..... 60 дин.
20. Д. Шаренац — **РАНДЕВУ НА БАЗЕНУ** ..... 150 дин.
21. Р. Неговелић — **ЉУДИ ЖАБЕ — ПРИРУЧНИК ЗА ПОДВОДНИ РИБОЛОВ** ..... 100 дин.
22. А. Жежељ — **ВЕСЛАЊЕ** ..... 120 дин.
23. Д. Шаренац — **СВИ ЗИМСКИ СПОРТОВИ** ..... 100 дин.
24. С. Драговић — **СМУЧАЊЕ — ПРАВИЛА — АЛПСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ** ..... 150 дин.
25. F. i M. Kotelli — **САВРЕМЕНО СМУЧАЊЕ** ..... 130 дин.
26. Ђ. Дедић — **ТЕНИС ПРАВИЛА** ..... 100 дин.
27. П. Кнежевић — **ХОКЕЈ НА ЛЕДУ — ПРАВИЛА** ..... 15 дин.
28. Б. Пиперски — **ХОКЕЈ НА ЛЕДУ** ..... 10 дин.
29. С. Бојовић — **РВАЊЕ — ПРАВИЛА** ..... 80 дин.
30. С. Бојовић — **РВАЊЕ — ГРЧКО РИМСКИМ СТИЛОМ** ..... 100 дин.
31. В. и Л. Јорга и П. Ђурић — **КАРАТЕ АБЦ — ТЕШКИ 1 И ЕНПИ КАТА** ..... 100 дин.
32. **КАРАТЕ ПРАВИЛА БОРЕЊА** ..... 100 дин.
33. **КАРАТЕ АБЦ — НУНЧАКУ КАРАТЕ** ..... 350 дин.
34. Р. Мудрић — **ШКОЛА КАРАТЕ** ..... 500 дин.
35. Д. Шаренац — **ТАЈНА КИНЕСКОГ СПОРТА** ..... 80 дин.
36. Љ. Врачаревић — **АИКИДО** ..... 120 дин.
37. Шегвић Стојиљковић — **КУНГ ФУ** ..... 120 дин.
38. Т. Нобило — **TAE KWON DO** ..... 200 дин.
39. Врачаревић Шегвић — **САМООДБРАНА ОД НОЖА** ..... 120 дин.
40. М. Рогрић — **ШКОЛА БОКСА** ..... 200 дин.
41. Б. Марјановић — **АМАТЕРСКИ БОКС КОД НАС И У СВЕТУ** ..... 100 дин.
42. М. Павловић — **КОШАРКА — ФИЗИЧКА ПРИПРЕМА** ..... 100 дин.
43. Џ. Примо — **КОШАРКА ОДБРАНА** ..... 100 дин.
44. С. Миљковић — **КОШАРКАШКИ ПИВОТМЕН** ..... 60 дин.
45. Горњи Сној — **РУКОМЕТ ПРАВИЛА ИГРЕ** ..... 50 дин.
46. Више аутора — **ОДБОЈКА КАКВУ ЖЕЛИМО** ..... 20 дин.
47. В. Михајловић — **ДИЗАЊЕ ТЕГОВА ПРАВИЛА И КОМЕНТАР** ..... 15 дин.
48. А. Јовановић — **МАЧЕВАЊЕ ПРАВИЛА И КОМЕНТАР** ..... 15 дин.
49. М. Шарчевић — **ХОКЕЈ НА ТРАВИ — ПРАВИЛА И КОМЕНТАР** ..... 15 дин.
50. Ђ. Дедић — **ТЕНИС — ПРАВИЛА И КОМЕНТАР** ..... 100 дин.
51. Више аутора — **СТОНИ ТЕНИС — ПРАВИЛА И КОМЕНТАР** ..... 30 дин.
52. Л. Ормал — **САВРЕМЕНИ СТОНИ ТЕНИС** ..... 800 дин.
53. Ј. Пуљо — **МИНИ ЈОГА ЗА СВАКОГ** ..... 100 дин.
54. **БИСЕР МУДРОСТИ** ..... 350 дин.
55. **МИНИ ВЕЖБЕ ЗА МАКСИ ЗДРАВЉЕ** ..... 80 дин.
56. В. Ђурђевић — **СПОРТСКО СРЦЕ** ..... 400 дин.
57. В. Смодлака — **СПОРТСКА МАСАЖА И САМОМАСАЖА** ..... 100 дин.
58. Љ. Живковић — **ПАРАФИН — ПРИМЕНА КОД СПОРТСКИХ ПОВРЕДА** ..... 40 дин.
59. Д. Дубин М. Д. — **БРЗА ИНТЕРПРЕТАЦИЈА ЕКГ** ..... 500 дин.
60. W. C. Lowe — **УВОД У АКУПУНКТУРУ АНЕСТЕЗИЈУ** ..... 80 дин.
61. З. Шашак — **БРИЏ** ..... 150 дин.
62. М. Трифуновић — **ПСИХОЛОГИЈА КУПАЦА** ..... 30 дин.
63. Н. А. Сахаров — **ДРЕСУРА ПАСА** ..... 150 дин.
64. M. Kostersitz — **400 САВЕТА ПРИЈАТЕЉИМА ПАСА** ..... 100 дин.
65. А. Вагонова — **ОСНОВИ КЛАСИЧНОГ БАЛЕТА** ..... 100 дин.
66. С. Протић — **ЗАПИСИ ИЗ КУЋЕ МРАКА** ..... 40 дин.
67. А. Новаковић — **ЗВУЦИ СА ПАРНАСА** ..... 200 дин.
68. Ж. Вукосављевић — **ШКОЛА ЗА ГИТАРУ** ..... 100 дин.
69. **АКОРДИ И ХВАТОВИ НА ГИТАРИ** ..... 120 дин.
70. М. Пајновић — **СВЕТСКА АВИЈАЦИЈА** ..... 600 дин.
71. Љ. Филиповић — **ОДНОС ВАЗДУХОПЛОВНОГ ПРАВА СФРЈ И МЕЂУНАРОДНОГ ВАЗДУХОПЛОВНОГ ПРАВА** ..... 100 дин.
72. Кажић Бајa — **НОВИ ШАХОВСКИ ПРИРУЧНИК** ..... 500 дин.
73. И. Бондаревски — **КОМБИНАЦИЈА У СРЕДИШЊИЦИ** ..... 100 дин.
74. А. Панов — **ШАХ ЗАНИМЉИВА ИГРА** ..... 80 дин.
75. Трифуновић Вучковић — **ШАХОВСКИ БУКВАР** ..... 100 дин.
76. Н. В. Крогиус — **О ПСИХОЛОГИЈИ ШАХОВСКОГ СТВАРАЛАШТВА** ..... 100 дин.
77. М. Ђорђевић — **ЕВОЛУЦИЈА ЛЕПОГ У ШАХУ** ..... 200 дин.
78. Превод Д. Андрић — **ШАХ ЗА МЛАДЕ ПОЧЕТНИКЕ** ..... 100 дин.
79. Д. Бјелица — **БУГОЈНО 78** ..... 150 дин.
80. **БУГОЈНО 80** ..... 200 дин.
81. **НА ПОТЕЗУ БОРИС СПАСКИ** ..... 120 дин.
82. **ТУРНИР ЗВЕЗДА** ..... 200 дин.
83. **ЧУДЕСНИ ШАХОВСКИ СВИЈЕТ** ..... 100 дин.
84. **РЕКАО МИ ЈЕ АНАТОЛИЈ КАРПОВ** ..... 400 дин.
85. Више аутора — **РИО — ИНТЕРЗОНАИС** ..... 200 дин.
86. Ђурашевић — Домазет — **ШАХ И ШАХИСТИ** ..... 150 дин.
87. Аљехин — Еве — **МЕЧЕВИ 1935. и 1937** ..... 100 дин.
88. А. С. Суетин — **УСАВРШАВАЊЕ У ШАХУ** ..... 300 дин.
89. А. Марјано — **ШАХОВСКИ ДЕЗИНФОРМАТОР** ..... 50 дин.
    Ђорђевић — Марјановић — **ВЕЛИКИ ТУРНИРИ**
90. **БЕВЕРВАЈК** ..... 50 дин.
91. **МАР ДЕЛ ПЛАТА** ..... 70 дин.
92. **БЕОГРАДСКИ ТУРНИРИ** ..... 70 дин.
93. **МОСКОВСКИ ТУРНИР** ..... 80 дин.
94. **БЕЧКИ ТУРНИРИ** ..... 150 дин.
95. **ХАВАНА** ..... 200 дин.
96. Капабланка — **ОСНОВИ ШАХА** ..... 460 дин.

ИГРО „СПОРТСКА КЊИГА“. БЕОГРАД. МАКЕДОНСКА бр. 19

НАРУЏБЕНИЦА ПЗ-1

Овим неопозиво наручујем књиге под редним бројем (уписати број) .....
у укупној вредности од дин. ..... коју суму
1. унапред уплаћујем на ваш жиро рачун 60801-601-817.
2. плаћам поштару при преузимању књиге — поузећем. (заокружити број. начин плаћања).
Књиге ћете ми послати на следећу адресу:

.....
(Презиме и име)

.....
(Пошт. број, место и адреса)
У прилогу достављам копију уплатнице за ову наруџбеницу.

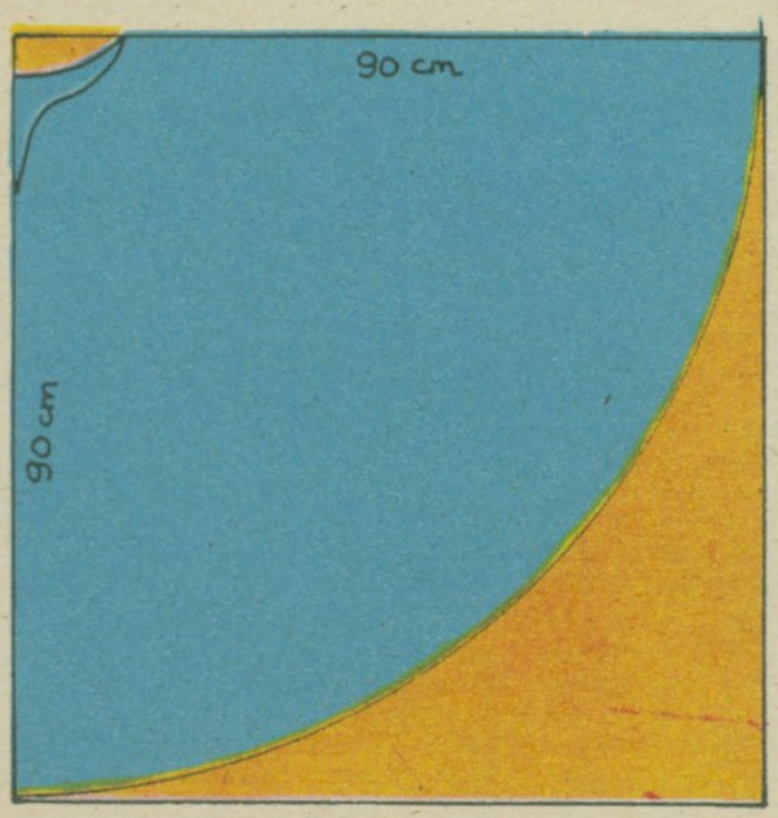
.....
Својеручни потпис

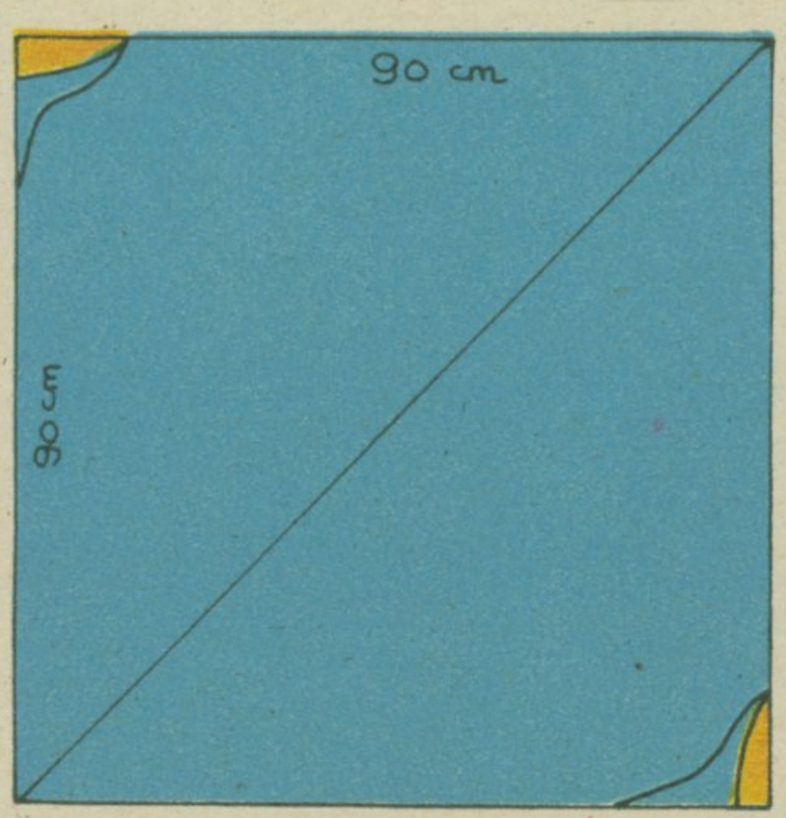

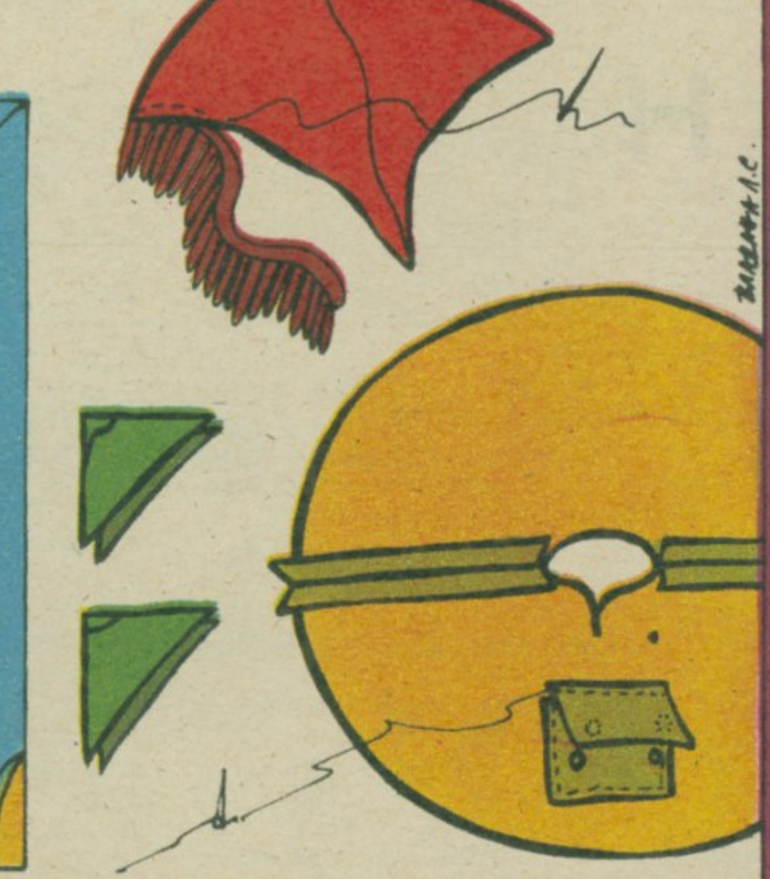
ПОНЧО

Пончо — огртач за хладније дане можете да направите од пуније штофа фланелског ћебета. Материјал може да буде живих боја, једнобојан или кариран. На црт. 1 дате су шеме за две врсте пончa — на црт. А је кружни пончо, на црт. Б угласти. За кружни је потребно двоструко више материјала него за угласти. Ако се одлучите за кружни, потребно вам је 360 cm материјала ширине 90 cm. Узмете две дужине од по 180 cm, пресавијете напола тако да добијете квадрат 90 x 90 cm, па кројите према шеми. Пазите да изрез око врата не буде превелик. За кружни пончо потребна су два таква дела као на црт. А. Можете кројити тако да шав буде спреда и на леђима као на црт. 2, или на раменима као на црт. 4. Скројене делове ушијете по шавовима као на црт. 2, порубите по доњој ивици, а око врата опшијте на следећи начин. Од платна или поставе исеците траку истог облика као скројени део око врата (облик траке скините са кроја на црт. 1). Трака ће бити из два дела — предњег и леђног, тако је најлакше за рад. Спојите је по шавовима, па је зашијте с лица као на црт. 3, преврните, подврните и порубите руком (црт. 3). На врху предњег изреза око врата можете да ушијете петљицу и дугме. Ако сте на раменима направили шавове, с унутрашње стране можете да пришијете и џеп са „поклопцем“ који се закопчава дрикерима или дугметом. Пончо са унутрашњим џепом види се на црт. 4.

Угласти пончо уштедеће вам материјал, практично ништа не отпада. Потребно вам је 180 cm материјала ширине 90 cm који се пресавије напола и кроји као на цртежу Б. Тако добијамо четири троугла која прислањамо по два с лица и исецамо предњи, а на друга два задњи отвор око врата (цртеж 5). Шавове прошивамо као на црт. 6. Око врата обрађујемо на исти начин као и код кружног пончa. Овај пончо биће још лепши ако му за доњу ивицу пришијете ресе (црт. 7). Ако не знате да их направите од вунице, можете купити готове. Оба готова пончa приказана су на црт. 8.

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

СУНЧАНА ЛУКА

ЏЕК ВИЛИЈЕМСОН

Спотичући се о намење и људска тела, избезумљен, Келон је јурио према лабораторији опседнут жељом да још једном види сина. Само ако је жив.

Искричави свемирски простори лелујали су му пред очима. Све је то било његово. Могло се рећи да је Харви Келон 2145. године представљао модерног Цезара. Јер, он је био Унија. Сунчана Лука, његов главни град, већ је сто година држала монопол интерпланетарне трговине, тако да се у поређењу с њом Њујорк могао назвати правом провинцијском варошицом.

Келон је живео у бескрајним прозрачним салама такозване Сунчане Куле и тренутно клизио по такту музике на балу приређеном у Нептуновој сали држећи у наручју своју последњу супругу Селену. Она га је, смешећи се, подсећала да би крунисање требало што пре да се обави. Желела је по сваку цену да оствари свој сан и постане царица многих светова, што би сасвим одговарало њеној лепоти и жељи за влашћу. Седокоси Келон тешко је одолевао жељама своје лепе и младе супруге.

Келон је из првог брака имао само једног сина, Роја, који је требало да наследи интерпланетарну империју свог моћног оца. Завршио је студије унитроније показавши изузетну надареност за науку. Имао је снажну вољу попут оца, сопствено, јасно изражено мишљење о свему и дозу упорности и тврдоглавости. У доба када је требало да започне рад са оцем изјавио је да га Унија и власт не занимају и да жели да се бави истраживачким радом. Свемоћни отац, ненавикнут на непослушност, бесно му је наредио да оде. Рој је то и учинио, тако да га Келон већ годинама није видео. Последње речи које му је син упутио биле су кратке и јасне:

— Само овде, у Сунчаној Луци, на доњим нивоима постоји више милиона људи притиснутих теретом незапослености и незадовољства. Ја нећу никад владати светом мржње. И веруј, оче, такав свет ће ти доћи главе.

Свакако, Келон је из даљине пратиоРојев развојни пут током протеклих година. Запослио се у великим Венериним лабораторијама и израстао у значајног научника.

На Келоново огромно запрепашћење, Рој се појавио на балу. Изгледало је да се обрадовао кад је видео оседелог оца.

— Оче, дошао сам...

— Рој, чека те цела флота да њом командујеш. Твоја је — прекиде га Келон мислећи да се син предомислио.

— Не желим флоту, желим да испробам своју хипотезу...

— Глупости — одврати бесно Келон и даље ненавикнут на противљење. — Каква хипотеза?

— То је нова теорија о стварању планета. Отишао сам на Меркур да је проверим помоћу ближег посматрања Сунца. Мислим да сам у праву. Ја сам поставио теорију да свака нормална звезда формира сопствене планете, што значи да наша галаксија може имати МИЛИОНЕ ПЛАНЕТА СА ПОВОЉНИМ УСЛОВИМА ЗА ЖИВОТ! Схваташ ли важност свега тога?

— Не схватам. Чак су и постојеће удаљене станице у финансијском губитку. Не видим никакву важност откривања још даљих светова наше галаксије... Такав интерпланетарни брод коштао би невероватно...

— Да, оче, остао си исти. Новац, финансије, суме... Због ом, опет.

Окренуо се и отишао у тренутку кад се шеф полиције Томсон обратио Келону са екрана:

— Ваш Гениј е, Проповедник је овде, прошаптао је узбуђено. — Шта да учинимо?

— Ухапсите га.

— Да ли је ваш Гениј е сигуран да би требало? Он има огроман утицај, масе га следе. Овде су са њим у Сунчаној Луци.

— Да, имаш право. Добро. Наређујем да га ухватите и доведете код мене.

— Наређење примљено.

Келон приђе писаћем столу и притисну дугме „Тајна обавештења". На екрану се указа потврда његовог идентитета базирана на отиску прста.

— Хоћу последњи извештај о Проповеднику.

Подаци су се ређали: ... анархиста ...осуђиван због неколико убистава ... непознати мајка и отац... верује се да је сада у Америци ... пре девет година кренуо на Крсташки рат против Уније и свеопштег механизованог света... милиона незапослених му се придружили ... опасан религиозни фанатик.

Кад је стигао у пратњи полицајца, Келон одмах започе уз свој широк, самоуверен осмех:

— Не разумем ваш покрет — наставио је Келон озбиљно. — Зар желите да уништите све што је човечанство створило? Да будућност заборави моћ науке? Да вратите људе на ниво голоруких дивљака и збришете трагове цивилизације?

— Ваша цивилизација ускоро ће бити уништена...

— Али, шта ће је заменити? — прекиде га Келон.

... Судњи дан вам се ближи ... Содома и Гомора ..." рецитовао је Проповедник у трансу ... сви инжињери гореће у светим ватрама...

— Нећу те убити засад — прекиде га Келон леденим гласом — јер си опаснији мртав него жив. Послаћу те у затвор Спољне планетарне станице и биће ти праведно суђено због почињених уморстава и издаје. Одведите га!

Телохранитељи затим најавише лепог шефа генералштаба, адмирала Херда.

— Ваш Гениј е можда зачуђен што сам напустио бал, али чим сам видео да сте отишли, знао сам да је посреди нека невоља па сам дошао да вам се ставим на располагање.

— Хвала, адмирале. Ухватили смо Проповедника и желим да га одведете у затвор Спољне станице — рече Келон уморно.

— Са задовољством! Лично ћу га спровести. Турбине „Технарка" већ су покренуте. Крећем одмах.

На екрану се појави Томсоново забринуто лице.

— Сазнало се да смо ухватили Проповедника. Масе постају опасне. Мислим да ће ускоро напасти Кулу. Кордони полиције су немоћни.

— Ја ћу им говорити — рече Келон. — Немогуће је да су сви људи као њихов вођа. Говорићу са терасе.

— То је врло опасно. Имају аутоматско оружје, лејзере... Бојим се да су неке фракције Уније потпомогле демонстрације јер никад досад нису били наоружани...

— Да, свакако — насмеши се Келон горко — сад им не смета техника... Ипак ћу говорити са терасе.

Суочавао се он са смрћу и раније. Сигурним кораком, без пратње телохранитеља, крочио је на терасу на врху свог Олимпа. Увећана слика његовог лика пројектована је на огромном ваздушном платну.

— Пријатељи, саслушајте ме! — почео је верујући у свој сигуран баритон и осмех. — Саслушајте разум. Шта можете да добијете од Проповедника? — веровао је у

директност и отвореност у овакквим тренутцима. — Рекао вам је да уништите машине, да убијате људе који су их створили и који их одржавају. Али помислите шта дугујете истим машинама и инжињерима! Дугујете СВЕ! Ако послушате Проповедника, већина вас ће нестати...

Док је говорио, меци су му звиждали поред главе. Није се померао. Најзад се зачу страшан тресак. Бомба је експлодирала и разнела пројекционо платно и звучнике. Глас му је одједном постао нечујан. Експлозија га је уздрмала али га није повредила. Отетурао се у свој кабинет.

На екрану га је сачекало Томсоново лице: — Ствар је озбиљнија него што смо претпостављали. Инжињери су умешани, јер побуњеници поседују најмодерније оружје и бомбе... Не разумем...

— Не брини, пријатељу — одврати Келон — јавићу адмиралу Херду да нам флота пружи малу подршку. „Технарк" ће, са својим црним зрацима, врло брзо да их убеди. Позовите ми адмирала.

— Ваш Геније — одврати збуњени глас телефонисте после неколико часака — „Технарк" се не одазива.

Невероватно, помисли Келон и проће га језа.

— Позовите ми Адмиралитет — заграме.

Појавио се лик кадета.

— Ваш Геније, цела флота је отишла на маневре — збуњено га је обавестио младић. Келон је знао да су манезри предвиђени за идућу недељу.

— Свеопшта побуна — рече Томсон. — То све објашњава... оружје, организација, експерти... Проповедник се удружио са Хердом.

Где ли је Селена, помисли Келон. У том часу уђе један слуга са видео-траком и предаде му је уз поклон. Селена се појавила на екрану.

— Када будеш ово примио, ја ћу већ бити на „Технарку" са Хердом. Жао ми је, драги, али тбоја моћ почела је да слаби, а ја, као што знаш, идем само са моћнима. Збогом.

Сви су га оставили. Мора наћи сина... Рој је сигурно још у Венериним лабораторијама... мора отићи до њега.

Ипак, није могао да се помери са свог престола, да остави Кулу, као да му је сазнање да се на њу више никада неће попети одузело моћ кретања.

— Знам да старим — мрмљао је за себе — али Унија је моја, ја сам је створио... Унија представља све што данас називамо цивилизацијом... Да, сине, знам, говорио си да су инжињери на самом почетку, пре сто година, били креативна мањина, мала група стручњака која је освајала свемир и дала човечанству више богатства него што га је икада имало. Та стваралачка моћ инжињера неизбежно је резултирала у политичкој превласти. На жалост, они су престали да креирају, а њихова деца само су потрошачи онога што су им родитељи некада створили... Да, све си ми то предочио, а ја те нисам слушао, уљуљкан у сан неограничене власти на измаку...

Још једна снажна експлозија потресе Келснов кабинет. Зидови су се рушили. Пластични мозаик Месечевог града поцрне и отпаде. Ваздух отежа од загушујућег дима. Келон скочи на ноге и потрча према вратима. Прескачући непокретна тела послуге и страже најзад излете на кров Куле. Мали свемирски брод стајао је поцрнео и искривљен. Неупотребљив. Келон осети нову снагу старог борца који се не предаје олако. Појури према десетини лифтова. Један је још функционисао. Ризикујући да се сурва неколико миља у амбис он притисну дугме.

Спустио се на покретне траке улица. Само да стигне до лабораторија, грозничаво је размишљао. Почело је густо бомбардовање из ваздуха. Келон се заустави бацивши поглед уназад. Сунчана Кула губила се у облаку љубичастог дима. Цивилизација нестаје, расипа се. Избезумљен, трчао је спотичући се о камење и људска тела, не марећи за тешке блокове грађевина које су се рушиле око њега, не мислећи ни на шта осим на сина, опседнут жељом да га још једном види, да му каже да је одувек био у праву. Само ако је жив.

Најзад стиже до тајног улаза у лабораторије. Није био блокиран. Пред оловним вратима сачека га младић са ласерским револвером у рукама:

— Стани! Лозинка!

— Лозинка... Расуло цивилизације... ја... промрси Келон. Није имао појма шта би требало да буде лозинка за улазак. После ужаса којих се нагледао на улицама то му је једноставно прво пало на памет.

— Улази и пожури. Морамо брзо побећи. Адмирал Херд је покушао да превари Проповедника који га је заклао. Сада је тај фанатик кренуо на хајку уништења технике и инжињера...

— Знаш ли где је Рој Келон?

— Па наравно! Он је код свог интерстеларног брода „Нова" који ускоро треба да полети. Скупља избеглице да их укрца. Лако је рањен, а и брод је мало оштећен, али Рој ће га ускоро поправити.

Келон потрча подземним ходницима. Што се више приближавао централном платоу, владала је све већа ужурбаност. Па он није ни знао за постојање „Нове", креације његовог сина којом је хтео да докаже своју хипотезу, а он му није дозволио да разјасни!

Зауставио је другог младића.

— Где лети „Нова"... има ли горива?

— Да, да, пријатељу — одврати овај ужурбано. — Имамо довољно за лет до Меркура или Венере. Тамо ћемо наћи диониде за интерстеларни лет. Рој верује да свака звезда има своје планете. Зато није тако страшно што ће се цивилизација на Земљи затрти. Јер, ми и наша деца засејаћемо семе образованог човека на многим другим планетама удаљених сазвежђа... Али, сад морамо да пожуримо. „Нова" мора што пре да полети.

Једва се пробио кроз гомилу која је окруживала брод и ужурбано радила на његовом оспособљавању. Најзад је угледао сина на највишој платформи. И Рој је видео њега и махнуо му да се попне.

— Оче, жив си! Идеш с нама?

— Сине, сад разумем о чему си једном покушао да ми говориш... о значају других планета. Сад ми је све јасно. Увек си био у праву. То сам дошао да ти кажем. Ја сам већ старац. Ако желиш да моје место заузме неко млађи и потребнији, ја ћу остати.

— Глупости, оче. Има места за све нас. Брод је огроман — рече Рој.

— Хвала. Видећеш да могу радити за двојицу кад засучем рукаве.

„Нова" је узлетела тихо и брже од „Технарка". Град у пламену склизнуо је у мрачни безлан изнад њих док су на видику светлуцале звезде мамећи разорачали људски дух својом тајновитошћу и лепотом.

аутор ВеМак	ДВО-ПОЛ	СВРШИТИ ОРАЊЕ	ПРИЗНАЊЕ ИНОСТРАНЕ ДИПЛОМЕ (МАТ.)	ИМЕ ДАНСКЕ ГЛУМИЦЕ НИЛСЕН	НАШ СКАКАЧ У ДАЉ НЕНАД	СОВЈЕТСКИ ШАХИСТ МИХАИЛ	ДРУГИ	ТУШКО ИТЕ	ГРАД И ЗЛУКАЧ ЈОРДАНУ
ВЛАДАРИ ИСТЕТИОЗЕ									
НЕДОЛАЗАК									
КРЕВЕТНИНА									
ДРУГ У ПОСЛУ						ПЕНИЛИШТЕ	„ДЕНИБЕП" ТЕСТО У ДАЛМАНИЈИ		
РИМСКО КУЋНО БОЖАНСТВО			ВАРНИЦА ВЕЗА, ПОВЕЗАНОСТ						
СИТАН РУМУНСКИ НОВАЦ	СТАНОВНИЦИ ТИВТА								ВРСТА ДРВЕТА, БАГРЕМ
ГЛАВА ПРОДАВНИЦА ЛИЋА				ГРАД У ФРАНЦ. „ДУБРОВНИК"					
ПРВО СЛОВО АЗБУКЕ		ПОТОМАК РОДА ОБАЉИВАТИ							
БОКСЕРСКИ ТЕРМИН „ЛИТРА"							СТРОП, ПЛАФОН	ОДСТУПАЊЕ ОД ПРАВИЛА	
				ЈЕДАН РОДИТЕЉ					
ДРЖАВА У АЗИЈИ	ИМЕ ПЕСНИКА ШОПОВА ОДВАЖАН			ПРЕВРЕТЕНИ „ТОНА"					
ТУШКО ИТЕ									
ПИОНИРИ АВИЈАЦИЈЕ, (БРАЋА)				ПОЕТА И. Г. НОВАЧИЋА ЈЕДНА ЕЛЕКТРОДА					
ОТАН (СЛОВ.)			МАЛА ЗВЕР ПОЗАТУ ПРАПАТИЊИ						СКУПШТИНА (ФР.)
ЗНАК ЗА БИЗМУТ		ДЕВА ПРИПРАВИТИ							
„АМПЕР" „ФОСФОР"		ТЕСТО У СРЕТУ ДРЖАВА У З-АПЕНИНИ				ПОВИШЕНА НОТА „А" 24½			
ПОНОВНА ПРОДАЈА	ПРИБОР ЗА ПИСАЊЕ ПО ТАВТИ БАТРЕНИ СТЕВЕН.						ДВО КОЊСКЕ ОПРЕМЕ ЖАН КАСУ		
ПРЕДСЕДНИК ФИЏЕ, ЖОАО								„БОР" 100m²	
КРАЉИЦА У ШАХУ				ЗО-ЉА		БЛАТО ЗНАК ЗА РАЗДВАЈАЊЕ			
КЊИЖАР - ИЗДАВАЧ							ЗНАК ЗА РЕНИЈУМ ОЗНАКА КОТОРА		
ПОТИСНА СИЛА								ЗНАК ЗА ЈОД „ДИНАР"	
ТУШКО ИТЕ ОД ПИЉА, ТРИБУН						ПОХВАЛНА ПЕСМА			

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: Пропланак, разрезати, стреловит, Анемари, Тине, скуп, ок, токата, содара, ИГ, Тврдко, Ла, ови, Стин, ипо, стати, ср, стрвен, поставити, алкавац, рерна, апс, ићи, КВ, рт, Стева, Едо, и, авизери, слад, Мел, принемоћи, рашта, син, постулат, о, старатељи, ти, ананас.

УКУС МЕДА

ТО УЖИВАЊЕ ЗА СЛАДОКУСЦЕ РЕЗУЛТАТ ЈЕ НЕВЕРОВАТНО НАПОРНОГ РАДА НАЈЗАПОСЛЕНИЈИХ БИЋА НА СВЕТУ ЧИЈИ СУ ДОМОВИ ПРАВЕ МАЛЕ ФАБРИКЕ.

Различите фазе преображаја пчела од ларве, преко лутке до одраслог инсекта.

Сви волимо мед, али сви не волимо пчеле. Многи од нас ће са задовољством намазати мед на хлеб или ставити кашичицу меда у чај или млеко, али ће се силно испрепадати кад пчеле почну да им круже око главе. А каква ће их тек паника ухватити кад виде читав рој у својој близини.

Међутим, места панији нема јер су пчеле у башти или на ливади презаузете скупљањем слатког сока нектара са дна цветова и не пада им на памет да изврше самоубиство тако што ће вас ујести. Јер, пчеле, за разлику од оса, умиру чим нас уједу! Пчеле уједају само онда када њиховој кошници прети опасност. На то их подстиче нагон за одржањем врсте.

Пчеле су највреднији радници на свету, а њихове кошнице праве мале фабрике. Оне не само да производе мед од нектара већ скупљају полен којим хране младе и праве восак за изградњу саћа које је, у ствари, њихов дом, колевка и магацин.

А ево како ови вредни радници производе најслађу храну на свету која се поред своје велике хранљивости све више користи и као лек за многа обољења.

Пчеле вентилатори

Кад пчела стане на цвет, она забоде свој дугачки језичак у дно цвета и из њега исиса нектар. Овај сладак сок пчела скупља и преноси до кошнице у медном желуцу у који може да стане око 50 кубних милиметара нектара. Да би напунила медни желудац, пчела мора да слети на преко стотину цветова. За то јој је потребна хитрина, па од једног до другог цвета лети брзином и до 45 километара на час!

Пчеле доносе нектар у кошницу и слажу га у ћелије саћа где се он постепено згрушава и сазрева у мед. (Претварање нектара у мед почиње још у медном желуцу и то помоћу фермената које луче пљувачне жлезде). Кад мед сазри и добије потребну густину, пчеле затварају ћелије саћа воштаним поклопцима који чувају мед да се не поквари.

Док пчела усисава нектар из цвета, по длачицама на њеном телу нахвата се цветни прах полен. Њега ће пчела очеткати својим ножицама у ћелије које служе за ускладиштење полена и њиме хранити младе.

Пчеле које обављају ове послове зову се радилице. Њих у једном пчелињем друштву може да буде и до седамдесет хиљада. Оне су све женке и поред скупљања нектара и полена одржавају чистоћу у кошници, будно мотре да пчеле из друге кошнице или неки други инсекти не уђу у њихову кошницу, а међу њима има и неговатељица које се старају о ларвама и брину о храни за матицу и трутове. Ту су још и пчеле зване „вентилатори“ које су задужене за то да кошницом стално струји ваздух тако што непрекидно машу крилима.

Највећи број биолога сматра да се унутрашње и спољашње функције код пчела обављају рефлексно и нагонски, али је исто тако утврђено да ови инсекти имају осећај за предмете у простору, а такође и за време. Тако ће радилица која открије богат извор хране обавестити своје другарице о томе одређеним њихањем тела које се назива „игра пчела“.. Дужином трајања те игре рећи ће им тачно на којој је удаљености тај нови извор хране, а положајем тела у односу на правац Сунчевих зрака и правац

КАКО ПЧЕЛА УЈЕДА

На крају трбуха смештен је жаочни апарат који пчелама служи за одбрану пчелињег друштва. Има га радилица и матица, док га трут нема. То је веома сложен апарат који се састоји од већег броја органа смештених у жаочној коморици а то су: жаока, жаочни пипци, три жлезде и отровни мехур. Сама жаока сатоји се из два назубљена бодежа која са спољашње стране имају десет зубаца. Две жлезде луче отровни секрет који се улива у отровни мехур, а из њега у жаоку. Трећа жлезда лучи секрет који служи за подмазивање и чишћење жаоке. Кад нас пчела убоде жаочним пипцима, отровни секрет низ жлеб жаоке улази у место убода. Жаока се при том преломи и остане у рани, а пчела после тога угине.

Неке особе лако подносе пчелињи отров док друге и од једног убода теже дишу, добијају вртоглавицу, зноје се и пулс им постаје убрзан. Код неких се опет појави свраб, копривача и малаксалост. Особама које одмах отичу од убода треба ставити хладан облог и место убода премазати амонијаком или сирћетом. Уколико таква особа добије вртоглавицу и почне да јој избија хладан зној, а при том отиче, треба одмах позвати лекара. Док он не стигне, болеснику ставити преко главе и груди хладне облоге који се морају чешће мењати.

Пчеле радилице окупљене око матице луче млеч којим је хране и непрестано брину о њој.

ваздуху. После тога матица се враћа у кошницу да положи оплођена јаја. Из њих се ствара ларва, а преображајем од ларве преко лутке настају одрасле пчеле.

Пошто су трутови обавили свој животни задатак, пчеле радилице ће их отерати из кошнице, а „стражарка" им неће дозволити да се у њу врате.

МЕД КАО ХРАНА И ЛЕК

... У меду се налази хранљивих материја од огромне вредности за људски организам, пре свега за јачање мишића.

... Мед је одлична храна за опоравак срчаних болесника. Њима се препоручује да свако вече пре спавања попију напитак од једне чаше воде, кашике меда и кашике лимуновог сока. Овакав напитак треба да узимају и особе које пате од нервозе, изнурености, као и они који желе да дочекају дубоку старост.

... Код обољења ждрела, запаљења слузокоже грла, кашља и бронхијалних обољења, мед је одавно познат не само као лек већ и као превентивно средство. Ако болесник свако вече и јутро попије по једну чашу напитка од супене кашике меда, шоље млека или чаја, за неколико дана осетиће видно побољшање.

... А за оне који пате од несанице, нема пријатнијег ни природнијег средства за успављивање од кашике меда.

... И онима који болују од гастритиса, чира у желуцу и дванаестопалачном цреву, као и код неких лакших обољења јетре препоручује се мед.

... Мед је нашао примену и у козметици јер благотворно делује на кожу.

...Доказано је да су људи који редовно употребљавају мед у исхрани отпорнији на многе болести и дуже живе.

Земљине теже обавестиће у ком правцу да лете.

Свадбени лет

Свака кошница има у једном тренутку и неколико стотина трутова. То су мужјаци и њихов једини задатак је да оплоде матицу. Свако пчелиње друштво има само једну матицу или, како је још називају, краљицу.

Матица носи јаја, и то осам до десет месеци у години. За време свог живота, који траје четири до пет година, матица снесе преко милион и по јаја! За разлику од матице, радилице које дођу на свет у току пролећа живе само шест недеља (толико траје њихов део посла у кошници и изван ње) а оне које се излегу у јесен имају мало дужи живот — презиме и почну пролећни развој роја. Нестаће кад одрасту младе пчеле, а то је већ у мају.

Пошто у једној кошници може да постоји само једна матица, када нова дође на свет, она ће или побећи у другу кошницу, или, уколико има среће, убити матицу супарницу или је присилити да одлети. Радилице верне старој матици кренуће за њом и тада могу да се виде у великом року како круже у потрази за новом кошницом.

У старој кошници посао се обавља као и до тада само што нова матица има свој велики тренутак — да у ваздуху обави такозвани „свадбени лет". Она излеће из кошнице и, праћена трутовима, лети све више увис. Само најиздржљивији трутови успевају да је прате у стопу и оплоде у

Изван кошнице трутови умиру од хладноће и глади јер се хране само медом.

Док су (пре шездесет милиона година) прве пчеле живеле усамљеним животом, свака је женка скупљала храну за себе и своје легло, данашње медоносне пчеле развиле су се као друштвена бића и живе у великим заједницама у којима сваки члан има одређене дужности и од њиховог извршења зависи и опстанак целог друштва.

С. И.

НОВИ ПРИЛОЗИ

ГЛАВНИ ЈЕ ЖАБАЦ!

За овај број смо одабрали оживљене каменчиће које нам је послала једна од четири (!) Јелене из IV-1 разреда Основне школе „Браћа Рибар" у Београду. Замолила нас је да не објављујемо њено презиме пошто јој је тата сликар. А то није морала да крије јер сви у разреду знају да је Јелена веома талентована и да је каменчиће „обрадила" без ичије помоћи. Њеним друговима највише се допао жабац. А вама?

Разлике нема

Интересује ме каква је разлика између редитеља, режисера и режије.

Јасмина
Приштина

Разлике између редитеља и режисера нема кад је у питању технолотија која се користи у уметности. Наиме, и под једним и под другим појмом подразумева се уметнички руководилац позоришног, филмског, телевизијског или радио-извођења који усклађује и организује сав рад на припремању неке представе или свечаности.

Режија долази од француског (regie), а у уметности се користи

за означавање припремања и коначног уобличавања драмског, оперског, филмског, телевизијског или ревијско-забавног програма. Задатак јој је да оствари јединство свих изражајних средстава која одговарају једној уметности или медију, водећи наравно рачуна о делу и његовој идеји, настојећи да створи потребну атмосферу помоћу одговарајућег уметничког израза.

На предлоі Лењина

Сви знамо да је СССР прва социјалистичка земља у свету. Интересује нас ког датума је проглашен Савез Совјетских Социјалистичких Република?

Весна и Аца,
Ћуприја

На Првом свесавезном конгресу Совјета образована је 30. децембра 1922. године на предлог Љењина савезна совјетска социјалистичка држава. У састав федерације тада су ушле 4 републике: Руска Совјетска Федеративна Социјалистичка Република, Украјинска ССР, Белоруска ССР и Закавкаска Совјетска Федеративна Социјалистичка Република.

Риба у бунару

Рођен сам у једном селу код Косовске Каменице а радим у Крагујевцу. Једног дана на послу се случајно повео разговор о рибама и ја сам том приликом рекао колегама да у мом бунару у селу већ 7 година живи један шаран. Међутим, то ми нико није поверовао. Бунар је дубок 6 метара, од тога 2 метра отпада на воду. Молио бих те да ми одговориш да ли речна риба може да живи под овим условима?

Александар Перић,
Милоја Ђака 12
Крагујевац

Није немогуће да шаран живи у бунару уколико однекуд добија храну. Ако је тај услов испуњен и ако се у бунару не скупљају отровни гасови, што је вероватно и случај, онда у њему може да живи не само шаран већ и неке друге речне врсте.

Нема више учитеља

Моја сестра и ја бисмо желеле да се упишемо у учитељску школу, али не знамо да ли пре тога треба да завршимо прва два разреда усмереног образовања. Интересује нас да ли учитељска школа постоји у Новом Саду?

Јаца и Даца,
Бечеј

Ученица сам осмог разреда и пошто обожавам децу хтела бих да постанем учитељица. У коју школу треба да се упишем? Још бих те молила да ми одговориш како да научим да возим бицикл. Имам иначе пони који, пошто ја то не могу, вози само мој брат.

Цеца,
Приштина

Учитељске школе, баш као и назив учитељ, више не постоје. Основним образовањем најмлађих ђака сада се баве наставници разредне наставе. Да бисте то постале, најпре морате да завршите IV степен (IV разред) средњег усмереног образовања једне од следећих струка: архивско-музејске, преводилачке, правне (оба смера) или културе и јавног информисања. У Новом Саду Педагошка академија налази се у Булевару маршала Тита 6, а у Приштини се будући наставници разредне наставе школују на Вишој педагошкој школи, Рамиз Садику бб.

И на крају, још само једна реченица за Цецу: бицикл би најлакше могла да научиш да возиш уз помоћ — брата.

»Посебна« струја

Како то да могу, и кад нема струје, да разговарам телефоном?

Марко,
Београд

Струја коју у кући користимо за осветљење, слушање радија, гледање телевизије, кување, грејање воде у бојлеру и још поне-

„КЊИГА О УСПЕХУ“

■ ИСКУСТВА ПОЗНАТИХ ЉУДИ ■
■ ЊИХОВЕ МИСЛИ И САВЕТИ ■
■ 250 ДИНАРА! Плаћате поштару.
Васиљевић Милун
пострестант, 11001 Београд

ПИСМО НЕДЕЉЕ

ПОМОЗИМО ЗООЛОШКОМ ВРТУ

Драги „Забавниче“!

Обавештавамо те да настављамо акцију „Помозимо ЗОО врту“. И даље не жваћемо „жвакy“ већ новац остављамо у насицу за жирафу. Позвали смо и нове прване и друге одељењске заједнице да нам се придруже да истрајемо у овој племенитој анцији. Обећавамо вам да нећемо одустати све дон жирафа не стигне у Зоолошки врт. НАШЕ ОДЕЉЕЊЕ ЈЕ ОВИХ ДАНА УПЛАТИЛО ЈОШ 3 400,00 дин.

Да додамо и то да смо почели да сакупљамо стару хартију и да ћемо сав новац уплатити ЗОО врту, ово би могле да ураде и друге школе и да без великих тешкоћа дођу до потребног новца за жирафу.

Читамо те редовно и позивамо те у госте а ми ћемо ти помоћи у сваној анцији над год нас позовеш.

Срдачно те поздравља одељењска заједница II/6 са учитељицом Вером Бјелановић и сви ученици Основне школе „20. октобар“ са Новог Београда.

Крив је пајпир

Већ је доста прошло од када сте објавили анкету у којој сте нас питали да ли бисмо куповали стари „Забавник“. Од тог „Забавника“ у међувремену ни трага ни гласа. Зашто?

Жељко Кухар,
Михајла Павловића 5
Котор-Варош

Мада верујемо да би многи наши читаоци, како млади тако и стари, радо читали стари „Забав-

ЗАБАВА — РАЗОНОДА — ЗНАЊЕ

НАУЧИТЕ БРИЏ, ПРЕФЕРАНС, КАЊАСТУ, ПОКЕР ПАСИЈАНС, ХЕКС, ХАЛМУ, ХАШАМИ ШОГИ, КОНО И ЈОШ 25 УЗБУДЉИВИХ РАТНИХ И ЛОГИЧКИХ ИГАРА И ВЕШТИНА СВИХ НАРОДА СВЕТА ЗАБАВИТЕ ДРУШТВО ЕФЕКТНИМ МАЂИОНИЧАРСКИМ ТРИКОВИМА (ГЛАВА КОЈА ГОВОРИ, ЧАРОБНИ ОРМАР И ЈОШ ПРЕКО 50 ТРИКОВА СА КАРТАМА БРОЈЕВИМА И ШИБИЦАМА И 16 ПРВОРАЗРЕДНИХ ОПТИЧКИХ ИЛУЗИЈА — ТАЈНИ ВЕЛИКИХ МАЂИОНИЧАРА РАЗОНОДИТЕ СЕ РЕШАВАЈУЋИ ПРЕКО 150 ОРИГИНАЛНИХ ЕНИГМАТСКИХ ПРОБЛЕМА (ЛАВИРИНТИ, БРЗАЛИЦЕ, ЗАГОНЕТНЕ ПРИЧЕ, ГЛАВОЛОНИ) 200 слика и цртежа, 30% попуст у књигама:

● ЕНЦИКЛОПЕДИЈА ЕНИГМАТИКЕ ● 101 ПРОБЛЕМ
● МАЂИОНИЧАРСКИ ТРИКОВИ ● ДРУШТВЕНЕ ИГРЕ

Свака књига 150 дин. Две књиге 260 дин. Три књиге 350 дин. ЧЕТИРИ књиге **САМО 420 ДИН.**
Наручите на адресу: **ЗАБАВА, ФАХ 50, 11070 БЕОГРАД.**
Шаљемо одмах, плаћате кад примите.

Молим читаоце Забавника да ми пошаљу „Златну серију", од бројева 1 до 120. У замену нудим Забавнике, романе и маркице. **Зоран Стефановић, 36000 Краљево. Јовац 91**

Одлучила сам да скупљам Забавнике и молим читаоце да ми у томе помогну, потребна ми је већина бројева од 1 до 1603. **Александра Јоцић, 18000 Ниш, Књажевачка 103/7**

Ко ми пошаље први број листа „Итд" добиће од мене две стране разгледнице са маркама, постер групе Блонди и један број Забавника. **Драгана Кркљеш, 11276 Јаково, Бољевачка 116/3.**

Мој хоби је сакупљање хемијских оловака марке „паркер." У замену нудим: значке, марке (стране и наше), разгледнице и стари новац. **Живослав Благојевић, 11320 Велика Плана. Образовни центар „Светозар Марковић"**

Желим да са читаоцима Забавника размењујем стрипове. **Владан Ранковић, 34300 Жупеж**

За стране и старе новчиће дајем поштанске марке. **Бобан Панић, 11185 Земун Поље, Негована Љубинковића 44/2**

Недавно смо почеле да сакупљамо салвете па молимо читаоце Забавника да нам у томе помогну. **Оливера Ниши́ћ и Жана Папаз, 71213 Касиндо, Касиндо 84**

За једну папирнату лутку нудим два мини постера. **Горан Вејновић, 11260 Умка, Бошка Живковића 16**

ник", несташица папира засад нас спречава да га поново штампамо. Из истог разлога били смо присиљени и да смањимо број страница овог „Забавника".

Тајна у датуму

У листу „Двоје" прочитала сам да стари друиди тумаче карактеристике на основу датума рођења. Можеш ли да кажеш нешто о мени: рођена сам 19. 12. 1967. године. Молим те и да одговории одакле потиче моје име?

Снежана Вуковић,
Лењинова 141
Косово Поље

Врло радо бисмо ти изишли у сусрет али, на жалост, друиди, ма како их вештим врачевима сматрали, нису успели да уз помоћ мађија постану бесмртни. Елем, пошто њих више нема, а нема их већ више од хиљаду година, датум твог рођења ти неће открити никакву тајну о теби самој осим ове: 15 година је сасвим довољно да човек престане да верује у врдбине. Што се тиче порекла твог имена, о њему смо недавно писали.

Гласине

Чуо сам да Завод за израду новчаница у Београду прима ковани новац од 1 динара из 1968. године и да за 30 таквих динара даје 300. Да ли је то тачно?

М. М.
Мостар

Твоје питање је помало зачудило стручњаке: каквог интереса може да има Завод за израду новчаница и да за 30 даје 300

динара? По нашем мишљењу, никаквог. Проверили смо и сазнали: реч је о потпуно неоснованој гласини.

Самоїоуздање као лек

Већ неколико година мучи ме један проблем: стално грицкам нокте и никако не успевам да се тога ослободим. Шта да радим?

Цеца,
Нови Сад

Желела бих да сазнам да ли постоји лек против грицкања ноктију? Како се зове? Да ли је грицкање ноктију болест?

Данијела,
Тетово

Грицкање ноктију је један од начина на који се испољавају несигурност, нервоза и раздражљивост. Обично се јавља у тренуцима када напетост расте и наруши унутрашњу равнотежу, када се човек осећа нелагодно и несигурно. У таквим ситуацијама се аутоматски прибегава грицкању ноктију као поступку који би требало да доведе до растерећења, односно до враћања самопоуздања. Наравно, такво растерећење је краткотрајно и не може да доведе до потпуног ослобађања осећаја непријатности.

Ко грицка нокте значи да има проблема које не успева да реши. Најчешће се чине искрени покушаји да се та навика искорени, али, све остаје без резултата. Тиме се цела ствар још више погоршава: човек постаје незадово-

љан собом и његово поверење у самог себе и сопствене могућности све више слаби. На тај начин ствара се нека врста зачараног круга из кога може да се изиђе тек кад се открију прави узроци који покрећу и одржавају ове механизме самоодбране. Стога саветујемо и једној и другој да се обратите школском психологу или неуропсихијатру уз чију ћете помоћ и подршку успети да се ослободите грицкања ноктију. То би био једини начин: другог нема. Узимање неког лека на своју руку или по препоруци другарице и друга ничем не води.

Принцеза

Већ више година покушавам да сазнам нешто о пореклу мог ретког али лепог имена: Сара. Пошто видим да ти многим читаоцима баш по том питању излазиш у сусрет, надам се да неш и мени.

Сара,
Нови Сад

Сара је библијско име и на хебрејском значи принцеза.

НАЈУСПЕШНИЈИ НАЧИН ЗА РАЗВОЈ ТЕЛА!

Аутор Петар Челик, шампион Југославије и Европе у обликовању тела (на слици). Написао је три брошуре:
1. РАЗВОЈ МИШИЋА РУКУ
2. РАЗВОЈ МИШИЋА ГРУДИ
3. РАЗВОЈ ЛЕЂНИХ МИШИЋА
Цена по комаду износи 100 динара, а цена за све три брошуре износи 250 динара. Плаћа се поштару приликом преузимања. Брошуре су обима 36 страна, илустровано са 6 колор и тридесетак црно-белих фотографија. Наручите на адресу:
ПЕТАР ЧЕЛИК, фах 97/II,
21400 БАЧКА ПАЛАНКА

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА"
Драган Марковић

Главни и одговорни уредник
Раде Шошкић

Одговорни уредник
Вера Смиљанић

Ликовно-графички уредник
Александар Мартиновић

Издавачки савет:

Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубисав Лилић, Каћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Суруџић (председник), Зорица Ћеран, Светлана Шухартовић. Чланови савета из редакције: Владимир Гајтовић, Светлана Ивановић, Александар Мартиновић, Вера Смиљанић, Раде Шошкић.

Редакција:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Чедељка Сташић, Миленко Тодоровић и Милош Томић.

Секретаријат:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић, Даринка Тодоровић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" — ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд, Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 20 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 220,00 динара, полугодишња 440,00 динара и годишња 880,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 440,00 динара, полугодишња 880,00 динара и годишња 1.760,00 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" ООУР „Продаја" — претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК".

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ ГОДИШЊА:

САД	$	65.—
СР НЕМАЧКА	DM	115.—
ШВАЈЦАРСКА	Šfr.	107.—
ФРАНЦУСКА	Ffr.	267.—
ШВЕДСКА	Škr.	271.—

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТ БАНКЕ" — Београд, број 60811-620-63-257300-00054, уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК".

WALT DISNEY

МИКИ

Distributed by King Features Syndicate.